

Urheilugaalan loppuhuipennus: Kultainen Kiekko Vuoden 2020 urheilijalle!

Presidentti Urho Kekkosen ja kauppaneuvos Kalle Kaiharin Urheilutoimittajain Liitolle ikuisesti kiertäväksi kunniapalkinnoksi luovuttama Kultainen Kiekko ojennetaan Vuoden urheilijalle jo 47. kerran 14.1.2021 Urheilugaalan loppuhuipentumana.

Presidentti Kekkosen (vas.) ja kauppaneuvos Kaihari lahjoittivat kolme Kultaista Kiekkoa. Vuoden urheilijalle 1974 alkaen jaetun kiekkon ohella Kultaisen Kiekkon ovat saaneet 1978 lähtien myös TUL:n Vuoden joukkue ja Sotainvalidien Veljesliiton valitsema kumppani.

Kauppaneuvos Kalle Kaiharin Tukisäätiö ja Kultainen Kiekko -poolin kumppanit onnittelivat Teemu Pukia Vuoden urheilija -tittelistä Urheilugaalassa 2020. Kuvassa vasemmalta: Tuomo Huhtanen (säätiö), Ray Kaihari (säätiö), Olli-Pekka Silfverhuth (säätiö), Sami Nousiainen (Cardu), Ari Koskinen (HLU), Kirre Palmi (säätiö), Kari Jussila (avec), Anne-Mari Jussila (UKK-instituutti), Hannu Routamaa (säätiö), Perttu Pesä (Tampere), Jussi Tuulensuu (Aamulehti), Teemu Pukki (Vuoden urheilija 2019), Raimo Helminen (säätiö), Jarno Lahnahti (Decens), Jarkko Kerkola (Aamulehti), Tuomas Kumpula (Geniem), Tiina Routamaa (avec), Jenni Mäkelä (Jubilee), Marko Knuutila (Kiinteistömaailma), Tuomo Pehkonen (Jubilee), Timo Toivonen (säätiö) ja Jukka Suomela (Event Management Group).
Kuva: Aki Havukainen / EMG

**Kauppaneuvos
Kalle Kaiharin
Tukisäätiö**

SUOMALAISEN URHEILUN HYVÄKSI
Yhteistyössä Kultainen Kiekko -pooli

AAMULEHTI

PRINT

Cardu
Mobiliijäsenkortit

decens

Event
Management
Group

geniem

Hämeen
Liikunta ja Urheilu

JUBILEE
vuokraa astiat & kalusteet

KM
Ratina

QP Tampere

TUL

TAMPERE

UKK-instituutti

Lisätietoja: kultainenkiekko.fi

6-7

Takana erilainen urheiluvuosi

8-9

Vuoden urheilija -äänestys

10

Vuoden joukkue -äänestys ja
Vuoden valmentaja -äänestys

11

Äänestysohjeet Vuoden
urheilija -äänestykseen

12-13

Nelinkertainen Vuoden
naisurheilija Siiri Rantanen

16-17

Urheilugaalan 2021
varsinaisten palkintoluokkien
ehdokkaat

23

Liiton uudessa podcast-
sarjassa keskustellaan
urheilujournalismista

24-25

Kun printtijuttu ei enää riitä

27-29

Kallio ja Ritari, journalistit
terveyden äänilaidoilta

29

Tutustumiskäynti
Urheilumuseoon 10.2.

30-31

TV-tuottaja rakentaa raamit

32-33

"Median kielenkäyttö
heijastuu kuluttajiin"

34-35

Urheilun erilainen supervuosi

36-38

"Välttääkö mäläyttelyä!"

40-41

Kaakon Viestinnässä ollaan
iloisia jalkapallon Kakkosen
suosiosta

42-43

Lapin Kansan alue käsittää
puoli Suomea, joten hyvät
avustajat ovat tarpeen

44-45

Sari Sirkkiä-Jarva ja
Mikko Aaltonen
unelma-ammattissaan

47

Urheilutoimittajain Liitto
uudisti ilmeensä ja
verkkosivunsa

48

Muovinen pressikortti vaihtuu
sähköiseksi kännykkäkortiksi

49

Haluatko olla osa urheilu-
journalistien verkostoa?
Liity Urheilutoimittajain
Liiton jäseneksi!

Vakiopalstat:

5 Pääkirjoitus

21 Lyhyesti

39 Vieraskynä

46 Kolumni

50 Jäsenasiaa

51 Kieli pelittämään

52-53 Yksi meistä

54 In memoriam:
Reijo Majasaari

54-55 Paikalliskerho-
kuulumisia

57-62 Kirja-arviot

URHEILUTOIMITTAJAIN
LIITTO

Fair Play

Urheilutoimittajain Liiton jäsenlehti

Julkaisija

Urheilutoimittajain Liitto ry.
Atomitie 5, C-porras, 00370 Helsinki

Päätoimittaja

Nina Jakonen
toimisto@urheilutoimittajat.fi

Toimitus

Taru Nyholm
Esko Hatunen
Harri Laiho

Ulkoasu

Taina Kemppainen Tmi, Rauma

Painopaikka

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Ilmoitusmyynti

Urheilutoimittajain Liitto ry
Nina Jakonen, puh. 050 448 4845
Event Management Group Oy
Jukka Suomela

Leikki

3 000

Osoitteenmuutokset

toimisto@urheilutoimittajat.fi

Ilmestyminen 2021

nro 1 3.2. nro 2 26.5.
nro 3 22.9. nro 4 10.12.

Toimitus pidättää oikeuden lyhentää,
muokata sekä jättää julkaisematta
toimitukselle lähetettyjä juttuja.

Urheilutoimittajain Liitto ry.

Perustettu 1931

Puheenjohtaja

Kari Linna

Pääsihteeri

Nina Jakonen

Jäsenyydet

Kansainvälinen urheilutoimittajien liitto (AIPS)
Association Internationale de la Presse
Sportive AIPS

Euroopan urheilutoimittajien liitto (UEPS)
European Sports Press Union UEPS

ISSN 0786-5988 (painettu)

ISSN 2670-255X (verkkopainettu)

Kannen kuvassa:

Vuoden urheilija
-äänestyksen ehdokkaat.
Kuvat: Kiitos lajiliitoille
ja muille yhteistyötahoille
kuvayhteistyöstä.

4041 0660
Painotuote

Henkivakuutus kertoo, että rakastat

Henkivakuutus kertoo, että pidät kädestä kiinni – aina.
Laske yllättävän edullinen hinta järjestöjäsenen
henkivakuutukselle verkossa vaikka heti.

if.fi/henkivakuutus

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

PYSY MUKANA MATKASSA!

Fair Play

saapuu painettuna suoraan
kotiisi/työpöydällesi.
Muista ilmoittaa
osoitteenmuutoksesi
**toimisto@
urheilutoimittajat.fi**

Liiton tiedotteet
lähetetään sähköpostitse.
Varmista tiedotteiden
saanti päivittämällä
sähköpostiosoitteesi
**toimisto@
urheilutoimittajat.fi**

Liiton verkkosivut
Ajankohtaiset uutiset ja
aiheet luettavana silloin,
kun sinulle sopii.
www.urheilutoimittajat.fi

Vuoden urheilija -verkkosivut
Vuoden urheilija -äänestyksen
ehdokaslistat,
äänestystulokset ja
ajankohtaiset uutiset.
www.vuodenurheilija.fi

Liiton Facebook
Löydät meidät Facebookista
**facebook.com/
urheilutoimittajat**

Liiton Twitter
Seuraa meitä Twitterissä
**twitter.com/
urheilutoimitus**

Liiton Instagram
Löydät meidät Instagramista
**instagram.com/
urheilutoimittajat**

**Seuraa meitä niissä kanavissa,
jotka sopivat sinulle parhaiten!**

Yhteistyössä:

KALEVA

Haaga-Helia

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

codemate
CREATIVE TECH AGENCY

PÄÄKIRJOITUS

Kari Linna
puheenjohtaja

Uusi ilme

Urheilutoimittajain Liitto päivittää toimintaansa aktiivisesti 2020-luvun vaatimuksia vastaavaksi. Olemassaolomme oikeutus punnitaan joka päivä sen mukaan, kuinka toimintamme kestää kriittistenkin silmien tarkastelun. Siksi meidän pitää olla avoimia ja läpinäkyviä. Linjausten tulee olla selkeitä ja tasapuolisia.

Merkittävän osan tulo- ja tukerahoituksestamme muodostaa Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus. Sen hakuprosessi ei ole ihan pikku juttu, vaan siinä kartoitetaan toimintojamme laajasti. Meidän on täytettävä tietyt yhteiskunnalliset kriteerit tullaaksemme hyväksytyiksi. Tämän takia liiton oli sääntöjen päivittämisen yhteydessä välttämätöntä eriyttää jäsenyydet ja jäsenedut. Enää kaikki edut eivät voi kuulua kaikille, mutta mikä tärkeintä, ne kuuluvat kaikille niille, jotka ne ansaitsevat.

Liitto siirtyy uudistuksen myötä sähköiseen pressikorttiin. Sen saavat kaikki A-jäsenet ja hakemuksesta ne B-jäsenet, jotka sitä oikeasti työssään tarvitsevat. Siirtymävaiheen ajan myös perinteinen muovinen pressikortti säilyy vaihtoehtona. Aiheesta tarkemmin toisaalla tässä lehdessä.

Vuosi sitten valmistuivat Vuoden urheilija -verkkosivut. Pian saamme käyttöömmme myös liiton omat uudet verkkosivut. Samalla freesasimme kauttaaltaan graafista ilmettä. Uusi logo ja verkkosivut ilmentävät paremmin nykypäiväistä näkemystä ammatistamme.

Koronatilanteen takia syyskuulta siirtynyt Urheilutoimittajapäivät piti järjestää 14.12. Helsingissä. Niin se järjestettiin, mutta webinaarina. Näin kaikki halukkaat pääsivät etänä seuraamaan tasokasta ohjelmaa päätteiltään pohjoisinta Suomea myöten. Pääsihteeri **Nina Jakosen** ja muiden valmistelutyö ei mennyt hukkaan. Kiitos myös alustajille ja panelisteille vielä kerran joustavasta suhtautumisesta.

Samoin 14.12. järjestetty Urheilujournalismin ilta vedettiin tällä kertaa läpi minimimiehityksellä ja tarkasti viranomaisohjeita noudattaen. Pienimuotoisessa tilaisuudessa palkitsimme Vuoden urheilujournalistin, Vuoden tiedottajan, Vuoden urheilujutun, Vuoden digitaalisen hitin sekä jaoimme Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustukset.

Strategiamme painopistealueista yksi on nostaa urheilujournalismin arvostusta. Yllä olevat ovat tavoitetta tukevia konkreettisia toimia.

Vuoden urheilija -julkistetaan tälläkin kertaa Yle TV2-kanavan suorassa tv-lähetyksessä, mutta nyt ilman Urheilugaalan loistoa. Koronan takia tehty päätös on ymmärrettävä. Liittomme kannalta Vuoden urheilija -äänestykseen asialla ei ole merkitystä. Me äänestämme entiseen tapaan alkaen 14.12. Ehdokaslistat ovat totuttua lyhyempiä, mutta riittäviä. Käyttäkää jokainen äänioikeuttanne.

Mukavaa joulun odotusta. Pysykää terveinä.

Vuoden urheilija -äänestys alkaa **Takana erilainen urheiluvuosi**

Vuosi 2020 on ollut erilainen joka suhteessa – myös urheilun saralla. Vuoden urheilija -äänestys toteutuu kuitenkin normaaliin tapaan. Urheiluvuosi on ollut erilainen, mutta se ei vähennä Vuoden urheilija -valinnan arvokkuutta.

Teksti: **Nina Jakonen** Kuva: **Jussi Eskola**

Moni spekuloi jo etukäteen, tuleeko poikkeusvuonna olla Vuoden urheilija -äänestystä, kun urheiluvuosi on ollut lähes torso arvokilpailujen osalta. Vaikka arvokilpailuja ei juurikaan ole ollut, on urheilun arvostamisen paikka jokaisena vuonna.

– Vuoden urheilija -valinnalla haluamme tänäkin vuonna nostaa urheilun arvostusta, joten äänestys toteutetaan, kuten ennenkin. Koska urheilutapahtumia on ollut poikkeuksellisen vähän, näkyy erilainen urheiluvuosi äänestyksessä hieman suppeammassa ehdokaslistassa, mihin aiemmin on totuttu. Urheilutoimittajain Liiton valinnoilla

**Vuoden
URHEILIJA
ÄÄNESTYS**

– Vuoden urheilija, Vuoden valmentaja, Vuoden joukkue, Vuoden nuori urheilija – olemme omalta osaltamme nostamassa urheilun arvostusta ja tuomassa oman arvokkaan panoksemme Urheilugaalaan, kertoo Urheilutoimittajain Liiton puheenjohtaja **Kari Linna**.

Vuoden urheilija -valiokunnan puheenjohtaja **Matti Hannula** on samoilla

**Vuoden
URHEILIJA
ÄÄNESTYS**

- * äänestys alkaa 14.12. ja päättyy 30.12.
- * voittaja julkistetaan 14.1. suorassa tv-lähetyksessä Yle TV2-kanavalla klo 20.00
- * voittaja äänestetään ehdokaslistalta
- * Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja äänestetään omilta ehdokaslistoilta
- * Vuoden nuori urheilija -voittajaa ei äänestetä, vaan valinnan tekee Urheilutoimittajain Liitto

la linjoilla ja otti asiaan kantaan jo Fair Play -lehden viime numerossa.

– Kun ylipäättään urheillaan, silloin palkinto voidaan myös jakaa. Parhaan urheilijan valitsemisen kriteerit pysyvät silti pääpiirteittäin samana. Pidimme valiokunnassa riman edelleen korkealla, emmekä ottaneet ketään ”ilmaiseksi” mukaan vain jonkun tietyn urheilijamäärän kasaan saamiseksi.

– Äänestäjien on edelleen arvotettava urheilijoiden saavutuksia ja menestystä eri lajien kesken eli kenellä on urheiluvuoden 2020 kovimmat saavutukset ja kuka on niiden perusteella Vuoden urheilija vuonna 2020.

Koronapandemia vei lähes kokonaan arvokilpailut ja kansainväliset kilpailut kalenterista, joten Vuoden urheilija -valiokunta haki ehdokasasettelussa tänä vuonna kovia suorituksia muun muassa kotimaan kilpailuista ennätyksineen ja saavutuksineen.

– Valiokunta korosti valinnoissaan edelleen menestystä, mutta myös ennätyksiä sekä entiseen tapaan lajin kansainvälisyyttä ja tunnettuutta, kertoo Hannula.

– Ehdokaslista lyheni huomattavasti, mutta saimme kuitenkin kokoon kattavan kokonaisuuden ja myös monipuolisen lajivalikoiman. Ehdokaslistan lisäksi jokainen äänestäjä voi edelleen sijoittaa listalle myös yhden oman ehdokkaansa niistä lajeista, mutta siis vain niistä lajeista, joissa tänä vuonna lajien parhaat urheilijat valitaan.

– Korostan, että sekä kokonaan perustelemattomat että esimerkiksi ”urheilijan pirteät otteet ja positiivinen meininki” -tyylin perustelut eivät läpäise ehdokaslistan ulkopuolelta hyväksyttävien ehdotusten seula. Oman ehdokkaan kohdalla kannattaa siis merkitä myös perustelut menestyksestä ja kilpailusijoituksista, korostaa Hannula.

Vuoden urheilija -valiokunta laati ehdokaslistat, joista Urheilutoimittajain Liiton jäsenet äänestävät Vuoden urheilijan, Vuoden valmentajan ja Vuoden joukkueen. Tämänvuotiselta Vuoden urheilija -ehdokaslistalta löytyy kolme (3) naista ja kaksitoista (12) miestä. Ehdokkaat esitellään sivuilla 8–9. Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja -ehdokkaat löytyvät sivulta 10. Lista lajeista, joissa tänä vuonna lajien parhaat urheilijat valitaan, löytyy sivulta 11.

Äänestys jatkuu 30.12. asti

Urheilutoimittajain Liitto on nimennyt Vuoden urheilijan vuodesta 1947 alkaen, joten Vuoden urheilija valitaan nyt 74. kerran. Perinteisen ja arvostetun tittelin voittaja julkistetaan 14. tammikuuta 2021 Urheilugaalassa, jota tällä kertaa juhliitaan pelkäästään Ylen TV2-kanavan suorassa lähetyksessä.

Vuoden urheilija -äänestys alkaa 14. joulukuuta 2020 klo 12.00. Vuoden urheilija -äänestykseen voi osallistua **ainoastaan sähköisellä äänestyslomakkeella** liiton jäsenrekisterin kanssa **ajan tasalla olevalla sähköpostiosoitteella**. Äänestysaika päättyy 30.12.2020 klo 23.59 (Suomen aikaa). Äänestys tapahtuu Vuoden urheilija -verkkosivulla osoitteessa www.vuodenurheilija.fi. Äänestyksen jälkeen jokainen äänestäjä saa kiittauksen onnistuneesta äänestyksestä omaan sähköpostiinsa.

– Jokaisen äänestäjän on rekisteröidy-

Vuoden URHEILIIJA -valiokunta

Vuoden urheilija -valiokunta laatii ehdokaslistat Vuoden urheilija, Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja -äänestyksiin. Valiokunta valitsee vuosittain myös lajien parhaat urheilijat ja vastaa listalla olevista lajeista.

Vuoden urheilija -valiokunnan kokoonpano 2020

Matti Hannula
(pj, freelancer)
Juha Kanerva (Ilta-Sanomat/
Urheilulehti, Sanoma)
Harri Laiho (Satakunnan
Kansa, Sanoma)
Matti Lehtisaari (YLE)
Kai Nevala (Kaleva)
Tommi Roimela
(Keskisuomalainen)
Mika Saukkonen (MTV)
Maria Vesterinen
(Turun Sanomat)
Kaija Yliniemi (STT)

tävä omalla sähköpostiosoitteellaan äänestysivulle, jotta pääsee äänestämään. Rekisteröitymiskutsu lähetetään äänestyksen alkaessa jokaiselle omaan sähköpostiin. Mikäli sähköpostiosoite ei ole ajan tasalla liiton jäsenrekisterin kanssa, ei äänestäminen onnistu. Siinä tapauksessa kannattaa ottaa yhteyttä liittoon ja päivittää oma sähköpostiosoite ajan tasalle, muistuttaa Urheilutoimittajain Liiton pääsihteeri **Nina Jakonen** ja kannustaa jäsenistöä käyttämään äänestys-oikeuttaan.

Fair Play -lehden ja liiton verkkosivujen avulla äänestysohjeet ja ehdokaslistat tavoittavat kaikki äänioikeutetut. ♦

Vuoden URHEILIIJA -äänestyksen pääkriteerit

Vuoden urheilija -äänestyksessä äänestetään aina päättyvän vuoden parasta urheilijaa. Äänestyksessä menneiden vuosien saavutuksilla ei ole merkitystä. Tässä vielä muistin virkistämiseksi Vuoden urheilija -äänestyksen pääkriteerit, joita jokaisen äänestäjän tulee huomioida omaa äänestyslistansa laatiessaan:

- urheilumenestys olympialaisissa tai oman lajin MM- tai EM-kilpailuissa (mitali tai pistesija)
- urheilumenestys oman lajin SM-kilpailuissa (kultamitali), maailmancupissa tai muussa lajin paremmuutta mittaavassa arvostetussa sarjassa/liigassa ulkomailla tai kotimaassa (menestys/mitali/pistesija ja/tai huippusuorituks)
- suoritustaso ja tasaisuus kalenterivuoden aikana ko. lajin kansainvälisissä kilpailuissa/lajin ylimmällä tasolla/lajin arvostetussa liigassa tai sarjassa
- joukkueurheilijan ratkaiseva merkitys oman joukkueensa (maajoukkue/seurajoukkue) saavutuksissa (menestys/mitali/pistesija)
- joukkueurheilijan oma suoritustaso tunnistettavien mittarein, vaikka joukkue ei menestyisikään (pistepörssi tms., ratkaisevat suoritukset jne.)
- yleinen kilpailutilanne urheilijan edustamassa lajissa maailmanlaajuisesti vrt. Suomessa (levinneisyys ja harrastuneisuus)
- urheilijan onnistumiset merkittävässä urheilutapahtumisessa, -otteluissa ja suoritusten ratkaisuhetkissä

SEBASTIAN AHO jäähkiekko

- viime kaudella NHL-joukkueensa (Carolina Hurricanes) runkosarjan pistepörssin ykkönen (68 ottelua, 38 + 28 = 66, pudotuspeleissä 8 ottelua, 3 + 9 = 12)

VALTTERI BOTTAS autourheilu

- F1-luokan MM-sarjan toinen, kaksi osakilpailuvoittoa

MIRO HEISKANEN jäähkiekko

- viime kauden NHL:n Stanley Cup -finalisti (Dallas Stars)
- runkosarjassa suomalaisten seitsemäs (68 ottelua, 8 + 27 = 35)
- pudotuspelien pistepörssin puolustajien ykkönen (27 ottelua 6 + 20 = 26)
- läpimurto NHL:n huipputasolle

LUKAS HRADECKÝ jalkapallo

- maajoukkueen luottomaalivahti ja voittojen takuumies
- Bundesliigan viides ja Saksan cupin finaali paikka (Bayer Leverkuseni)

IDA HULKKO uinti

- rintauintin pitkän radan 50 metrin SE (30,33) ja 100 metrin SE (1.06,90) Tampereen kutsukilpailuissa
- 100 metrin SE-ajalla olympialaisten A-ajan alitus
- rintauintin lyhyen radan 50 metrin SE (29,33) Budapestin ISL-kilpailuissa

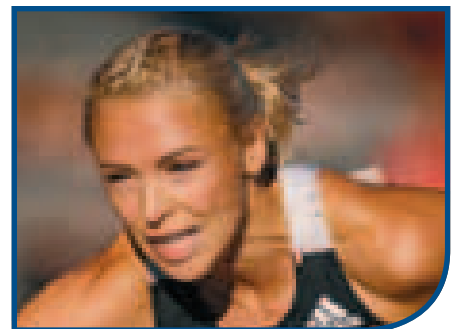
GLEN KAMARA jalkapallo

- maajoukkueen keskikentän selkäranka
- Skotlannin liigan toinen ja Eurooppa-liigan edustus (Glasgow Rangers)

AARON KANGAS yleisurheilu

- moukarinheiton Suomen mestari
- maailmantilaston toinen (79,05)

ANNIMARI KORTE yleisurheilu

- 100 metrin aitajuoksun Suomen mestari
- maailmantilaston viides (12,76)

KAISA MÄKÄRÄINEN ampumahiihto

- yhteislähtöcupin osakilpailuvoitto Oberhofissa
- yhteislähtöcupin kokonaiskilpailun neljäs
- maailmancupin kokonaiskilpailun 11.

TUOMAS MÄÄTTÄ jäähallo

- Ruotsin liigan mestaruus ja joukkueensa (Edsbyn) avainpelaaja
- valinta Ruotsin liigan parhaaksi pelaajaksi ensimmäisenä suomalaisena pelaajana

IIVO NISKANEN maastohiihto

- maailmancupin normaalimatkojen yhteispisteiden kolmas
- maailmancupin osakilpailuvoitto Lahdessa

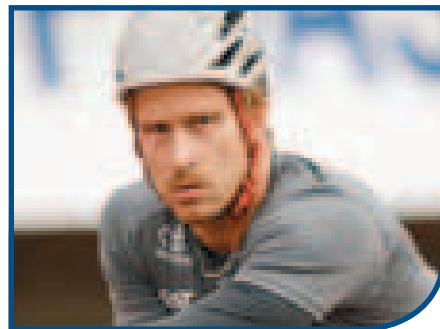
KRISTIAN PULLI yleisurheilu

- pituushypyn Suomen mestari
- pituushypyn SE (827)
- maailmantilaston viides (827)

EMIL RUUSUVUORI tennis

- parhaimmillaan kaksinpelin ATP-rankinglistan 84.
- kaksinpelin välierissä Kazakstanin ATP-turnauksessa
- kaksinpelin toiselle kierrokselle Yhdysvaltain avoimessa tennisturnauksessa

LEO-PEKKA TÄHTI yleisurheilu

- maailmantilaston ykkönen T54-luokan 100 metrin, 200 metrin ja 400 metrin ratakelauksessa

SAMI VÄLIMÄKI golf

- Euroopan-kiertueen kilpailun voitto (Oman Open)
- Euroopan-kiertueen kilpailun toinen (Wales Open)
- tulokaskaudella kuusi TOP10-sijoitusta (29.11. mennessä)
- Suomen miesten ykköspelaaja, maailmanlistalla 87. (29.11.)

OMA VALINTA

Kiitos lajiliitoille ja muille yhteistyötahoille kuvayhteistyöstä sivuilla 8–10.

Vuoden urheilija -äänestys
14.–30.12.2020
www.vuodenurheilija.fi

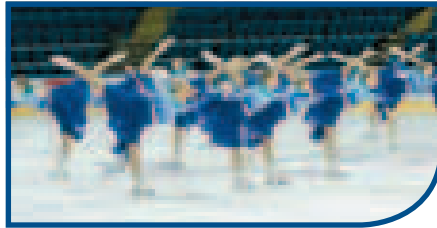
Ampumaurheilun ILMA-ASEIDEN EM-JOUKKUE (liikkuva maali)

- EM-pronssi sekä normaali- että seka-juoksuissa (Tomi-Pekka Heikkilä, Krister Holmberg, Heikki Lähdekorpi)

HELSINGIN JALKAPALLOKLUBI (HJK)

- jalkapallon miesten SM-kulta ja Suomen cup -mestaruus

HELSINGIN TAITOLUISTELUKLUBIN TEAM FINTASTIC

- muodostelmaluistelun junioreiden MM-kulta

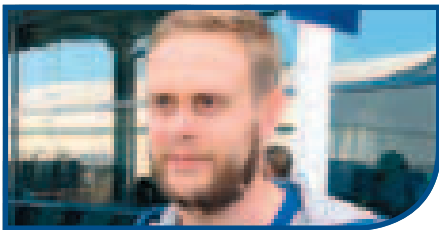
Jalkapallon MIESTEN A-MAAJOUKKUE

- voitti ensimmäistä kertaa maaottelussa Ranskan, tämän hetken hallitsevan maailmanmestarin, ja Kansojen liigan B-tason kuudesta ottelustaan neljä

Jalkapallon NAISTEN A-MAAJOUKKUE

- voitti EM-karsintalohkossaan Skotlannin sekä koti- että vierasottelussaan ja varmisti paikan vähintään EM-jatkokarsintaan

JERE JÄNNES uinti

- Ida Hulkon valmentajana uudet rintauintin pitkän ja lyhyen radan SE-ajat ja olympialaisten A-ajan alitus

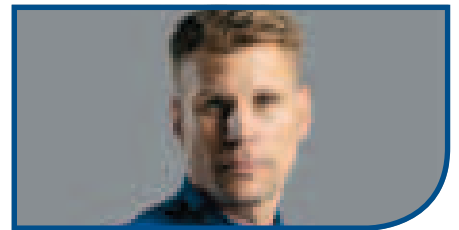
MARKKU KANERVA jalkapallo

- miesten jalkapallomaajoukkueen päävalmentajana, kun Suomi voitti ensimmäistä kertaa maaottelussa Ranskan, tämän hetken hallitsevan maailmanmestarin, ja Kansojen liigan B-tason kuudesta ottelustaan neljä

JARMO KANGAS yleisurheilu

- Aaron Kankaan valmentajana moukarinheiton SM-kulta ja maailmantilaston toiseksi pisin heitto

TONI KOSKELA jalkapallo

- HJK:n päävalmentajana SM-kulta ja Suomen cup -mestaruus

ANNA SIGNEUL jalkapallo

- naisten jalkapallomaajoukkueen päävalmentajana, kun Suomi voitti EM-karsintalohkossaan Skotlannin sekä koti- että vierasottelussaan ja varmisti paikan vähintään EM-jatkokarsintaan

**Vuoden urheilija
-äänestys
14.-30.12.2020
www.vuodenurheilija.fi**

ÄÄNESTYSOHJEET UUODEN URHEILIIJA -ÄÄNESTYKSEEN

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -äänestyksessä äänestetään Vuoden urheilijaa vuoden 2020 urheilusuoritusten perusteella. Äänestyksessä ei äänestetä urheilu-urapalkinnon saajaa.

Valinnat tehdään liiton Vuoden urheilija -valiokunnan laatimalla ehdokaslitalta. **Äänestäjän on sijoitettava listalle vähintään viisi (5) ja enintään kymmenen (10) parasta urheilijaa.** Listan ykköseksi äänestetty urheilija saa kymmenen (10) pistettä, toiseksi äänestetty yhdeksän (9) ja niin edelleen.

Kymmenen parhaan listalle voi äänestää myös ehdokaslistan **ulkopuolelta yhden urheilijan**, mutta vain niistä lajeista, joissa **tänä vuonna** valitaan eri lajien parhaat urheilijat. Vuoden urheilija -äänestyksessä ei voi äänestää listan ulkopuolelta sellaista urheilijaa, joka omaa kaksoiskansalaisuuden, mutta ei urheile Suomen lipun alla eli ei selkeästi edusta kilpaillessaan Suomea.

Mikäli listan ulkopuolelta äänestetään, on mukaan liitettävä urheilijan nimi, laji, vuoden 2020 urheilusavutukset ja selkeät perustelut. Perustelemattomat äänet hylätään automaattisesti. Perusteltujen ehdotusten pääsemisestä mukaan lopulliselle äänestysuloslistalle päättää Vuoden urheilija -valiokunta. Mikäli äänestäjän oma ehdotus hylätään, ko. äänestysrivi jää tyhjäksi – muutoin äänestyslomake pysyy ennallaan.

Vuoden urheilija -äänestyksessä äänestetään **yksilöurheilijaa tai paria**. Joukkueita ei voi enää äänestää Vuoden urheilijaksi. Parit, esimerkiksi kilpatanssissa, soudussa, melonnassa, maastohiihdon parisprintissä jne. on huomioitu Vuoden urheilija -listaa laadittaessa. Vuoden urheilijaksi voidaan valita vain ihmisurheilija, ei siis esimerkiksi hevos- tai koiraa.

Vuoden urheilija -äänestykseen voivat osallistua jäsenmaksunsa maksaneet Urheilutoimittajain Liiton ja sen paikalliskerhojen jäsenet. Samassa yhteydessä äänestetään myös Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja. Vuoden nuori urheilija -valinnan tekee Urheilutoimittajain Liitto.

Vuoden joukkue -äänestys

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden joukkue -äänestyksessä kootaan **kolmen (3) parhaan lista vuoden 2020 urheilusuorituksista**. Äänestyksessä ei äänestetä

pitkästä joukkue-/seuramenestyksestä.

Valinnat tehdään liiton Vuoden urheilija -valiokunnan laatimalla ehdokaslitalta. **Äänestäjän on sijoitettava listalle kolme (3) parasta joukkueita.** Listan ykköseksi äänestetty joukkue saa viisi (5) pistettä, toiseksi äänestetty kolme (3) ja kolmanneksi sijoitettu yhden (1) pisteen.

Listan ulkopuolisia joukkueita ei voi äänestää.

Joukkueen muodostaa kolme tai useampi kilpailija. Sellaiset joukkuekilpailut, jotka koostuvat erillisistä yksilösuorituksista (esim. keilailun, mäkihypyn, yhdistetyn, ammunnan joukkuekilpailut), kuuluvat joukkueiden piiriin.

Vuoden valmentaja -äänestys

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden valmentaja -äänestyksessä kootaan **kolmen (3) parhaan lista vuoden 2020 saavutuksiin perustuen**. Äänestyksessä ei äänestetä valmentajaurapalkinnon saajaa.

Valinnat tehdään liiton Vuoden urheilija -valiokunnan laatimalla ehdokaslitalta. **Äänestäjän on sijoitettava listalle kolme (3) parasta valmentajaa.** Listan ykköseksi äänestetty valmentaja saa viisi (5) pistettä, toiseksi äänestetty kolme (3) ja kolmanneksi sijoitettu yhden (1) pisteen.

Listan ulkopuolisia valmentajia ei voi äänestää.

Äänestää voi ainoastaan sähköisellä äänestyslomakkeella

Vuoden urheilija -äänestykseen voi osallistua **ainoastaan sähköisellä äänestyslomakkeella liiton jäsenrekisterin kanssa ajan tasalla olevalla sähköpostiosoitteella**. Äänestysaika päättyy 30.12.2020 klo 23.59 (Suomen aikaa). Äänestys tapahtuu Vuoden urheilija -verkkosivuilla osoitteessa **www.vuodenurheilija.fi**. Äänestyksen jälkeen jokainen äänestäjä saa kuittauksen onnistuneesta äänestyksestä omaan sähköpostiinsa. Mikäli äänestyksen kanssa ilmenee ongelmia, ota yhteyttä liittoon: toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Lajien parhaat urheilijat -valinnat

Urheilutoimittajain Liiton lajien parhaita urheilijoita on valittu vuodesta 1946 lähtien. Valinnat tekee liiton Vuoden ur-

heilija -valiokunta. Tämän vuoden osalta Lajien parhaat urheilijat julkistetaan 13. tammikuuta 2021.

Lajivalikoima on vuosien mittaan jatkuvasti laajentunut. Vuonna 2020 lajilistalle lisättiin uutena lajina e-urheilu urheilupelien osalta.

Lajien parhaat urheilijat -listan lajeista vastaa Vuoden urheilija -valiokunta. Uusia lajeja otetaan listalle valiokunnan harkinnan mukaan mm. lajiliittojen omasta anomuksesta. Kriteereinä ovat mm. lajin harrastuneisuus, kansallinen kilpailutoiminta ja kansainvälisyys.

Vuonna 2020 lajeja on yhteensä 77, mutta koronapandemian takia kaikissa lajeissa ei valita lajin parasta urheilijaa, koska kaikissa lajeissa kilpailuja ei ole pystytty järjestämään.

Lajit, joissa lajin paras urheilijaa valitaan vuonna 2020: aerobic, alamäkiluistelu, alppilajit, amerikkalainen jalkapallo, ampumahiihto, ampumaurheilu, autourheilu, beach volley, biljardi, curling, darts, e-urheilu, freestyle, frisbeegolf, futsal, golf, hiihtosuunnistus, ilmailu, jalkapallo, jousiammunta, judo, jääkiekko, jääpallo, karate, keilailu, koripallo, käsipallo, lentopallo, lumilautailu, maahockey, maastohiihto, melonta, miekkailu, moottorikelkkailu, moottoripyöräily, moottoriveneyly, mäkihyppy, nykyaikainen viisiottelu, nyrkkeily, paini, painonnosto, pesäpallo, pikaluistelu, potkunyrkkeily, purjehdus, pyöräily, pyöräsuunnistus, pöytätennis, raviurheilu, ratsastus, ringette, rugby, salibandy, soutu, squash, sulkapallo, suunnistus, taekwondo, taitoluistelu, tanssiurheilu, tennis, thainyrkkeily, tikkaurheilu, triathlon, uinti, vapaaottelu, voimannosto, voimistelu, yhdistetty hiihto ja yleisurheilu.

Lajit, joissa lajin parasta urheilijaa ei koronapandemian takia valita vuonna 2020: agility, kiipeily, rullakiekko, rullalautailu, taitouinti, uimahypyt ja vesipallo.

Lajien luonteen vuoksi cheerleadin-gissa ja muodostelmaluistelussa ei valita yksittäistä urheilijaa lajin parhaaksi, mutta lajit on huomioitu Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja -äänestyslistoja laadittaessa. ♦

www.vuodenurheilija.fi

Wärtsilän Teräksessä 1940-luvulla hiihtouransa aloittanut Siiri Rantanen on ollut naisurheilijoiden arvokisapioneeri ja purrut mitalia kerran jos toisenkin.

Nelinkertainen Vuoden naisurheilija Siiri Rantanen "Polkka kävi palauttelusta"

Siiri "Äitee" Rantanen täyttää tässä kuussa 96 vuotta. Ikä ei tunnu painavan iloisen karjalaisen, Tohmajärveltä maailmalle ponnistaneen hiihtäjäsuuruuden rahkeissa.

– Jalkapohjiin on ottanut vähän kippeä, mutta tässähän tuota kalkattelen, Lahdessa asuva Rantanen nauraa.

Rantanen on valittu Vuoden naisurheilijaksi neljä kertaa, vuosina 1954, 1956, 1958 ja 1959. Juhlat olivat siihen aikaan koruttomat, jos niitä järjestettiin laisinkaan.

– Mie vaan luin lehdestä, että niin on päässyt käymään. Ei siitä kukaan onnitellut, eikä siinä ollut sen kummempaa. Lehden palstalla oli nimi – ja sillä sipuli. Se oli sitä aikaa, ei silloin mitään kunnia-kirjoja jaettu, Rantanen muistelee.

Vuonna 1954 Rantasen rinnalla Vu-

Kun MM-mitalisti Siiri Rantanen valittiin ensi kertaa Vuoden naisurheilijaksi, hän luki siitä lehdestä.

Teksti: **Stiina Ikonen** Kuva: **Timo Taulo**

den urheilijaksi valittiin **Veikko Hakulinen**, joka hiihti Falunin MM-kilpailuissa tuolloin kaksi kultaa ja kaksi hopeaa. Rantasen saldo oli kaksi hopeaa, jotka tulivat 10 kilometriltä ja viestistä.

– Veikko oli niin kohtelias ja hyvä mies, me olimme aivan parhaita kavereita. Kun matkustimme yhtä matkaa leirille, Veikko komensi: "Siiri, mun vie-reen istumaan!" Hän neuvoi aina, mitä

pannaan suksen pohjiin ja miten voidellaan. Herrasmies, Rantanen muistelee.

Yllätyskultaa Cortinan olympialaisista

Cortinan olympialaisissa vuonna 1956 Siiri Rantanen ratkaisi Suomen viestijoukkueelle olympiakullan.

– Etukäteen meille oli sanottu, ettei meitä voi ilmoittaa viestiin, kun olemme niin huonoja.

Viestijoukkueessa hiihtivät Rantasen lisäksi **Mirja Hietamies**, **Sirkka Polkunen** ja **Lydia Wideman**. Vahvana ennakkosuosikkina oli Neuvostoliitto, ankku-rinaan **Radja Jeroshina**.

Jeroshina menetti tasapainonsa alamaessa, jolloin Rantanen sivakoi kärkeen. Jeroshina ohitti hänet vielä ker-

taalleen, mutta viimeisessä nousussa Rantanen ratkaisi viestin Suomelle selostaja **Pekka Tiilikaisen** äimistellessä tapahtunutta. Maalissa oli peräti 27 sekuntia eroa muihin.

Mitalijuhlat jäivät silläkin kertaa juhlimatta.

– Kun tulín kotiin, oli vain oma mies vastassa.

Rantanen ehti olympiareissusta Lahden Seurahuoneen tilaisuuteen niin myöhään, että kaupunginjohtajakin oli jo poistunut paikalta.

Naurun voimalla

1950-luvulla miesurheilu oli Rantasen mukaan huomattavasti ammattimaisempaa kuin naisten. Naisilla ei ollut edes valmentajaa.

– Minä vein tytöt lenkille ja vedin treenejä. Naurettiin ja tanssittiin. Tanssiminen kävi palauttelusta. Tanssittiin perinteisiä tansseja, jenkkaa, polkkaa ja foxia grammarin soidessa Vuokatin leirillä. Milloin mentiin tyttöparilla, milloin poikaparilla, mutta hauskaa oli.

Urheilupsykologiasta ja mentaalihar-

joituksista ei oltu kuultukaan, mutta nauru kävi sellaisesta.

Rantanen kertoo, että kaikenlaiset urheiluapurahat jäivät naisurheilijoilta saamatta.

– Seura maksoi matkat justiin saihin, mihin mentiin, ja päiväraha oli pieni, nykyrahassa kolme euroa. Kerran jos söi, siinä se oli. Omilla ruoilla piti pärjätä, ja kyllä sitä vain pärjasi, hän kertoo.

Mieli polttee yhä Lahden laduille

Siiri Rantanen oli jo nuorena joutunut ottamaan hoitaakseen pientilan työt ja huolehtinut pikkusisaruksistaan äidin kuoltua ja isän ollessa rintamalla. Urheilijaelämän rinnalla hän teki raskasta verhoilijan työtä kasvattaen omia lapsiaan. Viiden kilometrin kotimatka kävi hyvin treenilenkistä.

Naisurheilun arvostuksen hiihtosuuruus uskoo parantuneen omista aktiivijajoistaan, muttei tarpeeksi.

– Olisi vieläkin parantamisen varaa. Naisten urheilulle voisi antaa enemmän arvostusta ja viedä sitä eteenpäin.

– Naisten pitää myös pitää omia puoliaan, Rantanen muistuttaa.

Niin on tehnyt hänkin.

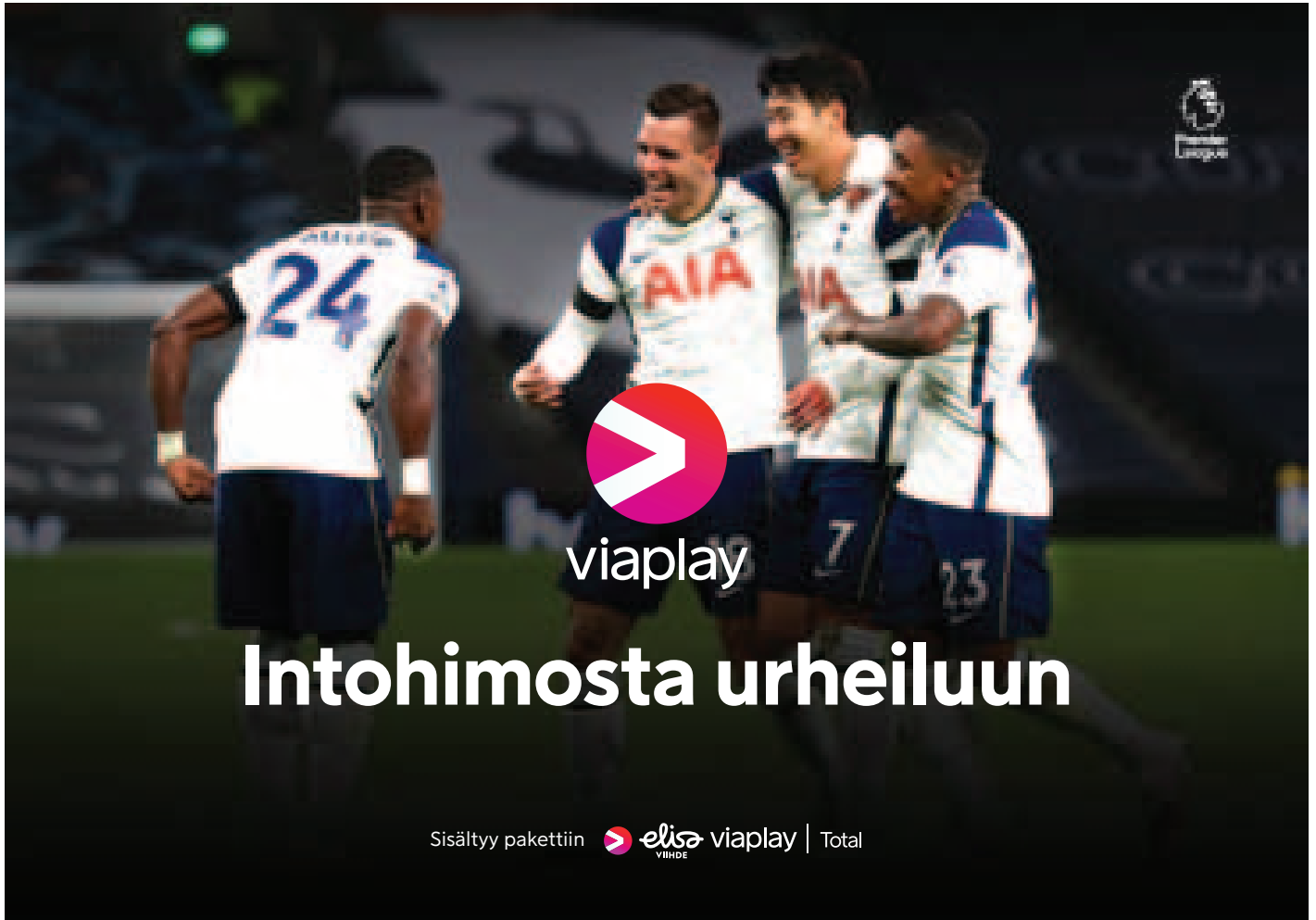
– Muistan yhden Salppurin kisat, joissa katsoin, että edellä on miehiä kuin meren mutaa, mutta mennä vonkasivat niin hiljaa. Että mie meen näistä ohi! Silloin pääsin lumihangessakin vaikka kuinka kovaa, olin niin hyvässä kunnossa. Miehet menivät latua pitkin ja minä hangen kautta ohi. Sitten tajusin, että siinä oli presidentti Kekkonen, jonka ohitin.

Se saattoi olla Rantasen napakka kuiti sille, että vuoden 1956 olympiamitali ja Vuoden naisurheilija -valinta eivät riittäneet petaamaan Rantaselle kutsua Linnan juhliin, joita **Urho Kekkonen** tuolloin isännöi ensimmäisen kerran.

Ensimmäinen kutsu heltisi vasta **Mauno Koiviston** presidenttiaikana. Elämänura-palkinnon Rantanen pokkasi kolme vuotta sitten.

Ikinuoren Rantasen mieli polttee yhä Lahden laduille, jos vain lunta ja terveyttä riittää.

– Katsotaan tänä vuonna, tekevätkö sen sata metriä rataa tuonne. Minulla on kellarissa ihan uudet karvapohjasukset odottamassa. ♦

viaplay

Intohimosta urheiluun

Sisältyy pakettiin **elisa** viaplay | Total

ONNITTELUT URHEILUN KUNNIAN VAALIMISESTA

Urheilutoimittajain Liitto aloitti Vuoden urheilijan valitsemisen perinteen 1947 Suomen täyttyessä 30 vuotta. Vuonna 1975 rinnalle nostettiin Vuoden joukkue ja Vuoden valmentaja sekä tuoreimpana 2004 Vuoden nuori urheilija vaalimaan urheilun kunniaa.

URHEILUMUSEO

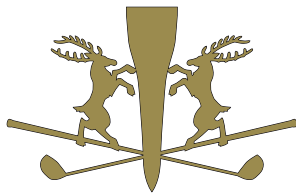

urheilunhalloffame.fi

Vuoden urheilija

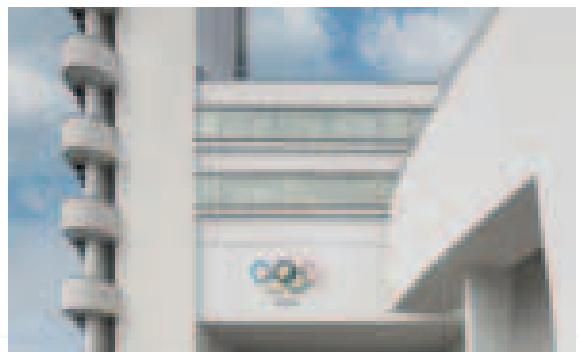
**1947
2020**

KULLO GOLF CLUB

ZERO
PITKÄKESTOINEN
IHO- JA PINTASUOJA

Tervetuloa vierailulle ja katsomaan, miten
ainutlaatuinen stadionin arkkitehtuuri on
herätetty uuteen loistoon.

stadion.fi

OLYMPIASTADION
HELSINKI-FINLAND

Urheilugaalan 2021 varsinaisten palkintoluokkien ehdokkaat

Suomen Urheilugaalan viiden varsinaisen palkintoluokan ehdokkaat julkaistiin joulukuun alussa. Urheilualan vaikuttajista koostuva palkintolautakunta on valinnut ehdokkaat kolmeen palkintoluokkaan: läpimurto, esikuva ja taustavoima. Näiden lisäksi Urheilugaalan Suuri raati äänestää voittajat kahdessa palkintoluokassa: Suomen aktiivisin työpaikka ja Vuoden urheiluseura. Urheilugaala myöntää vuosittain vaihtelevan määrän myös erikoispalkintoja, joista ei äänestetä.

Kuva: Urheilugaala/Henri Juvonen

ESIKUVA

Esikuva voi olla aktiivi tai jo uransa lopettanut huippu-urheilija, jonka asenne, käytös, esiintyminen ja teot sopivat kannustavaksi esimerkiksi koko Suomen kansalle ja erityisesti nuorille.

Panu Autio

Panu Autio pelaa, valmentaa, kouluttaa ja ottaa kantaa. Pihapeleistä aina ensimmäiseksi suomalaiseksi futsal-ammattilaiseksi kasvanut Autio on myös työskennellyt urheilijoiden edunvalvojana. Maajoukkueen pitkäaikainen kapteeni on johtanut joukkueen kehitystä sekä edistänyt sanoin ja teoin parempaa urheilukulttuuria kentällä ja kentän ulkopuolella.

Petra Olli

Menestyksekkään painiuransa päättänyt Petra Olli on kertonut avoimesti huippu-urheilijana kokemastaan yksinäisyydestä ja sisäisen poltteen lopumisesta. Olli raivasi tien maailman huipulle naispainissa pioneerimaisesti luoden samalla lajin harjoituskulttuurin Suomeen taustaryhmänsä kanssa. Petra Ollin ura ja avoimesti jakamat opit ovat esimerkki seuraaville urheilijasukupolville.

Jere Nyström

Korkeushyppääjä Jere Nyström on rohkeasti oma itsensä. Sukupuolirajoja rikkoa Nyström kilpailee meikattuna ja vie yhteiskuntaa esikuvallisuudellaan suuntaan, missä urheilijan lokerointi esimerkiksi seksuaalisen suuntautumisen mukaan ei ole enää uutisaihe.

LÄPIMURTO

Läpimurto tarkoittaa nousua viimeisen vuoden aikana lajinsa ehdottomalle huipulle. Voittaja palkitaan tittelin ja Uno-pokaalin lisäksi Urheiluopistosäätiön lahjoittamalla 10 000 euron erikoisstipendillä.

Aaron Kangas, yleisurheilu

Aaron Kangas lennätti moukarin maailman viidenneksi parhaaseen tulokseen vuonna 2020. 23-vuotias kankaanpääläinen paransi ennätystään kauden aikana yli neljällä metrillä ja nousten raketin lailla potentiaalisesti arvokisamenestyjäksi.

Sami Välimäki, golf

Sami Välimäelle ensimmäinen vuosi golfin Euroopan Tourilla on ollut menestystarina, jonka kruunuina ovat Oman Openin voitto ja Wales Openin

toinen sija. 22-vuotias pirkkalalainen nousi golfin maailmanlistalla vuoden aikana yli 300 sijaa aina sadan parhaan joukkoon.

Aapo Komulainen, pesäpallo

Pesäpallolijalla Aapo Komulainen nousi Sotkamon Jymyn nuorten joukkueesta ja aikuisten ottelutalkoista miesten joukkueen lukkariksi heinäkuussa 2020. 17-vuotias Komulainen oli kuin kotoaan vastustajan kotipesässä ja johdatti yhtenä avainpelaajana Jymyn syksyllä Suomen mestaruuteen.

TAUSTAVOIMA

Taustavoima voi olla valmentaja, huoltaja, toimitsija, seuratyöntekijä, erotuomari, fani tai urheiluvaikuttaja, jonka panos on ollut poikkeuksellisen merkittävä, tai joka on esiintymisellään, päätöksillään, johtamisellaan tai mielipiteillään vaikuttanut urheiluun sitä kehittävästi.

Simo Tarvonen

Pääkaupunkiseudun urheiluakatemia Urhean toimitusjohtaja Simo Tarvonen on edistänyt pitkään nuorten urheilijoiden asemaa ja valmennusolosuhteita kaksoisuran näkökulmasta. Monilajisen Urhea-kampus-olympiavalmennuskeskuksen rakentaminen on harppaus uudelle tasolle yli 5000 nuoren urheilijan ja 200 valmentajan arjessa.

Jaakko Kailajärvi

Jaakko Kailajärvi jatkoi menestyskseen painonnostouransa jälkeen valmentajana. Painonnostoliiton päävalmentajana hän toimi kolmella vuosikymmenellä vuoteen 1992. Viimeiset vuosikymmenet Kailajärvi on kehittänyt menestyskseen erityisesti jääkiekkoliijoiden voima- ja kuntoharjoittelua ensin Ilveksessä ja sitten useita Suomen mestaruuksia voittaneessa Tapparassa.

Maarit Valtonen

Olympiakomitean vastuulääkäri Maarit Valtonen on vuosien ajan auttanut huippu-urheilijoita pysymään terveenä ja parantumaan vaivoistaan. Viime vuodet olympiajoukkueen ylilääkäri on koordinoitunut urheilun terveydenhuoltojärjestelmän uudistusta. Epävarmana korona-aikana Valtonen on selventänyt mediassa erilaisten rajoitustoimien merkitystä urheilusektorilla.

SUOMEN AKTIIVISIN TYÖPAIKKA

Suomen Aktiivisin Työpaikka valitaan kilpailun perusteella. Tulokset perustuvat yhdeksään tutkitusti hyödylliseen työyhteisöliikunnan käytäntöön joka toinen vuosi toteutetaan Henkilöstöliikuntabarometriin sekä asiantuntijoiden tekemiin kartoituksiin. Viidestä eniten pisteistä saaneesta työpaikasta valikoituvat Suomen Olympiakomitean asiantuntijatiimin arviossa kolme finalistia.

OY LM Ericsson AB

Ericssonilla on pitkä historia henkilöstö liikuttamisessa ja se on tehnyt asian eteen pitkäjänteistä kehitystyötä. Ehdottomana vahvuutena on pitkälle viety ja aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Ericssonilla henkilöstön liikuttaminen on aidosti osa yrityskulttuuria ja sillä onkin tarjota poikkeuksellisen laaja, rohkean erilainen ja moniulotteinen kokonaisuus liikkeen lisäämiseksi sekä työssä että vapaa-ajalla.

Helsingin kaupunki

Helsingin kaupunki on tehnyt uraaurotavaa työtä kaupunkilaisten ja oman henkilöstönsä liikuttamiseen. Asiaa on lähestytty hyvin analyttisesti ja tarveperusteisesti. Henkilöstöliikunnan toteutus on suunnitelmallista ja hyvin koordinoitua ja toiminnan pyörittämiseen on varattu kiitettävästi aika- ja henkilöstöresursseja. Toiminnassa hyödynnetään laajasti palveluita ja asiantuntemusta yli yksikkö- ja organisaatorajojen. Toimenpiteiden kohdentamisessa ja seurannassa hyödynnetään esimerkiksi dataa ja erilaisia mittareita. Helsingin pystyy tarjoamaan työntekijöilleen poikkeuksellisen laajan ja kustannustehokkaan kokonaisuuden liikkumisen edistämiseen.

Savon Media

Savon Mediassa henkilöstön kokonaisvaltaista hyvinvointia on lähdetty aktiivisesti kehittämään viime vuosina. Vuonna 2019–2020 toteutettu HEVI-hanke on toteutettu yhteistyössä paikallisen liikunnan aluejärjestön Pohjois-Savon liikunnan kanssa. Erityisenä kehityskohteena on ollut arjen aktiivisuuden edistäminen, taukoliikunnan mahdollistaminen sekä sen saaminen säännönmukaiseksi toiminnaksi. Kokonaisvaltaisessa toiminnassa liikunnan lisäksi työhyvinvointisuunnitelmaan ja toimenpiteisiin on liittynyt myös ravitus, uni, sekä palautuminen.

VUODEN URHEILUSEURA

Vuoden Urheiluseuran tulee olla kaikin tavoin hyvä seura. Tämän vuoden valinnassa teemana on innovatiivisuus, jolla tarkoitetaan muille seuroille esimerkiksi sopivaa ja eri tavoin seuran aktiviteetteja, kuten harjoituksia, kilpailuja, yhteisöllisyyttä, viestintää tai varainhankintaa edistäviä toimintatapoja ja sovelluksia. Voittaja palkitaan tittelin ja Uno-pokaalin lisäksi 10 000 euron erikoisstipendillä.

Pickala Golf Club ry, golf, Siuntio

Pickala Golf reagoi poikkeustilanteeseen maaliskuussa aktiivisella otteella. Lähtöryhmien kokoa pienennettiin, ilmoittautuminen ja maksaminen tuotiin digialustalle, ja omien pelaajien harrastaminen turvattiin sulkemalla kenttä vieraspelaajilta. Rajoitusten onnistuneen kohdentamisen ansiosta pelaajamäärät kasvoivat noin 40 %, jäsenmäärä kasvoi ja seura saavutti Golfliiton asiakasyytyväisyyskyselyssä 1. sijan koronaturvallisuudessa.

Puijon Pesis ry, pesäpallo, Kuopio

Puijon Pesis tarjoaa toimintaa erilaisille kohderyhmille perheistä höntsääjiin ja liikuntakerholaisiin. Tapahtumilla tuetaan vähävaraisia sekä luodaan yhdenvertaista ja yhteisöllistä pesäpallokulttuuria. Poikkeuskesänä 2020 Korttelipeleistä pelattiin 18 kentällä. Digimuodossa tarjottiin ohjeita kotiopetukseen ja harjoitteluun sekä oteluiden livestriimuksia. Junioreille järjestettiin toimintaa maastossa, erityiselämyksenä leiri ilman puhelimia. Kokonaisuutena seura on kehittynyt edustusjoukkueen ympäriltä laajasti liikuttavaksi toimijaksi.

Tampereen Pyrintö, yleisseura, Tampere

124-vuotias Tampereen Pyrintö järjesti poikkeusoloissa useita merkittäviä tapahtumia. Yleisurheilun Ruotsi-maaottelu toteutettiin menestyksellisesti lyhyellä varoitusaajalla ja loppuun asti mietityn koronaohjein. Suunnistuksen seuramestaruuskisoja varten luotiin ilmoittautumispalvelu ja tarkka aikataulutus. Cheerleadingin Cheernäas 2020 -kilpailu toteutettiin virtuaalisesti videokilpailuna. Uudet digitaaliset harjoittelu- ja palauteinnovaatiot vahvistivat seurahenkeä ja yhdistivät toimijoita yli lajirajojen. ♦

Suomen urheilu onnittelee Urheilugaalojen 2008-2021 ehdokkaita ja palkittuja!

UG21

**Suomen Työväen
Urheiluliitto**

**Suomen
Hiihtoliitto**

**SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY
SEGLING OCH BÅTSPORT I FINLAND**

SALIBANDY
Love the way you play.

SUOMEN URHEILULIITTO

**SUOMEN
VOIMISTELULIITTO**

Kuva:
Talahria
Jensen

Urheilun tunteva ohjelmistotalo.

Vuodenurheilija.fi äänestys

AC Oulu fanisovellukset ja kotisivut

SJ Gaming - Rushmode eSports alusta

Urheilijan palautumisen mittausjärjestelmä

Sykemittarivalmistajan tiimisovellukset

JennaLaukkanen.com

...

Kumppani digihankkeiden toteutukseen.

www.codemate.com/fi

Vuoden urheilukirja julkistetaan 2.2.

Vuoden parhaalle kotimaiselle urheiluaiheiselle teokselle myönnettävä Vuoden urheilukirja -palkinto on jaettu vuodesta 1980 lähtien. Vuoden 2020 urheilukirja palkitaan **2. helmikuuta 2021** klo 14.00 Urheilumuseolla, Helsingissä (Paavo Nurmen tie 1).

Palkinnosta päättää Urheilumuseon nimeämä valintaraati, joka voi jakaa kilpailussa myös kunniamainintoja. Samassa yhteydessä on vuodesta 2016 lähtien valittu myös Vuoden urheilupostaus. Vuoden urheilukirja -valintaraatiin kuuluvat **Esko Heikkinen (pj), Juha Kanerva, Kristiina Kekäläinen, Susanna Luikka** ja **Mika Wickström**, jotka Luikka lukuun ottamatta ovat Urheilutoimittajain Liiton jäseniä.

Vuoden urheilukirja 2019 oli **Harri Pirisen** kirjoittama *HIFK – Stadin kintu*. Vuoden 1969 mestarijoukkue ja *Carl Brewerin perintö*. ♦

Liiton säännöt päivitetty

Urheilutoimittajain Liiton sääntöjen päivitysprosessi on ohi ja päivitetty säännöt on hyväksytty ja rekisteröity PRH:ssa. Säännöt löytyvät myös liiton verkkosivuilta (www.urheilutoimittajat.fi).

Sääntöihin tehtiin muutamia tarkennuksia ja lisäyksiä. Tässä niistä tärkeimmät:

- jäsenkriteereitä on tarkennettu kaikkien jäsenten osalta (A, B, opiskelija) ja myös paikalliskerhojen yhteisöjäsenyys on lisätty mukaan

- vapaajäsenyys poistuu, mutta kunnia- ja kannatusjäsenet pysyvät edelleen
- hallituksen kokoonpano on jatkossa puheenjohtaja sekä vähintään kuusi (6) ja enintään kahdeksan (8) muuta jäsentä. ♦

Lajiliittojen anomukset vuoden 2021 lajilistalle

Niillä lajiliitoilla, jotka eivät vielä ole mukana Vuoden urheilija -äänestyksen lajilistalla, on mahdollisuus anoa pääsyä vuoden 2021 lajilistalle. Lajiliiton tulee lähettää hallituksen hyväksymä vapaamuotoinen anomus Urheilutoi-

mittajain Liittoon 30.4.2021 mennessä (toimisto@urheilutoimittajat.fi). Anomuksesta tulee ilmetä mm. lajin esittely, harrastuneisuus, kotimainen kilpailutoiminta ja kansainvälisyys. Vuoden urheilija -valiokunta käsittelee anomukset 31.8.2021 mennessä. ♦

Vuoden urheilija -äänestys lähestyy Onko sähköpostiosoitteesi ajan tasalla?

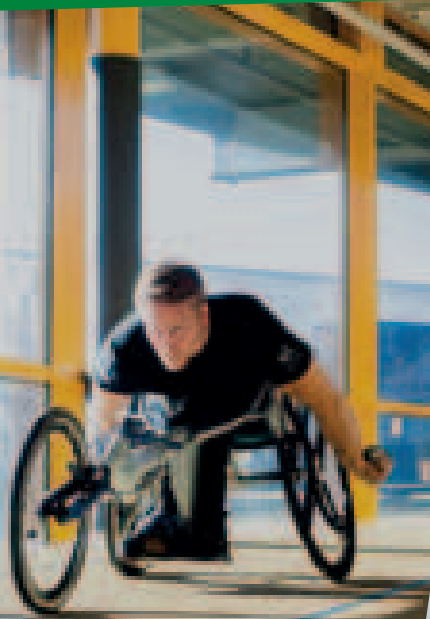
Vuoden urheilija -äänestys alkaa 14. joulukuuta 2020.

Äänestys tapahtuu sähköisesti uusilla Vuoden urheilija -verkkosivuilla (www.vuodenurheilija.fi).

Jokainen Urheilutoimittajain Liiton jäsen saa äänestyksen alkaessa sähköpostiinsa rekisteröintikutsun eli linkin Vuoden urheilija -äänestykseen. Jokaisen äänestäjän tulee ensin rekisteröityä, jotta pääsee äänestämään. Mikäli sähköpostiosoite puuttuu tai se on päivittämättä liiton jäsenrekisteriin, niin nyt on hyvä aika päivittää se kuntoon, jotta äänestys onnistuu. Ilmoitathan uuden sähköpostiosoitteen pikimmiten liittoon: toimisto@urheilutoimittajat.fi.

HUOM! Kirjautuminen Vuoden urheilija -äänestykseen ei onnistu ilman liiton jäsenrekisterin kanssa ajan tasalla olevaa sähköpostiosoitetta.

Kuva: Touho Häkkinen

MEILLE KAIKKI OVAT HUIPPU- URHEILIJOITA.

Ilvon ja Leo-Pekan lisäksi palvelemme kaikkia tavoitteellisia aktiiviliikkujia ja urheilijoita kattavasti koko Suomessa.

URHEILUMEHILAINEN.FI
@URHEILUMEHILAINEN

URHEILU
MEHILÄINEN

Nyt kuulolle!

Liiton uudessa podcast-sarjassa keskustellaan urheilu-journalismista

Urheilutoimittajain Liiton uudessa podcast-sarjassa "Hikihaastattelussa Vuoden urheilija" puheenvuoron saavat Vuoden urheilijat eri vuosilta. Aiheen parissa ovat keskustelemassa mm. **Minna Kauppi, Leo-Pekka Tähti ja Iivo Niskanen.**

Kuva: Unplash

Liiton oman podcast-sarjan idea lähti strategiatyön edetessä. Idea kehittyi tuotantoon ja toteutukseen liiton pääsihteerin **Nina Jakosen** ja hallituksen varapuheenjohtajan **Esko Hatusen** toimesta.

– Halusimme nostaa keskustelua ja erilaisia aiheita urheilu-journalismista esille muullakin tavoin kuin Fair Play -lehdessämme, joten podcast-sarja on luonnollinen jatkumo aiheen parissa.

– Podcast-sarjassa keskustellaan urheilijan ja median välisestä suhteesta sekä siihen liittyvistä ilmiöistä eli min-kälaisena huippu-urheilijat kokevat suomalaisen urheilu-journalismin. Ja totta kai palataan hetkeksi muistelemaan myös sykähdyttävää Vuoden urheilija -valintaa, kertoo Jakonen.

Ilman hyviä yhteistyökumppaneita pelkällä hyvällä idealla ei pitkälle pötkitä. Podcastin osalta liitto sai yhteistyökumppaneikseen jakelualustan tarjoavan Bauer Median sekä tuotannon ja studiotilojen osalta Haaga-Helian ammattikorkeakoulun.

– Idea lähti vauhdilla liikkeelle ja ISO kiitos kuuluu tietenkin yhteistyökumppaneille, jotka mahdollistivat tämän idean toteutuksen loppuvuoden aikana, kiittelee Jakonen.

Myös Haaga-Helian viestintäpäällikkö **Ari Nevalainen** on tyytyväinen aloitettuun yhteistyöhön.

– Haaga-Heliassa on pitkät perinteet sekä liikunta-alan että urheilu-journalis-

min koulutuksessa, joten markkinointiyhteistyö Urheilutoimittajain Liiton kanssa tuntui luontevalta ratkaisulta. Vuoden urheilija -valinta on myös sen verran tunnettu, että halusimme myös sitä kautta olla mukana yhteistyössä.

Hikihaastattelussa Vuoden urheilija -podcast-sarjan ensimmäinen jakso julkaistaan 15. joulukuuta 2020 ja sen jälkeen joka viikon tiistaina 19. tammikuuta 2021 asti. Podcast on kuunneltavissa Bauer Median Podplay-alustalla.

Ammattitaidolla eteenpäin

Liiton yhteistyö Haaga-Helian kanssa sisältää podcastin lisäksi myös muuta käytännönläheistä yhteistyötä, joka mahdollistaa mm. monipuolisen yhteistyön urheilu-journalismin opiskelijoiden kanssa.

– Haluamme mahdollistaa, että opiskelijoillamme olisi todellisia työelämään liittyviä hankkeita ja tapahtumia osana opintojaan. Osallistumalla Urheilutoimittajain Liiton tapahtumiin opiskelija saa uudenlaista näkökulmaa tueksi muuhun opiskeluun.

Haaga-Helian urheilu-journalismin erikoistumiskoulutus tarjoaa urheilusta kiinnostuneille laaja-alaisen ja monipuolisen koulutuspaketin.

– Urheilu-journalismin erikoistumiskoulutus tarjoaa eväät toimittajan työhön urheilun saralla, mutta se antaa sa-

malla myös hyvän kuvan journalismista laajemminkin, koska opetus nivoutuu osaksi muuta journalismin koulutusta Haaga-Heliassa. Koulutus soveltuu hyvin jo urheilun parissa työskenteleville, mutta myös niille, jotka ovat haaveilleet urheilutoimittajan urasta.

Nevalainen näkee positiivisena asiana, että eri urheilulajien kirjo on monipuolistunut mediassa.

– Urheilua on yhä enemmän mahdollista seurata myös monilla eri alustoilla, eli monikanavaisuus on tuonut siihen uuden pikantin lisän. Urheilu on ehkä myös viihteellistynyt viime vuosina enemmän, mikä ei sekään välttämättä ole huono asia. Myös urheilutoimittajien ammattitaito on minusta kehittynyt positiivisempaan suuntaan viime vuosina.

– Urheilun arvostus on Suomessa edelleen korkealla tasolla. Ehkä viime aikoina kilpailu-urheilun ohella on alettu yhä enemmän korostamaan myös terveysliikuntaa, mikä on positiivinen asia. ♦

– Etätyöt vaativat välillä kunnan varusteet, kertoo Helsingin Sanomien urheilutoimittaja Heikki Miettinen pilke silmäkulmassaan, sillä Miettinen on työskennellyt viimeiset kahdeksan kuukautta etätyössä.

Kun printtijuttu ei enää riitä

”Klikkaukset hallitsevat täydellisesti tämän päivän tekemistä”

Helsingin Sanomien toimittaja **Heikki Miettinen** on elänyt läpi virtuaalivallankumouksen. Hän on nähnyt ja kokenut, kun urheilujournalistin arki muuttuu multiosajaan klikkipaineeksi monikanavaisessa ympäristössä. Päivittäin pitää jaksaa sykkiä sosiaalisen median tahdissa, ja kiireestä on tullut uusi musta. Työympäristön tahti on tiukka, mutta silti Miettinen puhuu työstään urheilujournalistina lämmöllä ja kunnioittaen.

Teksti: **Taru Nyholm** Kuva: **Heikki Miettisen kotialbumi**

Olen työskennellyt *Helsingin Sanomien* toimituksessa vuodesta 1983 lähtien eli 37 viimeisen vuoden ajan. Kun ensimmäisenä työvuotena ryhdyin kirjoittamaan, kiersin ensitöikseni paperin kirjoituskoneen kelalle. Se oli samaa aikaa, jolloin puhelimissa oli vielä johto. Parhaimpina vuosina *Helsingin Sanomien* toimituksessa työskenteli 18 urheilutoimittajaa. Ne vuodet ovat ohi. Nyt urheilutoimittajia on vain kahdeksan. Nykyään isoista lajeista jääkiekko on paljon minun vastuullani. Aika ei riitä useamman lajin intensiiviseen seuraamiseen.

Pääjuttu

Kyllä se on totta, että printtijuttu ei periaatteessa toimittajalta enää riitä. Koko ajattelu menee nykyään verkko edellä. Jutut, jotka julkaistaan illalla verkossa, julkaistaan aamulla lehdessä. Niitä ei ehdi muokata eri versioiksi lehteen. Koko lehden rakentaminen etenee nykyään verkko edellä. Jotta juttu voi olla osaston lähtöjuttu, sen täytyy olla sopivan kokoinen, sopivan mittainen ja sopivan kiinnostava aiheeltaan. Se saatetaan julkaista jo edellisenä päivänä tai iltana verkossa ja seuraavana aamuna printissä. Tai oikeastaan, jos valvoo myöhään, seuraavan päivän näköislehden voi lukea verkossa yöllä kello 02.00 alkaen. Meillä on verkossa kaikki sama tarjonta, mikä on aamulla lehdessä. Käsi kädessä.

Otsikko

Pääjuttua digiin suunnitellaan myös printin pääjuttuna. Jos se on sellainen pääjuttu, että se on uutinen tässä ja nyt, se täytyy tietysti panna heti julki. Mutta sama juttu on aamulla lehdessä. Otsikko vain vaihtuu. Nettiotsikosta tehdään nettimäisempi. Jollain koukulla yritetään saada lukija kiinnittymään juttuun. Printtiin pitää saada myös vetävä otsikko, mutta siinä ei ole samalla tavalla tilaa kuin digitaalisessa maailmassa. Netissä otsikko voi olla kuvailevampi ja kertoa asiaa laajemmin kuin printissä, koska tilaa on enemmän. Nettiotsikot ovat hengeltään erilaisia, mutta eivät missään nimessä mitenkään vääriä.

Videot

Videoita piti tehdä ennen enemmän. Niitä kännykällä kuvattuja puhuvia päitä. Noin 6–8 vuotta sitten tehtiin paljon videoita, missä puhuva jääkiekkoilijan pää kertoi, että toinen erä oli meiltä hyvä ja kolmannessa painettiin lisää kaasua. Ne ovat nyt hävinneet vähän kaikkialta. Nyt jos *Helsingin Sanomiin* tehdään videoita, ne ovat huolellisesti suunniteltuja, käsikirjoitettuja ja laadukkaita. Ne ovat juttuja, jotka eivät ole ilmaiseksi luettavia, vaan niin sanottuja timanttijuttuja ja maksumuurin takana. Niihin tehdään laadukkaan videon lisäksi grafiikat ja animaatiot. Kirjoittavan toimittajan osaaminen ei yksin riitä, vaan jokaisella jutun osa-alueella on oma osaajansa. Kuluttajalle ei haluta tarjota huonoa kokemusta, pettymystä huonoon videoon. Minusta siinä on hyvä ajatus taustalla.

Klikkipaine

Kirjoitin vuoden ajan paperille, kun aloitin *Helsingin Sanomissa* toimittajana.

Sitten siirryimme päätteelle. Siitä mentiin muutama vuosikymmen niin, että ainoa kanava, mihin juttuja tehtiin, oli paperinen lehti. Silloin ylivoimaisesti tärkeintä oli lehden ulkoasu ja otsikointi. Sillä tavalla lehtiä silloin myytiin. Tämähän on kääntynyt täysin toisinpäin. Nyt juttu täytyy saada myytyä netissä. Se aiheuttaa klikkipaineen. Klikkipaine aiheuttaa stressiä. Näet joka ikinen päivä, miten sitä juttua on klikattu. Ja nämä klikkaukset hallitsevat täydellisesti tämän päivän tekemistä. Jos joku sanoo jotain muuta, niin valehtelee. Muut mittarit tulevat perässä. En edes muista milloin viimeksi olisi tehty joku sanomalehteä koskeva lukijatutkimus, koska kaikki data saadaan nettilukijoista ja kaikki paukut on jo pantu digiin.

Kiire

Kun päivän aikana tulee akuutti uutinen, se pitää saada mahdollisimman nopeasti julki verkossa, jotta se olisi tuore ja ehtisimme ennen kilpailijoita. Jos ajatellaan, että **Iivo Niskanen** ilmoittaa lopettavansa uransa ja uutinen putkahtaa julkisuuteen kello 12.30. Sen jälkeen kaikilla alkaa armoton meno. Kiire. Halutaan olla ensimmäisiä, vaikka uutinen tulisi valmiista tiedotteesta. Sitten uutista ruvetaan paisuttamaan ja laajentamaan. Lopulta siitä on kolme sivua lehdessä ja kahdeksan juttua nettissä, missä kilpakumppanit kertovat, miten kova hiihtäjä Niskanen oli. Uutiskilpailu ensiuutisoinnista tekee kiireen. Se pitää voittaa.

Sitten on perinteinen kiire. Iltakiire. Jos tapahtuma on illalla, niin uutisen pitää ehtiä tiettyyn aikaan, jotta se on seuraavan päivän lehdessä. Jokainen juttu, joka on uutinen, halutaan nopeasti julki, mutta tulipalokiire ei ole tietystikään läsnä joka jutun kohdalla.

Virhe

Kiire johtaa epätarkkuuksiin, kirjoitusvirheisiin, lyöntivirheisiin ja asiavirheisiin. Ne ovat kiusallisia niin kirjoittajalle kuin lukijalle. Niitä voidaan oikaisemalla korjata, mutta eihän se ole hyvä asia. Inhimillistä se toki on. Jos on koko ajan kova kiire ja paine, niin totta kai se johtaa virheisiin. On niitä tullut itsekin tehtyä. Tämä on yhtälö, mihin on menty. Ennen läsnä oli ainoastaan iltakiire ja juttuja ehti hieroa ihan rauhassa. Siinä on kyllä iso muutos nykypäivään verrattuna.

Tarina

Tämän päivän ykkösasia meillä urheilussa on tarinat. Me toimittajat kirjoitamme tarinoita. Jos hyvä kirjoittaja

osaa kertoa tarinoita journalistisesti kestäväällä pohjalla haastateltavien kautta, niin tällaiselle tekijälle on aina käyttöä.

Hyvästä tarinasta saa usein irti hyviä otsikkoaiheita. Sitä kautta juttu on helpompi digitaalisesti myydä lukijoille ja sitä kautta saada niitä paljon kaivattuja klikkejä. Hyville kirjoittajille on ehdottomasti käyttöä edelleen. Jos hyvä kirjoittaja on vielä hyvä ideoimaan juttuja, niin vielä erittäin paljon parempi. Hyviä kirjoittajia on aina kaivattu ja tullaan tarvitsemaan, mutta eihän niitä nyt joka oksalla kasva. Se olisi muuten liian helppoa. Hyvien kirjoittajien tarve on netin ansiosta jopa korostunut.

Kestoaihe

Sitten on tietysti kestoaiheet. Formuloisissa **Kimi Räikkönen** kiinnostaa **Valtteri Bottasta** enemmän. Koripallossa kiinnostaa **Lauri Markkanen**, ja jääkiekossa **Patrik Laineen** ympärillä mielenkiinto oli NHL:ään siirtymisen alkuvaiheessa ihan älytöntä. Nyt innostus on hieman laantunut ehkä maailmantilanteestakin johtuen. Aika ajoin syntyy tiettyjä henkilöitä, jotka kiinnostavat, mitä tahansa he tekevät.

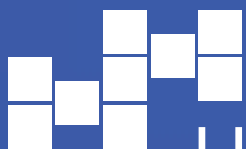
Muutos

Toimittajat hakevat nykyään juttuaiheita myös sosiaalisesta mediasta. Esimerkiksi tapahtumia ja erilaisia sattumuksia, jotka nostetaan jutulla esiin. Sitten siihen voidaan hakea uusi kulma ja se päätty urheiluvuorille jutuksi. En väitä olevani mikään mestari, mutta kyllä muutos sinä aikana, kun olen ollut alalla mukana, on ollut valtava. Aluksi kirjoitin paperille, internetiä ei ollut, sosiaalista mediaa ei ollut. Sosiaalisen median käyttö työvälineenä on tullut pysyväksi osaksi omaa arkea. Some-vouhotus ei nyt ihan niin paljon nappaa, mutta kyllä minä siinä roikun mukana.

Muutos on ollut hurja yhden työuran aikana. Kaikkeen on täytynyt sopeutua, mutta kyllä nuoret tulevat ohi. Niin heidän pitääkin tulla.

Nautinto

Viimeisen kahdeksan kuukauden aikana olen työskennellyt etänä, paitsi kaksi päivää Sanomatalossa. Sekin oli oikeastaan sattumaa, kun syksyllä 70 vuotta täyttänyt jääkiekkovalmentaja **Pentti Matikainen** itse ehdotti syntymäpäivähaastattelun pitopaikaksi Sanomatalon kahvilaa. Eniten nautin työssäni edelleen aidosta urheilutapahtumasta, urheilusta ja urheilijoiden kehityskaaren seuraamisesta. Lukijat määrittävät viime kädessä työn onnistumisen. Tai siis ne klikit. ♦

Haaga-Helia

LUO ITSESI

Varaa paikkasi tulevaisuuden työelämään!

TRADENOMI / IT-TRADENOMI / RESTONOMI / MEDIANOMI / LIIKUNNANOJAAJA /
MASTER-TUTKINNOT / AVOIN AMK / AMMATILLINEN OPETTAJANKOULUTUS

Lue lisää: haaga-helia.fi

Kallio ja Ritari, journalistit terveyden äärilaidoilta

Journalistin hyvinvointi voi helposti muuttua "huonostivoinniksi". Toisaalta **Mervi Kallio** osoittaa, että kunto pysyy hyvänä, jos pitää huolen levosta, liikunnasta ja terveellisestä ravinnosta.

Teksti: **Tommi Roimela** Kuvat: **Hasan Bratic, Anssi Ritarin kotialbumi**

Kiikeärytminen työ. Paljon suoria lähetyksiä. Epäsäännöllinen työaika. Valtava määrä matkustuskilometrejä. Epävarmuus tulevaisuudesta media-alan murroksen ja koronaviruspandemian vuoksi.

Toimittajilla, tässä tapauksessa freelancerselostaja **Anssi Ritarilla** ja MTV3:n urheilutoimittaja **Mervi Kalliolla**, on paljon potentiaalisia stressiä lisääviä asioita työssään. Kuinka he jaksavat? Kuinka he voivat? Kuinka työnantajat ovat pitäneet huolen heidän jaksamisestaan? Mitkä ovat heidän stressinhallintakeinonsa?

Tässä jutussa he edustavat muitakin alan toimijoita. Kuin sattuman oikusta Ritari ja Kallio edustavat terveytensä puolesta kahta eri äärilaitaa. Suurin osa journalisteista lienee hyvinvointinsa puolesta jossain heidän välimaastossaan.

– Veikkaan, että minä olen alalla nyt se varoittava esimerkki, Ritari aloittaa.

– Vähän aikaa sitten tuli vuosi täyteen nykyistä elämäni eli sydänkohtauksen jälkeistä aikaa. Olen joutunut asettamaan elämänarvojeni uusiksi. Niistä suurin on se, etten koe pystyväni tekemään töitä enää ympärivuotisesti. Viime kesä osoitti, että voimat riittävät "kesätöihin", mutta talven elän itselleni. Tämä ajaa minut hankalaan taloudelliseen asemaan, mutta nyt on ajateltava omaa hyvinvointia. Toisin kuin entisessä elämässä, jonka elin pelkästään työnteon kautta, viime kesänä pesäpalloa ja aiempina vuosina myös jääkiekkoa talvisin selostanut Ritari selvittää.

Ritari on hieman yli 40-vuotiaana ehtinyt siis jo pelata shakkia kuoleman kanssa. Toinen äärilaita suurin piirtein saman ikäluokan toimittajasta on Kallio, jonka terveys on kestänyt kuluttavassa työssä loistavasti.

– Koen olevani hyvässä kunnossa. Käyn pari kertaa vuodessa Pihlajalin-nassa kuntotestissä, ja ne osoittavat, että kuntoni on erinomainen, Kallio iloitsee.

– Nautin työstäni enkä koe työtäni

stressaavana. Ainoa asia, joka normaalioloissa tuottaa stressiä, on jatkuva pakkaaminen. Kun tulen reissusta kotiin, tyhjennän matkalaukun heti ja vien sen ulla-kol-le. Pakkaan myös aina viime ti-passa. Laukun esiin ottaminen tuo aina fiiliksen lähtemisestä. Sen vähäisen ajan, kun olen kotona, haluan olla täysillä kotona. En halua, että eteisessä oleva matkalaukku muistuttaa minua, että kohta taas lähdetään. Paras stressinhallintakeino on liikkuminen. Liikun säännöllisesti

sesti sekä reissussa että kotona. Liikunta kuuluu rutiineihini samalla lailla kuin hampaiden pesu, Kallio kertoo.

Selostaja elää stressaavassa kuplassa

Ritarin kertoma terveystarina on karu, mutta rehellinen. Selostajan terveys oli rakoillut rajusti jo ennen sydänkohtausta. Kuinka paljon siihen on ollut syynä kuluttava työ?

Mervi Kallion työ vie usein maailmalle ja kilometrejä kertyy lentokoneessa. Formulasirkusta kiertävä Kallio osaa suhtautua matkustamiseen positiivisesti. – Matkapäiviä tulee parhaimmillaan vuodessa hieman alle 200. Inspiroidun siitä, että maisema vaihtuu, joten en koe matkustamista rasitteeksi. Tähän saakka supervoimani on ollut nukkuminen. Pystyn nukkumaan missä tahansa, milloin tahansa. Se auttaa.

→

– Urheiluselostajan työ on äärimmäisen stressaavaa henkisesti. Lähetysten aikana selostaja on omassa kuplassaan eikä tiedä ympärillä tapahtuvista asioista mitään. On vain se peli, johon keskittyminen pitää olla aina 100-prosenttinen. Adrenaliinitasot jylläävät pitkäkestoisesti. Jos normi-ihmisen adrenaliinipiikki kestää yleensä sekunneista minuuttiin, niin selostajalla se kestää yhtäjaksoisesti useita tunteja, kertoo Anssi Ritari.

– Vaikea kysymys. Totta kai perinnölliset tekijät ja elämänlaatu ovat myös useissa sairauksissa mukana. Vuonna 2017 minulla todettiin Hortonin syndrooma, jota kutsutaan kansankielellä sarjoittaiseksi itsemurhapäänsäryksi, ja sydänkohtauksen sain 2019. Näissä epäilen laukaisevana tekijänä olleen vuosia muhineen työuupumuksen, Ritari miettii.

Uupumus kertyi valtavasta työmäärästä. Ritari kulki kesällä pesäpallomatsseissa, ja talvikauden hän selosti kiekkoa. Suurin osa työstä oli suoraa lähetystä, omassa selostajan kuplassa.

– Vuonna 2018, kun uskalsin hypätä uupuneena ”oravanpyörästä” pois enkä jatkanut enää työntekoa ympärivuotisesti, aloin pyöritellä omaan työhön liittyviä lukuja. Takana oli 20 vuotta ammattiselostajana, yli 2500 selostusta ja arviolta miljoona ajettua työkilometriä. Tällaiset luvut pitäisi olla taulussa eläkkeelle päästyään kuusikymppisenä, mutta itse olin vasta työuran puolivälissä. Selostajan työssä arkirytmistä ei ole tietoaakaan, mutta taas toisaalta siinä on myös paljon vapauksia. Työpäivät veny-

vät pitkiä. Syöminen on epäsäännöllistä. Unen saanti selostusreissujen jälkeen vie tunteja, Ritari selvittää.

– Urheiluselostajan työ on äärimmäisen stressaavaa henkisesti. Lähetysten aikana selostaja on omassa kuplassaan eikä tiedä ympärillä tapahtuvista asioista mitään. On vain se peli, johon keskittyminen pitää olla aina 100-prosenttinen. Adrenaliinitasot jylläävät pitkäkestoisesti. Jos normi-ihmisen adrenaliinipiikki kestää yleensä sekunneista minuuttiin, niin selostajalla se kestää yhtäjaksoisesti useita tunteja. Olin juuri kuntoutuksessa, johon kuului osana kävelytesti. Se osoitti, että rajussa fyysisessä rasituksessa verenpaineet eivät nouse niin korkealle kuin selostustilanteessa paikallaan ollessa, Ritari korostaa selostajan työn kovuutta.

Ritari on myös freelancerina aivan eri tilanteessa kuin vakituinen ison televisioyhtiön selostaja. Freelancerien selostajan töissä ovat olemassa tietyt villin lännen -lait.

– Urheiluselostajan työ on hullu maailma, josta kovin vähän ulospäin puhutaan. Sopimukset ovat pätkittäisiä,

neuvotteluja joudutaan käymään jopa useasti vuodessa. Mitä sitten, jos freelancer-selostaja sairastuu ja joutuu olemaan kuukausia sivussa? Hän ei pysty käymään töissä, ja tilille ei kilahda sentin ropoa. Puhumattakaan, kuinka alalle pyrkivät polkevat palkkioita – ”ihan sama paljonko maksetaan, kunhan pääsee tekemään”. Niin kauan kuin ammattiselostajat eivät järjestäydy yhtenä rintamana ja sovi yhteisiä pelisääntöjä, alalla pätevät valitettavasti viidakon lait, joista työnantajat pääsevät nauttimaan, Ritari näkee.

Nukkuminen ja terveellinen syöminen tärkeää

Kilometrejä kertyy myös Kalliolle. Toisin kuin Ritarilla ne kertyvät kuitenkin lentokoneessa ja usein Suomea valoisampiin ja lämpimimpiin maihin. Formulasirkusta kiertävä Kallio osaa suhtautua matkustamiseen positiivisesti.

– Matkapäiviä tulee parhaimmillaan vuodessa hieman alle 200. Inspiroidun siitä, että maisema vaihtuu, joten en koe matkustamista rasitteeksi. Tähän saak-

ka supervoimani on ollut nukkuminen. Pystyn nukkumaan missä tahansa, milloin tahansa. Se auttaa. Koneessa laitan kuulokkeet korviin ja **Jasmine Thompsonin** soimaan ja nukahdan saman tien. Aika usein tulee reissujen jälkeen tehtyä nopeastikin töitä, mutta se on oma valinta. Tykkään tehdä töitä, Kallio korostaa.

Nukkumisen ohella hyvinvoinnin kannalta tärkeä asia on syöminen. Matkoilla säännöllinen ja terveellinen syöminen ei aina ole helppoa.

– Reissuissa se on haastavaa, kun joudun syömään kaikki ateriat ravintolassa. Pyrin valitsemaan terveellisen vaihtoehdon eli salaatin tai vastaavan ja pyydän esimerkiksi aina kastikkeet erikseen, enkä juuri koskaan syö rasvaisia raskaita lisukkeita. Sunnuntaina kisan jälkeen saa herkutella jälkkärillä. Matkustamiseen mielletään helposti runsaat hotelliaamiaiset ja muutenkin rennompi syöminen, koska ajatellaan sen olevan poikkeuksellista. Mutta kun matkapäiviä on enemmän kuin kotipäiviä, on parempi noudattaa terveellisiä elämäntapoja reissussa ja ottaa vaikka rennommin kotona. Muuten alkaa housunkaulus kiristää, Kallio huomauttaa.

Työnantajat ymmärtävät

Yksi asia yhdistää Ritaria ja Kalliota. Molemmat ovat tyytyväisiä siihen, kuinka työnantaja on huolehtinut työntekijöiden jaksamisesta.

– Hätähuudot on kuultu, tilanne on huomattavasti parempi kuin joitakin vuosia sitten. Oma tieni työuupumuksen ja muiden sairauksien kautta sydänkohtaukseen on ollut varoittava esimerkki. Työnantajani Moskito Television Oy huolehti kesän ajan jaksamisestani. Kun viime keväänä aprikoin, onko minusta enää palaamaan työelämään, työnantajani ymmärsi tilanteen ja kesään lähdeittiin sillä tavoin, että sain itse päättää selostusmääräni. Tästä suhtautumisesta olen erittäin kiitollinen, Ritari mainitsee.

– Meitä on useaan otteeseen rohkaistu olemaan yhteydessä työterveydenhuoltoon, jos jokin asia esimerkiksi koronassa mietityttää tai ahdistaa. Lisäksi kynnys esimiehen kanssa keskusteluun on matala, jos jokin askarruttaisi. Kii-reisimpinä ajanjaksoina esimieheni on muistanut kysyä, kuinka jaksan, Kallio kiittelee. ♦

←

– **Nautin työstäni enkä koe työtäni stressaavana. Ainoa asia, joka normaalioloissa tuottaa stressiä, on jatkuva pakkaaminen. Kun tulen reissusta kotiin, tyhjennän matkalaukun heti ja vien sen ullaalle. Pakkaan myös aina viime tipassa. Laukun esiin ottaminen tuo aina fiiliksen lähtemisestä. Sen vähäisen ajan, kun olen kotona, haluan olla täysillä kotona, kertoo Mervi Kallio.**

Tutustumiskäynti Urheilumuseoon 10.2.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää yhteistyössä Helsingin Urheilutoimittajien kanssa kaikille liiton jäsenille avoimen tutustumiskäynnin uudistuneeseen Urheilumuseoon **10. helmikuuta** 2021 klo 12.30–14.30 (Paavo Nurmen tie 1, Helsinki). Oppaana toimii Urheilumuseon tuottaja **Matti Hintikka**.

Kuva: Urheilumuseo/Tomi Parkkonen

Urheilumuseon uudet toimitilat ja uudistettu näyttely ovat avautuneet tutulla paikalla Helsingin Olympiastadionin siipirakennuksessa. Kuten urheilussa, myös näyttelyn ytimessä ovat suuret tunteet jännityksestä pettymykseen ja voitonriemuun. Näyttelyä elävöittävät monipuoliset ja ainutlaatuiset audiovisuaaliset sisällöt, jotka vievät kävijän niin Helsingin olympialaisten kuin e-urheilun maailmaan. Tutuiksi tulevat monet suomalaiset urheilusankarit suurjuoksijoista mestarikehäänheitäjiin ja Formula 1 -kuljettajista jääkiekkoleijoniin, ja lajikirjo kattaa niin vuorien huiputtamisen, lentokoneesta pudottautumisen kuin koskien ja kai-teiden kesyttämisenkin.

Pysyvän näyttelyn lisäksi Urheilumuseo tarjoaa urheilujournalistille eväitä myös päivittäiseen työhön. Arkistot ovat keskeinen lähdeaineisto historiantutkimuksessa, ja urheiluun liittyvät aineistot avartavat kuvaa historiasta lukuisista näkökulmista. Urheilumuseon kirjasto, tutkijapalvelu ja arkisto tarjoavat arvokasta historiatietoa monelta eri osa-alueelta. Urheilumuseon arkistossa voi tutustua

suomalaisten urheilujärjestöjen ja yhdistysten asiakirjoihin sekä henkilöiden Urheilumuseolle lahjoittamiin kokoelmiin. Osa aineistosta on digitoitu. Kaikkien aineistojen viitetietoja ja digitoituja aineistoja voi tutkia Urheilumuseon tietokannassa. Arkistoista noin puolet sijaitsee Olympiastadionin tiloissa. Muualla oleva aineisto on tilattava aina etukäteen.

Urheilumuseovierailu on **liiton jäsenille maksuton. Sitovat ilmoittautumiset** maanantaihin 8.2. mennessä erillisellä ilmoittautumislomakkeella: www.urheilutoimittajat.fi. Paikkoja on rajoitetusti. **Huom!** Jos ilmoittautunut jättää tulematta paikalle ilmoittamatta, perimme 20 euroa.

Seuraamme viranomaisten tekemiä päätöksiä ja noudatamme heidän antamia suosituksia. Tarvittaessa päivitämme myös omaa ohjeistustamme.

Urheilumuseo vierailun jälkeen voi omatoimisesti käydä myös Olympiastadionin tornissa. Lisätiedot sisäänpääsymaksuihin: www.stadion.fi/fi/kohteet/stadionin-torni.

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845, toimisto@urheilutoimittajat.fi. ♦

Laura Lehtosen (oik.) tuottamissa YLE:n Urheilustudioissa on käsitelty muun muassa ilmastonmuutosta. Sitä käsiteltiin talviurheilun kautta niin, että valittu teema liittyi aiheeseen.

– Teemojen nostaminen on journalismia. Voidaan puhua ilmastonmuutoksesta, häirinnästä urheilussa, mielenterveydestä tai ravinnosta. Tuottaja nostaa teemoja esiin, ja koen sen velvollisuudekseni.

TV-tuottaja rakentaa raamit

Television urheilulähetyksien suunnittelusta vastaavat alkuvaiheessa tuottajat. Heidän työnsä määrittelee paljon sitä, miltä tv:n urheilulähetyks näyttää.

Teksti: Antti Salo Kuvat: Tomi Hänninen, Iiro Harjulan kotialbumi

Katsoja avaa television tai painaa puhelimestaan suoratoistopalvelun sovelluksen käyntiin ja alkaa nauttia urheilun ennakkostudiota. Ruudussa on yleensä studioisäntä tai -emäntä, asiantuntijat, haastattelija ja äänessä selostaja ja insertitöimittaja. Tuottaja näyttäytyy katsojille ensimmäistä kertaa lopputekstien aikana – jos niin pitkälle jaksaa katsoa.

Mutta ennen kuin yhtään sekuntia lähetystä on takana, on tuottajan työstä jo 80 prosenttia tehtynä. YLE:n talviurheilun päätuottaja **Laura Lehtonen** tekee alussa tiivistä yhteistyötä pienen porukan kanssa miettiä isoa kuvaa kuukausia ennen ensimmäistä lähetystä. Porukkaan kuuluu muun muassa pääohjaaja.

– Pyrimme rakentamaan konseptin ja raamit, jonka sisällä työntekijöillä on

vapaus toteuttaa itseään. Pyrimme siihen, että on selkeä suunta ja päämäärä, ja samalla jätän ammattilaisille mahdollisuuden tuoda osaamisensa näkyville, Lehtonen selvittää.

Puku vai pelkkä pikkutakki?

Iiro Harjula vastaa Nordic Entertainment Groupin (NENT) eli tuttavallisemmin Viaplayn ja V sportin (entinen Viasat) jääkiekkotuotannoista. Konsertin päätuotteet jääkiekossa ovat NHL ja KHL. Ennen kuin jääkiekkokausi syyslokakuussa alkaa, Harjula on tehnyt kattavan suunnitelman kauden läpiviemiseksi.

Aluksi on päätetty studiosta. Yksi studioisäntä ja kaksi asiantuntijaa. Mis-

sä studio on, millaiset lavasteet, mitä toiminnallisuuksia se sisältää, ja mitä tilalta halutaan. Sitten on vuorossa voittavan joukkueen kasaaminen: kuka selostaa, ketkä olisivat hyviä asiantuntijoita, kuka tekee ennakkokjutut ja kuvitukset lähetykseen, kuka ohjaa ja kuka vastaa vaikkapa muonituksesta tuotantopäivien aikana. Tulevan kauden otteluohjelmasta poimitaan budjetin määrittämissä raameissa alustavat ottelut studioille. Ennen kauden alkua tärkeässä roolissa on vielä niin sanottu ”look and feel”-osasto eli musiikit, grafiikat ja muu lähetysten ilme eli se, miltä lähetyks näyttää ja tuntuu kotikatsomoissa.

Tässä on vasta ydin eli itse studio-lähetyks. Sen lisäksi valtaosa otteluista selostetaan ilman että ympärillä on studiotuotantoa. Niistä pitää tehdä alusta-

va suunnitelma. Sosiaalinen media ja online-ympäristö on muutenkin otettava huomioon. On hyvä miettiä esimerkiksi, kuinka kauden alkua nostetaan ja ennakoitaan, mitkä ovat välineet ja keitä halutaan tavoittaa.

Ai niin, myös esiintymisasut pitää päättää. TV-studio on armoton siinä mielessä, että väärän värinen kravatti saattaa viedä huomion hyvältä analyysiltä.

Harjula korostaa Lehtosen tavoin kokonaisuuden hahmottamista.

– Tuottajalta pitää tulla punainen lanka: näin tehdään. Tuottaja kuuntelee kaikkia ja kysyy mielipiteitä, mutta hän on lopulta vastuussa kokonaisuuden toimimisesta.

Luo suhteita

Harjula on jääkiekkotuottajana Viaplayn jääkiekkotiimin esimies. Hänen vastuullaan on pitää yhteyttä kansainvälisiin toimijoihin, kuten NHL:n organisaatioon. Harjulan näkemys on, että jos naama on tuttu ja käsipäivää sanottu, yhteydenpito helpottuu.

– Olen NENT:ille siirtymisen jälkeen nähnyt paljon vaivaa luodakseni hyvät suhteet NHL:ään. Toimimme eri mienteillä, ja etenkin hektisten pudotuspelien aikana on etu saada liigalta suoraan tietoa.

Hyvät suhteet heijastuvat sisältöön, joka on tuottajan vastuulla. Esimerkiksi NHL:n kattavan arkiston ovet avautuvat helpommin, kun kysyjä ei ole tuttu pelkästään sähköposteista.

Harjula vieraili NHL Networkin tiloissa heti tuottajapestinsä aluksi 2016 ja uudestaan 2017.

– Tutustumisen lisäksi sain läpileikkauksen heidän tekemisestään ja samalla pystyin pohtimaan, mitä elementtejä voisimme tuoda omiin lähetyksiimme lähtien grafiikoista, ylimenoista, tavoitesitettä asioita ja niin edelleen.

Televisiossa tekniikan on toimittava

Työnkuvat tuottaja-tittelin takana vaihtelevat. On olemassa esimerkiksi sisältötuottajia, viikkotuottajia ja teknisiä tuottajia. Toisissa mediataloissa toimenkuvat menevät ristiin. YLE:llä Lehtonen vastaa sisällöstä, mutta hän on oppinut tekniikasta riittävästi tietääkseen, mikä

on mahdollista ja miten kuva tulee maailmalta Suomeen. Se on välttämätöntä suunnittelussa. Toimittajana työskennellessään hän ei joutunut miettimään tekniikkaa, vaan ainoastaan sisältöä.

– Siitä olisi ollut ehkä hyötyä toimittaja-aikanani. Olisin saattanut ymmärtää, miksi joku asia tehdään tietyssä paikassa tai tietyllä tavalla. Tuottajan pitää isossa kuvassa ymmärtää, mikä on mahdollista, ja osata reagoida, jos tulee ongelmia, Lehtonen sanoo.

– Meillä on tekninen tuottaja, joka hoitaa varaukset ja huolehtii siitä, että kaikki linjat ovat kunnossa.

Ajat ovat muuttuneet. Lehtonen muistelee perustuotantojen aiemmin olleen toimittaja- ja ohjaajavetoisia. Olympialaisissa ja isommissa tuotannoissa oli sentään enemmän ihmisiä taustalla.

– Kun työskentelin toimittajana, ei läheskään aina ollut sisällöllistä tuottajaa. Olisipa ollut, Lehtonen ajattelee nyt.

Onko tuottaminen journalismia?

Laura Lehtosen tuottamissa YLE:n Urheilustudioissa on käsitelty muun muassa ilmastonmuutosta. Sitä käsiteltiin

talviurheilun kautta niin, että valittu teema liittyi aiheeseen.

– Teemojen nostaminen on journalistista. Voidaan puhua ilmastonmuutoksesta, häirinnästä urheilussa, mielenterveydestä tai ravinnosta. Tuottaja nostaa teemoja esiin, ja koen sen velvollisuudeksi.

Lehtosen mukaan kyse on tasapainoilusta. Joku ”hiihtoniilo” haluaa kuulla kymmenen minuuttia suksen pohjan kuvioinnista, kun taas toiselle katsojalle riittää minuutti.

– Jos meillä on 500 000 katsojaa, niin skaala on laaja. Siinä porukassa on paljon eritaustaisia ihmisiä. Meillä on mahdollisuus ja velvollisuus altistaa ihmisiä ajattelemaan. Sen koen mielekkääksi.

Tuottaja on kuin jääkiekkjoukkueen valmentaja tai urheilujohtaja. Hän rakentaa joukkueen ja pitää huolen, että kaikki pystyvät suorittamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Journalistisesti tuottajalla on iso merkitys ja vastuu siitä, mistä tv:ssä puhutaan ja mille katsojat altistetaan. Työ on valintojen tekemistä joka ikinen päivä. ♦

→ Iiro Harjula on jääkiekkotuottajana Viaplayn jääkiekkotiimin esimies. Hänen vastuullaan on pitää yhteyttä kansainvälisiin toimijoihin, kuten NHL:n organisaatioon. Harjulan näkemys on, että jos naama on tuttu ja käsipäivää sanottu, yhteydenpito helpottuu.

SUEKin urheilijaneelin jäsen Panu Autio taisteli pallosta Elite Roundin ottelussa Portugalia vastaan maailman parhaaksi tituleeratun futsalpelaajan Ricardinhon kanssa.

Urheilun suuri häirintätutkimus ei päästänyt mediaa pälkähästä

”Median kielenkäyttö heijastuu kuluttajiin”

Kuulostaa karulta, mutta seksuaalinen ja sukupuoleen kohdistuva häirintä on suomalaisessa kilpaurheilussa yleistä. Riskiryhmään kuulut, jos olet nainen, nuori ja kilpailet korkealla tasolla.

Teksti: **Taru Nyholm** Kuvat: **André Sanano/FPF, Marcus Lindqvistin kotialbumi**

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK julkaisi syyskuussa Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimuksen tulokset. Tutkimusaineiston perusteella seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä on urheilussa yleistä. Tutkimuksen aineisto koostuu yli 9000 suomalaisen kilpaurheilijan vastauksista.

Urheilun suurtutkimukseen vastanneista naisista seksuaalista häirintää

oli kokenut 32 prosenttia ja miehistä 19 prosenttia. Seksuaalisen häirinnän muodoista yleisintä oli yleinen häiritsevä puhe.

Hufvudstadsbladetin urheilutoimittaja **Marcus Lindqvist** on seurannut aihetta jo pitkään. Häntä tulokset eivät yllättäneet.

– Osasin aavistella tuloksia, sillä muillakin aloilla on ilmennyt vastaavaa. #metoo-liikkeen johdosta esiin on tullut

paljon väärinkäytöksiä muilta aloilta. Urheilussa voisi arvioida vastaavia tapauksia olevan, kun miettii, millaiset struktuurit urheiluseuroissa on ollut ja on.

– Tarkoitin sitä, että usein naisvalmennettavien valmentajat ovat olleet vanhempia miehiä. Mutta oli se kuitenkin omalla tavallaan hätkähdyttävää, kun näin tutkimustulokset mustaa valkoisella, Lindqvist kertoo.

Tutkimuksen mukaan häirintä kytkeytyy urheilussa usein kulttuurillisiin rakenteisiin, kuten sukupuolten väliin epätasa-arvoon. Naissukupuoli, nuori ikä ja korkealla tasolla kilpaileminen lisäsivät merkittävästi seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän kokemisen riskiä.

Lindqvist on päättänyt seuraamaan aiheita työn puolesta oman intohimoisen urheiluharrastuksen johdosta.

– Aihe on ollut paljon esillä. Itse olen vahvasti mukana urheilussa vapaa-ajalla, ja minulla on myös paljon naispuolisia ystäviä, jotka ovat urheilumaailmassa mukana. Heidän kanssaan keskustelemalla kiinnostus asiaan on noussut. Kyseinen aihe on itselläni ollut seurannassa jo useampia vuosia, enkä herännyt siihen vasta nyt.

– Meillä on toimituksessa omat tapamme ja arvomme käsitellä näitä aiheita. Pyrimme laajemminkin tasa-arvoon, eli on tietynlainen valinta, että aiheita seuraamme. Tasa-arvo on tullut entistä vahvemmin mukaan viime vuosina kaikessa lehtemme toimituksellisessa työssä, Lindqvist kertoo.

Lindqvistin mukaan *Hufvudstadsbladet* kirjoittaa esimerkiksi naisten ja miesten sarjoista ja otteluista samalla tavalla ja nostaa ne esille tasavertaisesti.

– Se on ollut toimituksellinen valinta, että käsittelemme esimerkiksi Kansallisen Liigan ja Veikkausliigan huipennusta samalla tavalla ja yhtä näkyvästi.

Medialla iso vastuu

Seksuaaliseen häirintään olivat SUEKin tutkimuksen mukaan syyllistyneet useimmiten toiset urheilijat, oma tai toisen urheilijan valmentaja, yleisö, fanit tai some-seuraajat.

– Henkilökohtaisesti ajattelen, että medialla on iso vastuu siinä, miten naisia ja naisurheilijoita käsitellään. Urheilumediassa on tyyppillistä kirjoittaa naisurheilijoista toisella tavalla kuin kirjoittaisi miesurheilijoista. Tämä on tärkeä asia.

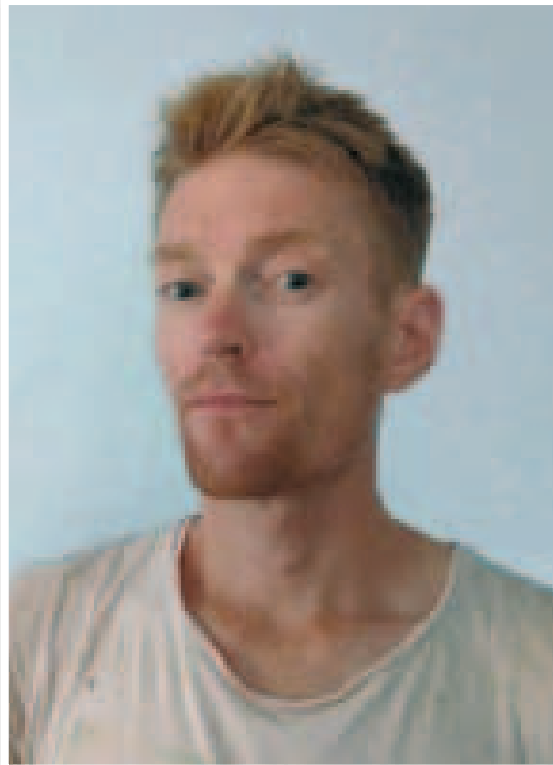
– Tutkimuksessa tuli esiin, että urheilijoita häiritään myös sosiaalisen median kautta. Median kielenkäyttö heijastuu siihen, miten kuluttajat keskustelelevat urheilusta, joten vastuu on merkittävä.

Lindqvist nostaa esille artikkeleita, joissa arvostellaan suoraan naispuolisten urheilijoiden ulkonäköä.

– Toki joissakin lajeissa ulkonäkö tai rasvattomuus liittyy suoritukseen, mutta harvemmin miehiä kohdellaan samalla tavalla ja kommentoidaan, jos miesurheilija näyttää pulskalta.

Myös miehet kokevat urheilussa seksuaalista ja sukupuoleen kohdistuvaa häirintää.

– Tämä asia koskee niin miehiä kuin naisia. Mielestäni urheilijoita pitäisi kohdella arvokkaasti eikä mennä henkilökohtaisuuksiin edes mediassa, vaan

Marcus Lindqvist

"Henkilökohtaisesti ajattelen, että medialla on iso vastuu siinä, miten naisia ja naisurheilijoita käsitellään. Urheilumediassa on tyyppillistä kirjoittaa naisurheilijoista toisella tavalla kuin kirjoittaisi miesurheilijoista. Tämä on tärkeä asia."

Hufvudstadsbladetin urheilutoimittaja
Marcus Lindqvist

pitää pysyä asiassa. Urheilijat ovat ihmisiä, eivätkä heidän tuloksensa ole sama kuin ihmisarvo.

Lindqvist kokee työnsä merkitykselliseksi, vaikka kehitettävääkin on.

– Tapauksia on tullut mediassa ilmi useita. Tällaiset urheilun sisäiset selvitykset eivät johda mihinkään ilman julkisuutta. Mutta harvemmin media harrastaa itsekritiikkiä sen suhteen, että mikä vaikuttavuus sillä häirinnän kitkemisessä ylipäätään on.

Pukukoppiin tarvitaan muutos

SUEKin tutkimuksen mukaan urheilijat olivat kokeneet eniten häirintää toisten urheilijoiden taholta: kolmasosa häirinnästä tulee toiselta pelaajalta.

Urheilijoiden osuus oli erityisen suurta varsinkin sanallisen ja sanatto-

man seksuaalisen häirinnän muodoissa. Häirinnän muuttuessa fyysisempiin muotoihin, urheilijoiden ja valmentajien välinen ero tasaantui selvästi.

Jalkapallon pelaajayhdistyksen yhteyspäällikkö, Suomen futsalmaajoukkueen kapteeni ja SUEKin urheilijajaneelin jäsen **Panu Aution** mukaan tutkimuksen tulokset ovat merkittäviä.

– Herää ajatus, että onko itse tullut sanottua jotain väärää. Onko oma toiminta pukukopeissa ja pelimatkoilla ollut asiallista? Nyt meillä jokaisella on hyvä paikka katsoa peliin ja miettiä keskustelukulttuurin laatua, Aution sanoo.

Joukkue viettää harjoituskentän lisäksi paljon aikaa pukukopissa, ja sen omintakeinen vitsikulttuuri on Aution mukaan monelle pelaajalle tärkeää. Tutkimuksen perusteella pukukoppi ei ole kuitenkaan turvapaikka kaikille.

– Pukukopissa vallitsee perinteisesti luottamuksen ilmapiiri ja asioista puhutaan hyvinkin suoraan suljettujen ovien takana. Pukukopissa suunsoitto kuuluu asiaan ja on tärkeä osa joukkuehengen rakentamista, eikä siinä ole mitään pahaa.

Aution mukaan täysin asiaton toiminta on jokaisen helppo tunnistaa, mutta joskus kynnyksen yli voi mennä vahingossa. Harmittomaksi tarkoitettu vitsi ei putoa kaikille ja on toisen mielestä häiritsevä.

– Yhteiskunnassa tapahtuneen muutoksen pitää näkyä myös pukukopeissa. Pukukopin vitsipelikirja pitää päivittää tähän päivään. Nyt saadun tiedon avulla tilanteita pitäisi pystyä välttämään ja tunnistamaan herkemmin. #metoo-keskustelun pitää jatkua. ♦

Suurlähettilään vastaanotolla oli tungosta Krista Pärmäkosken ympärillä, kun Pyeongchangin 2018 talviolympialaisissa kolme mitalia hiihtänyt Pärmäkoski leikkasi mitalikakkua.

Urheilun erilainen supervuosi

Suomalaismediat pitävät ainakin toistaiseksi kiinni esimerkiksi olympiasuunnitelmistaan. Ainakin STT tekee todennäköisesti muutoksia, jos urheilijoita ei pääse haastattelemaan kisapaikoilla.

Teksti: **Harri Laiho** Kuvat: **Kaija Yliniemen kotialbumi, Suomen Olympiakomitea**

Tuttu näky Tokion ihmisvilinästä aikaa ennen koronapandemiaa. Mutta... Kilpaillaanko ensi vuoden arvokilpailut niin sanotusti kuplassa ja ilman yleisöä? Jos yleisö ei pääse kilpailupaikoille, pääseekö media? Jos media pääsee kilpailupaikoille, saavatko toimittajat tavata urheilijoita? Tässä vaiheessa avoimia kysymyksiä on vielä paljon.

Vuoden 2020 piti olla urheilun supervuosi. Siitä tuli lähes urheilun välivuosi, kun koronavirus niisti arvokilpailut kalenterista yksi kerrallaan.

Korona teki maailmasta myös vaikeasti ennustettavan. Jos kuitenkin pitää ennustaa urheiluvuotta 2021, korona lienee yhä keskuudessamme, mutta sen kanssa eletään. Näillä näkymin edessä on vuodella siirretty ja jopa entistä täyteen ahdetumpi urheilun supervuosi, tavalla tai toisella.

– Ne toteutuvat, oli covidia tai ei. Olympialaiset alkavat ensi vuonna heinäkuun 23. päivä, vannoi Kansainvälisen olympiakomitean KOK:n varapuheenjohtaja **John Coates** syyskuussa uutistoimisto AFP:lle.

Puheet tuskin jäävät tyhjiksi. Yhteistyö- ja mediasopimukset ovat sellainen lääke, jonka avulla esimerkiksi olympialaiset järjestetään. Erityisjärjestelyt ja

esimerkiksi yleisörajoitukset voivat tulla kalliiksi, mutta kilpailujen peruminen tulisi vielä kalliimmaksi.

Sitä paitsi normaalia päiväjärjestystä etsivä maailma tarvitsee huippu-urheilua. Ammattilaissarjojen onnistuneet kuplat keväällä ja kesällä antoivat uskoa siihen, ettei urheilun tarvitse olla seisahduksissa. Ne ovat tarjonneet myös oppia.

Sekin lienee silti varmaa, ettei yksikään ensi vuoden isoja kilpailuja järjestetä aivan normaalilla päiväjärjestyksellä.

Kun korona valloitti maailman, kilpailuja oli pakko perua tai siirtää, koska lajiliitoilla ja kisajärjestäjillä ei ollut B-suunnitelmaa.

– Nyt meillä on A:n ja B:n lisäksi suunnitelmat C, D, E ja F, joista otetaan käyttöön se, mikä maailmantilanteeseen sopii, sanoi KOK:n ruotsalaisjäsen ja kotimaansa olympiakomitean pääsihteeri **Gunilla Lindberg** *Aftonbladetille*.

Kilpaillaanko ensi vuoden arvokilpailut niin sanotusti kuplassa ja ilman yleisöä? Rajataanko osallistujamääriä myös lajeja ja urheilijoita karsimalla? Voidaanko esimerkiksi olympialaisten eri lajeja sijoittaa eri paikkoihin, jotta massat eivät kasva niin suuriksi? Jos yleisö ei pääse kilpailupaikoille, pääseekö media? Jos media pääsee kilpailupaikoille, saavatko toimittajat tavata urheilijoita? Ainakin ahtaiden mixed zone -haastattelukarsinoiden aika lienee ohi, ehkä jopa lopullisesti.

Tilanteen kehittymistä seurataan herkillä korvalla

Suomen Tietotoimistossa valmistaudutaan ensi vuoden arvokilpailuruljanssiin toistaiseksi niin kuin kilpailut järjestettäisiin normaalilla kaavalla. Muutakaan ei voi, koska rajoitukset ja esimerkiksi KOK:n eri suunnitelmat ovat toistaiseksi lähinnä arvuuttelua.

Urheilutoimituksen tuottajan **Kaija Yliniemen** mukaan STT on lähdössä esimerkiksi Tokion olympialaisiin tälle vuodelle suunnitellulla kokoonpanolla: kolmella toimittajalla ja neljällä kuvaajalla.

Myös muut pitävät kiinni olympiasuunnitelmistaan. Olympiakomitean viestintäjohtajan **Mika Norosen** mukaan kaikki Tokioon 2020 akkreditoidut suomalaiset mediat ja toimittajat ovat ilmoittaneet haluavansa lähteä vuoteen 2021 siirrettyihin kilpailuihin. Norosen mukaan Olympiakomiteaan on jopa tullut muutama uusi akkreditointipyyntö.

Yliniemen mukaan STT seuraa tilanteen kehittymistä herkillä korvalla. Tarvittaessa suunnitelmat sävelletään uusiksi. Todennäköisesti ratkaisuihin vaikuttaa, kuinka hyvin urheilijat ovat tavattavissa kilpailuissa.

– Jos urheilijoita ei pääse haastattelemaan, ehkä silloin lähtee vain yksi toimittaja tekemään repparijuttuja. Tietysti

Pyeongchangin 2018 talviolympialaisissa hiihdon mixed zone oli kishistorian parhaimmistoa. Kirjoittava toimittajakin näki ladulle, nettiyhteys tulospalveluun toimi, ja oli tilaa.

myös kuvaajille on tarvetta. Kuvia on vaikea ottaa etänä, ja kuvaajat pystyvät työskentelemään turvaetäisyyksien päässä urheilijoista, Yliniemi mieltii.

Yliniemi muistuttaa, että uutistoimistona STT:n on mietittävä omia matkojaan hieman eri kantilta kuin monen muun mediatalon. Jos kilpailuja järjestetään, mutta jotkut mediatilat päättävät olla lähtemättä matkaan, STT:lle on todennäköisesti entistä enemmän tarvetta.

STT:ssä on kysytty myös työntekijöiden halukkuutta kilpailumatkoille. Kenenkään ei tarvitse lähteä matkaan, jos ei koronaviruksen takia halua. Yliniemen mukaan kukaan ei ole kuitenkaan toistaiseksi kieltäytynyt tulevista kilpailusuunnitelmista.

Urheilutoimituksen tuottaja myöntää, että matkat aiheuttavat ainakin hänessä tietynlaista huolta. Hän pitää itseään flunssamagneettina. Jos nyt tulee kesken olympiareissun hiemankin kipeäksi, työt loppuvat siihen.

– Siinä on myös se huoli, ettei tartuta ketään muuta.

Jalkapallon EM-kilpailut kokonaisuudessaan Venäjällä?

Yliniemi toivoo, että kilpailupäätökset tehtäisiin ajoissa, jotta mediat pystyisivät päivittämään omia suunnitelmiaan. Tokion-lentoja STT ei ole vielä varannut, mutta olympiamajoitus on kunnossa. Niitä rahoja ei saa takaisin, vaikka osa huoneista jäisi käyttämättä.

Olympialaisten lisäksi STT:n ensi vuoden suunnitelmissa ovat hiihdon MM-kilpailut Oberstdorfissa (1 toimittaja

+ 1 kuvaaja), jääkiekon MM-kilpailut Minskissä ja Riassa (1+1) ja jalkapallon EM-kilpailut.

Huuhkajien historiallista EM-taivalta STT on suunnitellut seuraavansa 1+1-kokoonpanolla niin Kööpenhaminassa kuin Pietarissa. Lisäksi tämän vuoden suunnitelmassa oli tarkoitus käydä maajoukkueen leiripaikassa Karjalan kannaksella.

Nykyisessä maailmantilanteessa EM-kilpailujen pelaaminen 12 eri maassa ympäri Eurooppaa ei vaikuta todennäköiseltä. Ranskalaislehti *Le Parisien* uutisoi marraskuun alussa, että Euroopan jalkapalloliitto Uefa suunnittelisi kilpailujen pelaamista kokonaisuudessaan Venäjällä.

Huuhkajien syksyn Kansojen liigan vierasotteluissa STT on totutellut siihen tapaan, mikä voi olla edessä tulevissa arvokilpailuissa. Pelit on seurattu Suomesta ja haastattelut on tehty puhelimissa.

– Se on toiminut aika hyvin. Onhan se lajijärjestönkin intressi, että järjestely toimii.

Viestintäjohtaja Noronen tiedostaa molemmipuoliset intressit. Olympiakomitea laatii talven aikana vaihtoehtoisia suunnitelmia, kunhan se saa KOK:ilta lisätietoa Tokion olympialaisten toteutustavasta.

– Vaihtoehtoina perinteisille infoille ja haastatteluille ovat esimerkiksi striimatut haastattelutilaisuudet, videokommentit, sosiaalisen median hyödyntäminen ja osin varmasti myös ulkoilmassa riittävin turvavälein tapahtuvat haastattelutilaisuudet, Noronen sanoo. ♦

Salon Seudun Sanomien Juha Tuunan koripallojutut kiinnostavat Twitterin ansiosta koko Suomea.

Twitterissä kunnostautuneet urheilutoimittajat
Janne Eerikäinen ja Juha Tuuna:

”Välttäkää möläyttelyä!”

Sosiaalinen media koskettaa jollain tavalla jokaista urheilutoimittajaa. Jotkut ovat aktiivisia keskustelijoita somessa, toiset vain passiivisia tarkkailijoita. Miten erilaisiin some-kanaviin pitäisi suhtautua? Voiko Twitterissä tehdä itsestään brändin? Entä voiko enää olla laadukas journalisti olematta lainkaan somessa?

Teksti: **Jussi Heimo** Kuvat: **Minna Määttä** ja **Jesper Saarni**

Elmo-lehden toimitussihteeri **Janne Eerikäinen** löysi Twitterin 2013. Häntä kiinnostivat muun urheilun lisäksi etenkin tennistä koskevat uutiset ja pelien kommentoinnit. Eerikäinen seuraa lajia aktiivisesti ja toimii myös valmentajana aikuisille harrastajille.

– Olen alusta asti pyrkinyt pysymään asialinjalla. Mietin tarkkaan twiittejäni. Jos aloitan keskustelun, minulla on joku havainto tai pointti pelistä tai pelaajasta. Vastaavasti, jos kommentoin asiaa, jos-

sa en ole niin syvällä, pyrin siihenkin saamaan jotain lisäarvoa tai toisenlaista näkökulmaa, Eerikäinen kuvaa filosofiaansa.

Sosiaalinen media on väärin käytettynä vaarallinen väline. Monet tapaukset ovat osoittaneet, että väärässä hetkessä tehty harkitsematon viserrys on aiheuttanut jopa potkuja monille henkilöille eri aloilla.

– Alkuun itsellenikin olisi ollut kova hinku kommentoida vähän kaikkea, mutta maltoin mieleni. Nykyään kun

edes harkitsen kommentointia, yhdeksän kertaa kymmenestä jätän twiitin lähettämättä, vaikka twiittaan paljon.

– Hyvä yleisohje kaikille muillekin urheilutoimittajille on: välttäkää möläyttelyä ja sekaantumista joka asiaan! Uskottavuus laskee nopeasti kapakkakeskustelun tasolle, jos heittää vaikka vain vitsillä jotain juttua sekaan sen paremmin miettimättä. Laumasieluksikaan ei kannata heittäytyä – ja toistaa samaa ”onnittelut” tai ”otan osaa” kommenttia kuin koko muu Suomi koko päivän.

– Urheilutoimittaja voi kommentoida muustakin kuin urheilusta, mutta ei välttämättä kannata sekaantua politiikkaan. Esimerkiksi itselleni ehdoton ei on olla kommentoimatta mitenkään vaikkapa Trumpin tekemisiä, vaikka monenlaisia tunteita hänen erikoiset tekonsa ja tempauksensa ovatkin aiheuttaneet.

– Jos aloitat jonkun keskustelun, joka herättää mielenkiintoa, älä poistu heti linjoilta. Ole tarvittaessa valmis syventämään näkökulmaasi.

– Kaiken ei tarvitse olla vakavaa tekstiä, mutta tietynlainen arvokkuus on järkevä säilyttää. Perustellusti voi asioita kritisoida ja esittää kehitysideoitu, mutta naureskeleva ja vähättelevä tyyli,

A man in a dark blue zip-up jacket and grey shorts is on a tennis court. He is holding a tennis racket in his right hand and a yellow tennis ball in his left hand. He is standing next to a green and black Prince tennis bag that is hanging from a silver metal frame. The background is a green tennis court wall.

Elmo-lehden toimitussihteeri Janne Eerikäinen tekee myös tennisvalmentajan töitä Smash-seuran aikuisvalmennuksen vastuvalmentajana.

- Urheilutoimittajan kannattaa

– Mutta isossa kuvassa olen sitä mieltä, että oikeasti kovaksi journalistiksi nousee vain tekojen kautta. Kirjoittamalla laadukkaita juttuja tai olemalla todellinen ammattilainen tv-työssään, kuten esimerkiksi selostajat **Antero Mertaranta ja Tuomas Virkkunen.**

Twitter pitää Juha Tuunan varpaillaan

Salon Seudun Sanomien urheilutoimittaja **Juha Tuuna** kuuluu tyypillisten suomalaisten joukkoon, joka löysi ensin Facebookin, mutta kyllästyi sen tarjoamaan lemmikki- ja lomalonkerotarjontaan.

– Liityin Twitteriin 2012, kun halusin seurata urheilutapahtumia reaaliajassa ja osallistua niihin liittyviin keskusteluihin, Tuuna kertoo.

Tuuna tajusi nopeasti Twitterin hyödyt ammattinsa kannalta.

– Sain nopeasti tietoa, millä kokoonpanolla esimerkiksi korisliigajoukkueet pelaavat – ja miksi joku pelaaja on sivussa. Samoin Susijengistä. Löysin Twitterin avulla juttuuni uudenlaisia pointteja – ei tarvinnut keksiä pyörää uudelleen, kun käyttökelpoista ja kiinnostavaa tietoa oli jo valmiiksi tarjolla.

Twitter pitää ahkeran urheilutoimittajan aina varpaillaan.

– Kun jotain tapahtuu, näen miten muut Suomen koripallosta kirjoittavat urheilutoimittajat reagoivat asiaan. Heidän kanssaan voi vaihtaa myös näkökulmia aiheesta, joko julkisella puolella tai yksityisviestein. Loppupeleissä luki-

jat voittavat, kun saavat ajantasaista ja syvällisempää tietoa luettavakseen.

Tuuna myöntää suoraan, että pienen paikallisen sanomalehden toimittajana hän on Twitterin kautta brändännyt itsestään valtakunnallisen kirjoittajan.

– Jaan juttujani röyhkeästi Twitterin kautta. Sitä kautta ne saavat huomattavasti suuremmat lukijamäärät. Jos Korisliigaan liittyvät juttuni kiinnostavat koko Suomea, niin miksi en tarjoaisi niitä kiinnostuneille luettavaksi.

Tätä kautta Tuunan ammattiosaaminen on huomattu ympäri Suomen. Noin puolet hänen twiiteistään liittyy koripalloon.

– Olen tarkka siitä, että twiittaan vain oikeaa tietoa. Ajoittain myös korjaan vääriä huhuja, kun tiedän, miten asia oikeasti on. Mielipiteillä on mielestäni arvoa vain silloin, kun ne pystyy perustelemaan.

Tuuna on jutellut aiheesta myös kollegoidensa kanssa ja ihmettelee sitä, että urheilutoimittajille ei ole annettu mitään ohjeistuksia somen käytöstä.

– Oma työnantajani ei ole puuttunut asiaan mitenkään. Joltain olen kuullut, että heidän toimituspalaverissaan on todettu ylimalkaisesti: ”Hyvä, että olette somessa”. Jonkinlaisia ohjeita myös etiketistä pitäisi antaa – sillä välillisestihän jokainen toimittaja edustaa tavalla tai toisella aina myös työnantajaansa. Sitä ei esittelytekstin maininta ”mielipiteeni ovat omiani ja edustavat vain itseäni” muuta miksikään.

– Käytännössä jokainen urheilutoimittaja on oma somebrändinsä, mutta samalla myös vähintään minibrändi omalle medialleen, Tuuna muistuttaa.

Tämä fakta jokaisen urheilutoimittajan pitäisi pitää aina kirkkaana mielessään. ♦

Juha Tuuna, @JuhaTuuna
Janne Eerikäinen, J_Eerikainen

Anno Domini 2020

Vietin perjantapäivää 13. maaliskuuta normaalimeiningeissä. Toki koronavirus oli jo jonkin aikaa laittanut puntit tuisemaan. Vasten kasvoja tämän viruksen vaikutukset läsähtivät kuuden aikaan illalla, jolloin muuan uintikaverini soitti hätäntyneenä ja kertoi uimahallien menevän kiinni muutaman tunnin päästä. Pakkasin välittömästi uintikamani reppuun, tilasin taksin ja kiisin Topeliuksenkadulla sijaitsevaan Töölön Uimahalliin. Ajattelin nauttia vielä tunnin verran uintimahdollisuudesta ennen kuin valot sammuisivat ties kuinka pitkäksi aikaa.

Pikkuhiljaa arki alkoi juulia, kun urheilu- ja muut viihdetapahtumat loppuivat, ravintolat menivät kiinni, liikenne hiljeni ja Stadi muuttui aavekaupungiksi. Viimeistelin Olympiastadion-kirjaani painokuntoon, joten koronavirus antoi oivan rauhan keskittyä kirjaan.

Sanomalehdet kävivät laihdutuskuurille ainakin urheilusivuilla tulosurheilun painuttua minimiin. Urheiluhullulle aika kumisi onttona. Urheiluruudutkin tuntuivat yhtä tyhjältä. Monet urheiluseurat keksivät virtuaaliotteluja/-tapahutmia saadaakseen jonkinlaisia tuloeria sisään kassaan.

Ihminen on sopeutuvainen. Vaikka sielu huusi urheilun ja aktiivisen toiminnan perään, elämään laskeutui tietynlainen, uusia mahdollisuuksia avannut rauha. Osa käytti saamansa lisäajan lukemiseen ja liikkumiseen – terveellisiin harrastuksiin.

Tuntui siltä kuin olisi ollut lomautetuna urheilusta, urheilun tekemisestä ja sen seuraamisesta. Entäpä jos urheilu tarvitseekin tätä breikkiä ja pysähtymistä? Onko urheiluelämä paisunut liian pulleaksi lihaviiden vuosien aikana, myöskin liian kaupalliseksi? Voiko se tukehtua ahneuteensa?

Ilmastonmuutoskysymykset nousivat lähes päivittäin omalle agendalle. Voisiko tämä pandemia olla koko maailmalle jonkinasteinen herätys: "Tätä tämä tulee olemaan, jollemme reagoi ajoissa varoitussignaaleihin." Painostavia ajatuksia. Ja ennen kaikkea yhä useammin mielessä pyöri, että normaalilmeno ei voi näin yksinkertaisesti jatkua. Ei vaan voi.

Nopeasti kehitellyt uudenlaiset ratkaisut herättivät toivoa paremmasta. Miten järkevältä tuntuikaan futiksen euro-otteluiden muuttaminen yksiosaisiksi! Miten fiksulta oivallukselta tuntui NHL:n playoff-pelien pelaaminen

"kupla-olosuhteissa"! Tai yksinkertaisesti tapahtumien, arvokisojen ja turnausten peruminen tai siirtäminen. Ensi vuonna 2021 ehkä sitten. Ehkä.

Jos kantoivat vastuulliset päälliköt huolta urheilujärjestöjen ja -seurojen taloudesta, iski koronavirus moneen urheilijaan tyrmävästi. Oman ammatin harjoittaminen joutui vaikeuksiin. Päivittäisen leivän saanti alkoi olla yhtä tiukkaa kuin tavallisella lomautuksen tai irtisanomisen saaneella duunarilla. Kukaan ei näyttänyt olevan turvassa, eikä ollut, eikä ole. Sponsoroituneuvottelet venyivät. Urheiluelämä meni muun yhteiskunnan kanssa sekaisin ja osittain jopa rikki. Ja alituisena peikkona taustalla kummitteli mahdollisuus sairastua koronatautiin. Elimme jatkuvassa pelkotilassa.

Kesä toi helpotusta. Kolmen kuukauden paussin jälkeen riennettiin taas uimaan ja terassitkin kutsuivat pirttelölle. Palloilusarjat käynnistyivät eri muodoissaan omalla tahdillaan. Yksilöurheilijatkin pääsivät mitteleämään voimiaan aurinkoisissa olosuhteissa. Kesän tuoksut villiinnyttivät maailman ihmiset kuitenkin niin, että pandemian toinen vaihe lähti syyskesällä käyntiin.

Kuinka kauan tämä toinen vaihe kestää, ja tuleeko lisävaiheita? Kukaan ei osaa antaa vastauksia näihin kysymyksiin. Viisautta on pyrkiä varautumaan tuleviin koitoksiin. Rokotetta odotetaan kuin Messiasta. Ratkaiseeko se silti kaikkea?

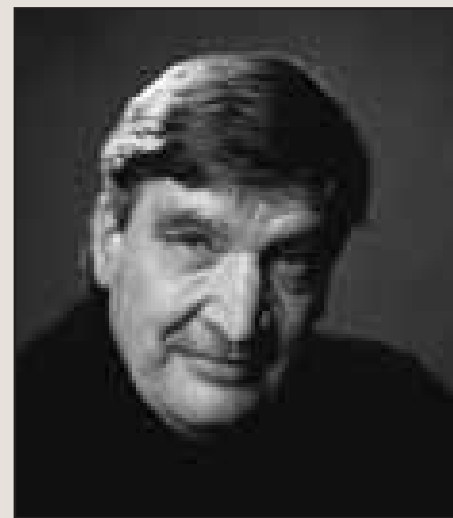
Pitäisikö Olympiakomitean perustaa Urheilun Kriisinyrkki (UKN), joka itsenäisenä hallintoelimenä erikoistuisi erilaisten kriisistrategioiden laadintaan ja uusien konseptien luomiseen? UKN pyrkisi parhaiden voimien avulla etsimään toiminnallisia malleja ja luomaan eri selviytymisskenaarioita sekä myös ennakoimaan tulevia kriisejä. Tuskinpa kukaan on niin naiivi ja ajattelee, että korona olisi viimeinen kriisi. Presidentti Niinistöhän esitti maan hallitukselle keväällä kriisinyrkin perustamista, mutta esitys ei ottanut tulta.

Järkevää olisi myös selvittää, onko meidän mahdollista rakentaa täysammattilaisuuden sarjoja joka ikiseen palloilulajiin. Pitäisikö osassa tyytyä suosiolla puoliammattilaisuuteen tai jopa puhtaaseen amatööriyteen? Niinhän se on työmarkkinoillakin, että osa ammanteista ja työpaikoista katoaa vuosien kuluessa, osalle riittää töitä aina.

Yhden merkittävän asian olen myös

todennut tänä vuonna, Anno Domini 2020. Urheilu kaipaava katsomoihin yleisönsä, värikkäät kannustajansa, hiljaiset faninsa, elävät ihmiset pahvisten sijaan. Tyhjiä katsomoille pelaaminen ja urheileminen palvelevat korkeintaan kaupallisia tarkoituksia.

Pestään käsiä kymmeniä kertoja päivässä, kuten yleinen suositus on. Ja pidetään maskit kasvoilla niissä tilanteissa, kun sitä toivotaan. Ei pestä kuitenkaan käsiä eikä piilouduta maskin taakse silloin, kun urheiluelämämme kaipaava rohkeita uudistajia.

Erkki Alaja

PS. Rohkeita urheilun uudistajia löytyi naisjalkapallon parista, kun entinen Naisten Liiga koki keväällä 2020 brändiuudistuksen muuttuen Kansalliseksi liigaksi. Uraauurtava ratkaisu hämmästytti monia. Naisten jalkapallon kehityspäällikön Heidi Pihlajan johdolla uudistus vietiin määrätietoisesti läpi. Liigasta muodostui jännittävä tarina, ja Åland United seuloitui mestariksi vasta viimeisellä kierroksella. Kansallinen liiga oli mielenkiintoinen ja tasainen. Nelosen Ruudusta nähtiin kaikki ottelut. Kentillä tehtiin komeita maaleja. Yleisömäärä kasvoi 15 %:lla. Ansaittu media kasvoi 46 % ja sosiaalisen median kasvu oli noin 50 %:n luokkaa.

Nostan hattua Kansalliselle liigalle ja nimeän sen Vuoden Urheiluteoksi. ♦

Suorat urheilulähetykset kiinnostavat

Kaakon Viestinnässä ollaan iloisia jalkapallon Kakkosen suosioista

Maakuntalehtien tuottamat suorat lähetykset palloilusarjoista ovat keränneet hyviä katsojalukuja. Kaakon Viestinnän verkkopäällikkö **Tomi Tiilikainen** kertoo, että esimerkiksi jalkapallon Kakkosen otteluita seurataan ilahduttavan paljon.

Teksti: **Markus Karjalainen** Kuvat: **Tomi Tiilikaisen kotialbumi**

– Jenkkifutis on ollut minulle intohimo, sillä olenhan itsekkin pelannut lajia monta vuotta, kertoo Tomi Tiilikainen, joka on tuttu näky Vaahteraliiga-otteluissa Brahen kentällä yhdessä kommentaattori Jasmin Lindqvistin kanssa.

Striimaukset ovat lyöneet meilä läpi. Jo kaksi kesää olemme tehneet suoria lähetyksiä Kakkosen jalkapallo-otteluista ja haluamme jatkaa toimintaa, kertoo Tiilikainen.

Kaakon Viestintä kuuluu Keski-suomalainen-konserniin. Alueen lehtiä ovat Lappeenrannassa ilmestyvä *Etelä-Saimaa*, *Kouvolan Sanomat*, kotkalainen *Kymen Sanomat*, mikkeliäinen *Länsi-Savo*, savonlinnalainen *Itä-Savo* ja imatralainen *Uutisvuoksi*.

– Haimme lehtiin uutta ja tuoretta sisältöä. Kakkosen jalkapallo sopi suunnitelmiiimme erinomaisesti, sillä otteluita ei nähty suorana muissa medioissa. Ohjelmassamme ovatkin olleet joutsenolaisen Kultsun, lappeenrantalaisen PEPO:n ja Mikkelin Pallo-Kissojen pelit. Lisäksi olemme näyttäneet Lahden Reippaan otteluita *Etelä-Suomen Sanomien* kanavilla, kertoo Tiilikainen.

Ottelut nähdään Vimeon kautta.

– Vimeo on meille sopiva julkaisu-alusta, pelit on näytetty meidän nettisivuillamme sekä sovelluksessa. Se on kohtuullisen edullinen ja toimii mielestäni hyvin, sanoo Tiilikainen.

Paikallisuus on valttia

Suomalainen jalkapallo ei ole vetänyt kovin suuria katsomoita edes Veikkausliigassa, mutta alemman tason peleihin sillä on tilaus: paikallisuus, mitä muilla kanavilla ei ole.

– Olemme myös panostaneet laatuun tuotannossamme. Meillä on käytössä kolme kameraa, ja saamme kuvaan myös grafiikkaa. Luonnollisesti kaikki pelit selostetaan. Tämä vaatii paljon voimavaroja, mikä onnistuu käyttämällä ulkopuolista tuotantoyhtiötä.

Tiilikaisen mukaan satsaus ei ole kuitenkaan kovin kallis, vaikka selostajiksi on saatu ainakin paikallisesti mielenkiintoisia nimiä kuten **Juho Kokko, Ville Niskanen, Jari Haapala** ja **Velimatti Sutela**.

– Kun olemme saaneet varsin hyvän kuvan ja kunnolliset selostajat, niin lähetyksiämme on kelvannut tarjota. Emme voi laittaa nettiin mitään kännykällä kuvattua tavaraa, mitä ei katso pitkään kukaan.

– Kuvaamisen ongelmat ovat usein isoja jalkapallokentillä, sillä kaikilla pelipaikoilla ei ole ollut kameroille täydellisiä paikkoja. Jalkapallo-ottelun kuvaaminen parin metrin korkeudelta ei ole parasta mahdollista mainosta lajille, mutta kokonaisuutena olemme selvineet näistä pienistä ongelmista hyvin.

Tiilikainen ei osaa sanoa tarkkoja tuottoja otteluille, eikä yksittäisen pelin eurojen summaa ole mahdollistakaan laskea.

– Tarjoamme kokonaispaketteja medioille, eikä yksittäisiä otteluita ole myytävänä. Mielestäni olemme kuitenkin

Tomi Tiilikainen Viasatin Super Bowl -studioissa asiantuntijavieraana.

päässeet kirkkaasti tavoitteeseemme, sillä pelejä on seurattu paljon, ja sitä kautta olemme saaneet lisää maksavaa yleisöä. Kokonaisuus ratkaisee, ostaako kuluttaja palveluitamme.

Pelejä tulee nykyään valtava määrä, ja monet seurat ovat ratkaisseet ongelman käyttämällä yhtä liikkumatonta niin sanottua fanikameraa otteluissaan, mikä on teknisesti mahdollista pesäpallossa ja lentopallossa.

– Niukimmillaan lähetykset voivat olla tosiaan fanikameran yhden kuvakulman otoksia, mutta niistä on vaikea saada lisäarvoa, ellei katsoja ole itse asiantuntija. Jotkut seurat ovat ratkaisseet asian käyttämällä paljon äänessä olevia kenttäkuluttajia, mikä on ollut tyhjää paljon parempi homma, pohtii Tiilikainen.

Kansan kiinnostuksesta lähetyksiin kertoo esimerkki Mikkelistä, jossa on striimauksista jopa kilpailua, kun Elisa näyttää Ykköstä ja Mikkelin Palloilijoiden pelit ovat tulleet sitä kautta. Kaakon Viestintä on tuottanut Kakkosen Mikkelin Pallo-Kissojen ottelut. Vanhoille perinteisille seuroille on löytynyt kannattajansa.

Striimit ovat tätä päivää

Tomi Tiilikaisen mukaan esimerkiksi joensuulainen *Karjalainen* poikkeaa Kaa-

kon Viestinnän toiminnasta siten, että siellä lähetyksiä ovat hoitaneet lehden omat urheilutoimittajat.

– Meillä on katsottu parhaimmaksi ottaa ulkopuoliset selostajat peleihin. Näin urheilutoimittajillamme on aikaa siihen työhön, minkä he osaavat parhaiten, eli kirjottamiseen. Suorat otteluselostukset ovat vaativaa puuhaa, ja sen työn opettelussa on omat aikaa vievät niksinä, muistuttaa Tiilikainen, joka on itsekin toimittanut monenlaista sisältöä urheiluunkin.

Suorat lähetykset ovat lisääntyneet Kaakon Viestinnässä.

– Se on varma asia. Striimit ovat jo nykyisyyttä ja yhä enemmän tulevaisuutta. Emme rajoitu vain urheiluun, vaan esimerkiksi mielenkiintoiset konsertit ovat jo olleet meillä nähtävissä.

Nykyään Tiilikaisen intohimona on ollut amerikkalaisen jalkapallon Vaahdteraliigan selostukset Ruudulle sivutyönään.

– Jenkkifutis on ollut minulle intohimo, sillä olenhan itsekin pelannut lajia monta vuotta, sanoo toimittamisen monitoimimies, joka on ehtinyt olla monen työnsä ohessa *Etelä-Suomen Sanomien* urheilutoimittajanakin.

– Olen tehnyt kaikkea mahdollista printtiä myöten. Tällainen työ vain kiinnostaa. ♦

Lapin Kansan urheilutoimitus: Jaarli Pirkkiö (vas.), Kari Pyykkö ja etäyhteydessä Juha Lampela.

Kolmen urheilutoimittajan voimalla

Lapin Kansan alue käsittää puoli Suomea, joten hyvät avustajat ovat tarpeen

Lapin Kansan urheilutoimituksessa on nähty niin monet yt-neuvottelut, että esimies **Kari Pyykkö** ei ole yrittänytkaan pysyä laskuissa mukana.

Teksti: **Markus Karjalainen** Kuva: **Pekka Aho**

Lapin Kansan isoimmat myllerrykset alkoivat, kun lehti siirtyi Alma Median omistukseen. Nyt omistajana on Kaleva Media.

– Lapissa pudotuspeli näkyi kovimmin, kun *Pohjolan Sanomat* fuusioitiin *Lapin Kansa*an. Kahdesta aikoinaan rai-voisasti kilpailleesta päivälehdessä tehtiin yksi lehti, jonka nimeksi jäi *Lapin Kansa*.

– *Pohjolan Sanomien* häviäminen Meri-Lapista oli näkyvä muutos vuonna 2017. Fuusiossa kävi niin, että meille jäi Kemiin yksi urheilutoimittaja ja Rovaniemelle kaksi, kertoo Pyykkö.

Nyt **Juha Lampela** hoitaa *Lapin Kansa*a Kemistä käsin, ja Rovaniemellä on Pyykön aisaparina **Jaarli Pirkkiö**.

Pyykkö kertoo, että urheilutoimitus on tosiaan saanut olla muutaman vuoden rauhassa yt-keskusteluilta.

– Siihen on helppo syy. Jos taitamme lehden itse, niin vähentämisen mahdollisuuksia ei enää ole. Kolmesta saamme vuorot pyörimään hyvällä suunnittelulla.

Yhteistyötä maakunta-lehtien kanssa

Lapin Kansassa oli Pyykön aloitettua urheilussa neljä päätoimista urheilutoimittajaa. Myös *Pohjolan Sanomissa* oli vanha urheilutoimitus, joten Lapissa kilpailtiin uutisista tosissaan. Reviirit kuitenkin erosivat aika paljon, kun *Pohjolan Sanomien* levikki painottui Meri-Lappiin ja länsirajalle.

– Taloustilanne on sanellut muutoksia ja tarpeen leikkauksiin. Samalla moni urheilutoimituksen tärkeä osa on hävinnyt, sillä teimme takavuosina aika paljon matkojakin. Itse ehdin käydä kymmenkunnat arvokisatkin olympialaisia myöten, sanoo Pyykkö, jonka mukaan elinpiiri laajassa Lapissa on pienentynyt.

– Reissut ovat jääneet Rovaniemen keskuskeskittämisen ja Lapin urheiluopiston välisiksi, joten hirmu kauaksi ei enää liikuta isoissakaan tapahtumisissa. *Kalevalla* on vielä hieman meitä suurempi urheiluosasto, joten saamme sieltä aika paljon vaihtojuttuja. Myös kuusamolainen Koillissanomat antaa meille vaihdettavaa materiaalia.

Pyykön mielestä hyvä avustajaverkosto on Lapissa enemmän kuin tarpeen.

– Meillä on kymmenkunta hyvää avustajaa, joilta saamme hyvin toimittettuja juttuja. Esimerkiksi **Markku Saukko** hoitaa oman työnsä ohessa paljon jalkapalloa, ja **Heikki Kiiskinen** on lentopalloavustajana varmasti maamme parhaimmistoa. Hiihdon ja yleisurheilun asiantuntija **Sakari Kekki** kaivaa meille jutut ja kuvat luotettavasti Ranta-

salmelta käsin, mikä auttaa meitä valtavasti niiden lajien paikallisessa hoidossa. Ja ovathan meillä edelleen käytössä *Urheilutiedon* jutut, toteaa Pyykkö.

Urheilutoimittajan arki painottuu usein taittoon laajan avustajaverkoston vuoksi.

– Voimme tehdä työt myös etänä, mikä on tullut korona-aikaan tutuksi. Eihän työpisteellä ole merkitystä. On ihan sama, taittaako Lampela Kemissä tai minä Rovaniemellä, arvioi Pyykkö.

Oman taiton tärkeyttä korostaa sekin, että dead line on jo kriittisellä rajalla.

– On sinänsä kummallista, että tekniikan parannuttua huikeasti tuskailaan aikaisen kiinnimenon kanssa. Tavallisesti dead line on kello 21.30, kun takavuosina sivuja näprättiin puolille öin.

Sunnuntain *Lapin Kansasta* tehdään vain verkkoversio, mutta urheilutoimituksessa se tietää samat työt kuin muinaakin päivinä.

Jääkiekkoa, lentopalloa ja futsalia

Maakuntalehdessä on painotuttava oman alueen tapahtumat.

– Se on ehdoton elinehto. STT:n yleismaailmallisen tarjonnan varaan ei voi laskea liikaa.

– Tästä ei voi mitenkään tinkiä. Hyvä esimerkki on jääkiekko, jossa kolmosdivisioonan tasolla pelattava Lappiliiga on meille tärkeä osa sivujamme. Jääkiekko on vielä laji, jota pelataan edustavasti ympäri Lappia. Vaikka taso on kolmosta, niin se kiinnostaa ja on kaiken lisäksi maakunnan harvoja jatkuvasti pyöriäviä tapahtumia, sanoo Pyykkö.

Ison painoarvon ovat saaneet Veikkausliigassa pitkään pelannut, nyt putoajaksi ajautunut Rovaniemen Palloseura, Mestiksessä kelpvollisesti kamppailut RoKi Hockey ja Lapin pääkaupungin lentopallon Mestaruusliigalaiset Perungan Pojat ja Woman Volley. Kemi-Tornio -alueen futsalin liigajoukkueet ovat myös nostaneet vahvasti päätään.

– Kokonaisuutena Lappi on vilkas alue urheilulle, sanoo Pyykkö.

Yhdessä asiassa *Lapin Kansa* on historiallisesti askeleen muita lehtiä edellä. Lehden vakituisista urheilutoimittajista kaksi on osallistunut toimittajana ja myös urheilijana olympialaisiin. Vuonna 1952 Helsingin olympialaisissa Suomea edustui maahockey-turnauksessa **Ripa Lamppu**, ja vuonna 1988 **Jaarli Pirkkiö** kilpaili Soullissa painonnostossa. Tosin Lampulle maahockey oli eräänlainen kakkoslaaji, sillä mies tunnettiin parhaiten jääpalloilijana, joka taas ei ole kelpvannut olympialaisten ohjelmaan. Helsingin olympialaisissa hän oli myös Uuden Suomen urheilutoimittaja. Pirkkiö oli olympialaisissa urheilijana. ♦

Mediamaaailman murros on tuonut omistajan vaihdoksia ja lehtien fuusioita.

– Kun jokaisessa mahdollisessa välissä on käyty asiaan kuuluvat yt-neuvottelut, on hetkittäin tuntunut, että ne ovat koko ajan menossa. Onneksi nyt on menossa rauhallinen vaihe, sillä vahvuutemme on asettunut kolmeen päätoimiseen urheilutoimittajaan, kertoo Pyykkö, joka on toimittajana pitkän linjan ammattilainen.

– Tulin *Lapin Kansa*an uutistoimittajaksi vuonna 1978. Siitä perspektiivistä katsellen voin sanoa, että oikeastaan kaikki entinen on muuttunut. Minusta tuli urheilutoimittaja vuonna 1980, jolloin Rovaniemellä järjestettiin Jukolan viesti. Olen miettinyt, että Jukolasta Jukolaan olisi hyvä tavoite. Näillä näkymin vuodelle jo viivästynyt Rovaniemen Jukola juostaan kesäkuussa 2021. Siinähan olisi työuralle mukavat paalut, sanoo Pyykkö.

Rohkeus ja heittäytyminen tilanteisiin ovat avanneet monia portteja Sari Sirkkiä-Jarvalle.

– Olen rohkea haastattelija, en koskaan kirjoita kysymyksiä etukäteen, vaan menen tilanteisiin ja olen oma itseni. Haastateltava toivottavasti vaistoaa, että olen oikeasti läsnä ja kuuntelen, mitä hän kertoo.

Sari Sirkkiä-Jarva ja Mikko Aaltonen unelma-ammattissaan

Yleisradiossa kesästä 1993 lähtien työskennellyt **Sari Sirkkiä-Jarva** on ehtinyt olla monessa mukana. Mutta miten työt Ylessä aikoinaan alkoivat?

Sirkkiä-Jarva opiskeli journalistiikkaa Jyväskylän yliopistossa, ja **Kirsti ”Kikka” Pohjaväreen** esimerkillä oli ratkaiseva merkitys. Urheiluruutua pirteästi juontanut Pohjaväre sai Sarinkin miettimään, miten päästä samoihin töihin.

– Pohjaväre oli radio- ja tv-töiden opettajani. Hän oli todella kova ammattilainen ja opetti minullekin sellaisen työmoraaalin, että olen siitä kiitollinen vielä tänäkin päivänä, Sirkkiä-Jarva sanoo.

Sirkkiä-Jarva haki Urheiluruudun kesätoimittajaksi ja sai paikan. Myöhemmin hän on toiminut itsekin journalistiikan ja esimerkiksi tv-työn opettajana. Sirkkiä-Jarvalla on tuplatutkinto, toinen journalistiikasta ja toinen kasvatustieteistä.

Sirkkiä-Jarva on opiskellut koko työuransa ajan, viimeisimpänä hän on perehtynyt urheilujohtamiseen. Urheilutöidensä ohella Sirkkiä-Jarva työskentelee Ylen journalismin akatemiassa tuottajana, eli kouluttautumisen teemat ovat jatkuvasti arjessa mukana.

Yle-vuosiin on mahtunut töitä Urheiluruudun juontajana, Aamu-tv:n urheiluankkurina, jo historiaan jääneissä Peliuutisissa ja toimittajana monissa urheilun arvokilpailuissa.

Sari Sirkkiä-Jarvalla ja Mikko Aaltosella on eripituiset työurat takanaan urheilutoimittajan ammatissa, mutta yhteinen ajatus ammatin valinnasta on selkeä.
– Jokainen työpäivä maistuu yhtä hyvältä, kiteyttää Sirkkiä-Jarva.
– Tämä ei tunnu hetkeäkään työltä, hehkuttaa puolestaan Aaltonen.

Teksti: **Matti Lehtisaari**

Kuvat: **Tomi Hänninen, Miska Savolainen, Ville Rossa**

Viime vuosina Sirkkiä-Jarva on ollut äänessä Jääkiekkokiekkien selostajana niin Ilveksen kuin Tapparankin kotiotteluissa. Alkavalla kaudella hänet saattaa bongata ottelukohtaisella lainasopimuksella myös Discoveryn Leijona-tiimistä. Lehtitoimittajana kokemusta on muun muassa *Aamulehdestä*.

Jokainen työpäivä maistuu yhtä hyvältä

Vuodet ja jopa vuosikymmenet ovat vierineet, mutta Sirkkiä-Jarvan ei ole tarvinnut katua ammatinvalintaansa.

– Nautin yhä edelleen jokaisesta työpäivästäni. Vaikka lähtisin keikalle piirimestaruuskisoihin, tunnen pääseväni yhtä hienoihin kekkereihin kuin vaikkapa olympialaisissa, Sirkkiä-Jarva kuvailee.

Rohkeus ja heittäytyminen tilanteisiin ovat avanneet monia portteja.

– Olen rohkea haastattelija, en koskaan kirjoita kysymyksiä etukäteen, vaan menen tilanteisiin ja olen oma itseni. Haastateltava toivottavasti vaistoaa, että olen oikeasti läsnä ja kuuntelen, mitä hän kertoo.

Tietokirjailijana Sirkkiä-Jarva muistetaan vuonna 2007 kirjoittamastaan **Esa Tikkasen** elämäkerrasta *Tiki – Viiden Stanley Cupin mies*.

Poikkeuksellinen vuosi

Pian päättyvä vuosi 2020 jää muistoihin koronavuotena. Kevättalvella alkanut pandemia on vienyt töitä myös urheilutoimittajilta.

– Olemme todella vakavassa tilanteessa. Poikkeusaika tulee muuttamaan toimialan rakennetta, toivottavasti ei pysyvästi. Haasteet ovat todella isoja, Sirkkiä-Jarva miettii.

Muitakin suuria kysymyksiä riittää.

– Vanha liitto ja vanhat tavat toimia ovat väistymässä, tilalle tulevat uusi tekijäpolvi ja heidän raikkaat ja ennakoluulottomat ajatuksensa. Mutta miten löydetään tapa puhutella yleisöjä uusilla alustoilla?

Vanhemmilla tekijöillä on hiljaista tietotaitoa, jota ei välttämättä osata arvostaa.

– Ihan kaikissa toimituksissa ei vielä ymmärretä sitä, miten iso merkitys on perinteisen tekijäkunnan osaamisella, Sirkkiä-Jarva huomauttaa.

Mikko Aaltosen selostus-debyytti oli arktinen kokemus

Jalkapallon ja jääkiekon selostuksistaan tunnettu **Mikko Aaltonen** muistelee, että kaikki sai alkunsa vuonna 2013. Ensimmäinen selostuskeikka Hakan ja Ilveksen jalkapallon Suomen cupin otteluun oli arktinen kokemus.

– Värjöttelin Valkeakosken Saharan talvipakkasessa, taisimme seistä nos-tolava-auton lavetilla. Selostimme **Manu Haapalaisen** kanssa ottelun eräälle YouTube-tilille, Aaltonen kertoo.

Vuoden 2015 keväällä Aaltonen huomasi *Aamulehdestä*, että paikallisradio-kanava Fun Tampere haki keltavihreää ääntä Ilveksen jääkiekon liigapeliin selostajaksi.

– Laitoin hakemuksen sisään ja sillä tiellä ollaan. Siitä oikeastaan lähti ammattimainen tekeminen ja ovet aukesivat laajemminkin.

Ensimmäinen Ilveksen kiekkoselostus oli unohtumaton päivä.

– Muistan sen päivän vielä elävästi, perhosi oli mahassa ja jännitti ihan älyttömästi. Lajihan oli toki tuttu, kun olin itsekin pelannut jääkiekkoa ja toi-

minut myös kiekkotuomarina, Aaltonen taustoittaa.

Vuotta myöhemmin Aaltonen aloitti selostukset Ruudun jalkapallon Veikkausliigan lähetyksissä. Kaudesta 2017 lähtien hän on kuulunut Ruudun vakituiseen Veikkausliigan selostustiimiin.

Uusia ovia aukesi, kun Aaltonen kiinnitettiin vuonna 2018 NENT Groupin jalkapallotiimiin, siis selostamaan Euroopan kovimpia jalkapallosarjoja Viaplaylle ja V sportin kanaville.

Journalismin opintoja vasta myöhemminä vuosina

Aaltonen kuvailee tulleen selostustöihinsä ”pystymetsästä”.

– Hain alan koulutusta vasta hyvä tovi työurani alkamisen jälkeen ja opin selostuksen lukuvuoden 2019–2020 journalismia Voionmaan opistossa Tampereella.

Aaltonen saa tehdä työtä, joka ei kuitenkaan tunnu työltä.

– Tämä ei tunnu hetkeäkään työltä, koska seuraisin jalkapalloa ja jääkiekkoa joka tapauksessa muutenkin. Mutta ehkä sitten, kun on 10–20 vuotta takana, tämä alkaa tuntua enemmän työltä.

Kolikon kääntöpuolena on selostajan työn yksinäisyys.

– Tien päällä saa olla usein yksin, matkustaminen vie aikaa. Sen ajan voisi viettää kotonakin. Ostin uuden auton viime juhannuksen aikoihin, ja nyt reilu neljä kuukautta myöhemmin mittarissa on jo 21 000 kilometriä, Aaltonen kertoo.

Hän on luottavainen, ettei töistä tule pulaa tulevaisuudessaan.

– Nyt esimerkiksi Ruutu esittää jääkiekon Mestisen kaikki ottelut selostettuina, otteluita näytetään koko ajan enemmän ja enemmän lajista kuin lajista. ♦

Vuoden 2015 keväällä Mikko Aaltonen huomasi *Aamulehdestä*, että paikallisradio-kanava Fun Tampere haki keltavihreää ääntä Ilveksen jääkiekon liigapeliin selostajaksi. – Laitoin hakemuksen sisään ja sillä tiellä ollaan. Siitä oikeastaan lähti ammattimainen tekeminen ja ovet aukesivat laajemminkin.

Voionmaan koulutuskeskus

Journalistilinjalta opitaan monimediatoimittamisen perusteet. Opetusohjelmaan kuuluvat journalistinen ja luova kirjoittaminen, valokuvaus, esiintyminen sekä radio- ja videotyö. Koulutuksessa oppii ymmärtämään ja tuottamaan journalismin eri lajityyppejä, kuten uutisia, reportaaseja ja henkilöhaastatteluja. Lukuvuoden aikana opetellaan verkkojournalismia päivittämällä opiston Voionmaa tänään -verkkolehettä. Aikakauslehden sisällön ja ulkoasun suunnittelua sekä toteutusta opitaan painetun Väinö-lehden parissa. Radiojuontamisesta saa kokemusta opiston omasta nettiradiosta Radio Palasta. Opinnoista saa hyvät eväät opintojen jatkamiseen ammattikorkeakoulun medianomikoulutuksessa tai yliopiston journalismin ja viestinnän opinnoissa. www.voio.fi

Jyväskylän yliopisto

Journalistiikka on akateemisen ammatillinen oppiaine, joka kouluttaa toimittajia uutisorganisaatioihin ja muihin journalistisiin tehtäviin. Oppiaineen ammatillisen tehtävän lisäksi journalistiikan opinnot perehdyttävät opiskelijat median ja journalismin tutkimuksen tieteellisiin lähtökohtiin, teorioihin ja tutkimusmenetelmiin. Akateemisen journalistikoulutuksen perustana on näkemys, että journalismin tutkimus ja koulutus tukevat toisiaan. Keskeisenä tavoitteena on kehittää kriittistä ajattelua ja innovointikykyä. Oppiaineessa korostetaan monimediaista uutisosaamista, tiimityötä, uusien journalististen muotojen kokeilua, innovatiivista yrittäjäasennetta sekä kansainvälisyyttä. www.jyu.fi

Journalismiin liittyviä opintoja voi suorittaa myös mm. kansanopistoissa sekä eri ammattikorkeakouluissa. Lisää aiheesta Fair Play -lehdessä nro 3/2020.

Onko tv:n tuottaminen journalismia?

Haastattelin tähän lehteen kahta tv-tuottajaa. Jutun tarkoituksena oli esitellä Urheilutoimittajain Liiton ja ammattikunnan jäsenistöä ja tuoda esille, kuinka erilaisia toimenkuvia alalla tänä päivänä on.

Yleisradion Urheilustudiota tuottava **Laura Lehtonen** muistelee tämän lehden jutussa (s. 30–31) omia toimittaja-aikojaan. Silloin ei sisältötuottajia ollut kuin isoissa kilpailuissa, kuten Olympialaisissa. Lehtonen nostaa haastattelussa esille myös erilaiset teemat, joita tuottaja valitsee – ilmastonmuutos, häirintä urheilussa, mielenterveys, ravinto. Teemojen nostaminen on journalismia ja myös tuottajan velvollisuus. Tuottajalla saattaa olla myös vaikutusta jopa siihen, mitä urheilulajeja tai liigoja Suomen tv-kanavilla näytetään. Se, jos mikä, on valankäyttöä ja valintojen tekemistä.

Tuottaja ei ole ainoa uudempi ammatinimike journalismin kentällä. Tv-kanavilla ja suoratoistopalveluita tarjoavissa yrityksissä työskentelee muun muassa tuotantokoordinaattoreita, selostajia ja digitaalisia tuottajia. Lehdistä ja verkkojulkaisuissa on mukana myös muun

muassa valokuvaajia.

Urheilutoimittajain Liiton jäsenistö on monipuolistunut, ja erilaisia toimenkuvia on tullut lisää. Kaukana ovat ajat, jolloin liiton jäsenet olivat pelkästään perinteisiä sanomalehtimiehiä tai Urheiluruudun tv-toimittajia.

Jäsenkriteereistä voidaan keskustella – ja on syytäkin – ja se on ensiarvoisen tärkeää. Mutta kaikilla alan ammattilaisilla on oltava ylpeyttä omasta tekemisestään. Ennen kuin itse tekee kaikkensa ja arvostaa omaa työtään, sitä on turha pyytää muilta.

Kuinka usein toistat nettijuttuun suoraan jonkun uutisen kansainväliseltä uutissivustolta? Uskotko suoraan Wikipedian tilastoihin? Kun rakennat tv-inserttiä, jaksatko etsiä sen yhden puuttuvan kymmenen sekunnin kuvan, jonka avulla juttusi olisi täydellinen, vai tyydytkö vain tylsään kuvituskuvaan? Jaksatko tutustua juttukeikkasi aiheeseen vai menetkö Veikkausliigan avaus-tilaisuuteen ja kysyt toimitusjohtajalta ”miten suomalainen jalkapallo saadaan nousuun?”

Suuret paljastukset hyväksikäytöstä, dopingista tai sopupeleistä ovat elintär-

keitä, mutta ammattiyhteisö ja ammattitaito mitataan joka päivä paljon pienemmissä asioissa.

Nordic Entertainment Groupin (NENT) jalkapallotuottaja Urheilutoimittajain Liiton hallituksen jäsen Helsingin Urheilutoimittajien hallituksen jäsen

Urheilutoimittajain Liitto
toivottaa kaikille

*Menestyksellistä
Uutta Vuotta 2021!*

Urheilutoimittajain Liitto uudisti ilmeensä ja verkkosivunsa

– uusi ilme on urheilun sykkeessä

Urheilutoimittajain Liiton uusi visuaalinen ilme ja uudet verkkosivut julkaistiin joulukuussa. Samalla myös liiton logo muuttuu. Uudistuksen taustalla on halu tuoda liiton tärkeitä tavoitteita ja toimintaa entistä paremmin ja selkeämmin esille – ja olla aktiivisesti urheilujournalismin ytimessä.

Urheilutoimittajain Liiton pääsihteeri **Nina Jakonen** kertoo, että ilmeeseen haluttiin tuoda lisää värejä.

– Halusimme tuoda liiton visuaalisen ilmeen uudelle vuosikymmenelle. Taisaisen harmaasta oli aika hypätä värien maailmaan. Värit on poimittu suoraan urheilukentiltä – juoksuradan oranssi ja pallokentän vihreä. Ilmeestä saatiin selkeä ja raikas.

Verkkosivu-uudistuksen tavoitteena oli sivujen käyttäjäystävällisyys.

– Tänä päivänä toiminnot ovat pääasiassa sähköisessä muodossa, joten kaikki mahdolliset toiminnot siirtyivät myös liitossa sähköiseen muotoon.

– Tavoitteena on, että tieto on helposti löydettävissä ja esimerkiksi lomakkeet voi helposti täyttää verkkosivuilla ja lähettää samantien eteenpäin.

Urheilutoimittajain Liiton uusi logo on suoraan urheilun sykkeessä. Logo

kuvastaa urheilumaailman sykkettä ja alan journalisteja, jotka elävät urheilun ”pulsilla”.

– Olemme urheilujournalismin ytimessä, kiteyttää Jakonen.

Kohti juhluvuotta 2021

Urheilutoimittajain Liitto viettää tulevana vuonna 90-vuotista taivaltaan, joten juhluvuoteen lähdetään uuden strategian myötä myös uudella raikkaalla ilmeellä.

– Liitossa puhaltavat uudet tuulet, joten rakennamme tulevaisuutta hyvässä myötätulessa ja yhteishengessä ja panostamme avoimeen, eettiseen ja aktiiviseen viestintään.

– Vaikka ilme muuttuu, pysyy liiton toiminnan sisältö edelleen samana: koulutustoimintamme on ajankohtaista ja keskitymme urheilujournalistien työn ydinalueisiin sekä alalla tapahtuviin

muutoksiin. Haluamme vaalia laadukasta urheilujournalismia ja nostaa alan toimijoiden arvostusta, kertoo Jakonen.

– Yksi merkittävä ja paljon kiitosta saanut uudistus näkyy ja kuuluu jo nyt, sillä liiton oma Fair Play -lehti on löytänyt paikkansa alan ammattilaisten keskuudessa. Sisältöön on panostettu vahvasti ja tähänkin lehteen olemme saaneet monipuolisesti erilaisia tarinoita ja aiheita urheilujournalismista.

– Ilman aktiivista hallitusta ja idearikaista toimitustiimiä lehti uudistusta ei olisi pystytty toteuttamaan. Iso kiitos siis heille, kiittää lehden päätoimittajakin toimiva Jakonen.

Liiton pääsihteeri jakaa kiitosta myös liiton digiyhteistyökumppanille Code-matelle.

– Ammattilaisten kädenjälki näkyy hienosti ilmeen ja verkkosivujen uudistuksessa. Nyt voimme ihastella työn jälkeä ja palvella jäseniämme entistä paremmin.

– Ja totta kai haluamme myös mielellämme kuulla jäsentemme ajatukset uudistuksista. ♦

**URHEILUTOIMITTAJAIN
LIITTO**

www.urheilutoimittajat.fi

Muovinen pressikortti vaihtuu sähköiseksi kännykkäkortiksi

Kuva: Unplash / Paul Hanaoka

Urheilutoimittajain Liiton pressikorttiuudistus tuo mukanaan kaksi selkeää uudistusta: sähköinen pressikortti otetaan käyttöön keväällä 2021 ja samalla selkeytetään myös pressikortin jäsenetuja.

Pressikorttiuudistus on edennyt siihen vaiheeseen, että maaliskuussa 2021 kaikilla pressikorttiin oikeutetuilla liiton jäsenillä on mahdollisuus ottaa käyttöön sähköinen pressikortti muovisen pressikortin sijaan. Pressikortin saa ladattua kännykkään erillisen sovelluksen kautta.

Sähköiseen pressikorttiin siirtymisen myötä myös pressikortin jäsenedut selkeytetään. Aikaisemmin pressikortti on kuulunut automaattisesti kaikille liiton A-jäsenille, vapaa- ja kunniajäsenille, opiskelijajäsenille sekä paikalliskerhojen B-jäsenille. Jatkossa etu kuuluu edelleen ammattimaisesti urheilujournalismin alalla toimiville A-jäsenille (sisältyy jäsenmaksuun), vapaa- ja kunniajäsenille sekä erillisestä hakemuksesta paikalliskerhojen B-jäsenille, jotka toimivat sivutoimisesti säännöllisesti urheilujournalismin parissa. Opiskelijajäsenten osalta pressikorttietu poistuu.

Pressikorttiuudistuksen myötä kaikkien liiton A-jäsenten jäsenedellytysten tarkistaminen on käynnissä. Niillä paikalliskerhojen B-jäsenillä, jotka oikeasti työssään tarvitsevat pressikorttia, on edessä hakemuksen täyttö tammikuussa 2021, jonka jälkeen liiton nimeämä työryhmä käy hakemukset läpi ja joko hyväksyy tai hylkää hakemuksen. Pääkriteerinä on säännöllinen sivutoimisuus urheilujournalismin parissa. B-jäsenen pressikorttihakemusta ei tarvitse tehdä vuosittain, vaan pressikortti myönnetään kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Pressikortin hakemusvaiheessa on tärkeää, että jo-

kainen B-jäsen, joka pressikorttia hakee, täyttää pyydetty tiedot huolella. Näin välttyään turhilta lisäselvityspyynnöiltä.

Sähköinen pressikortti astuu voimaan eli on käyttövalmis sen jälkeen, kun A-jäsenen jäsenmaksu on maksettu tai B-jäsenen erillinen hakemus on hyväksytty ja pressikorttimaksu maksettu. Sama koskee myös muovista pressikorttia, jos tässä vaiheessa ei vielä ota sähköistä pressikorttia käyttöönsä. B-jäsenen pressikortin (sähköinen tai muovinen) hinta on 40 euroa (voimassa maaliskuu 2021 – maaliskuu 2023).

B-jäsenten pressikorttihakemusten dead line on 31.1.2021. Hakemuslomake löytyy liiton uusilta verkkosivuilta: www.urheilutoimittajat.fi/jasenedut/pressikortti.

Sähköiseen pressikorttiin siirrytään vaiheittain, eli ainakin ensimmäisen vuoden ajan rinnalla kulkee myös perinteinen muovinen pressikortti, johon liimataan erikseen kuluvan vuoden vuositarra. Myös muovisen pressikortin osalta B-jäsenten on tehtävä pressikorttihakemus liittoon. Urheilutoimittajain Liitto suosittelee kuitenkin kaikkia pressikorttiin oikeutettuja jäseniään siirtämään jo ensi keväänä sähköisen pressikortin käyttöön.

Jatkossa kuvallisen muovikortin vuositarroineen voi tilata liitosta erikseen hintaan (35 euroa). Muovinen pressikortti poistuu käytöstä vuonna 2023.

Pressikorttiuudistukseen on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) erityisavustusta. ♦

Pressikorttiuudistuksen ABC

A-JÄSEN

- sähköinen pressikortti astuu voimaan jäsenmaksun jälkeen

B-JÄSEN

- pressikorttihakemus tulee tehdä liiton verkkosivuilla 31.1.2021 mennessä
- hakemus käsitellään liitossa helmikuun aikana
- pressikortin myöntämisen ja pressikorttilaskun maksamisen jälkeen sähköinen pressikortti astuu voimaan
- vaikka pressikorttia ei myönnetä, voi edelleen jatkaa paikalliskerhon jäsenenä

OPISELIJAJÄSEN

- pressikorttietu poistuu
- opintojen jälkeen voi hakea A- tai B-jäsenyyttä työtilanteen mukaan

Haluatko olla osa urheilujournalistien verkostoa?

Liity Urheilutoimittajain Liiton jäseneksi!

Haluatko kuulua urheilujournalistien yhteisöön?

Haluatko kehittää osaamistasi ja verkostoitua kollegoiden kanssa? Liity Urheilutoimittajain Liiton jäseneksi.

Kuva: Unplash

Urheilutoimittajain Liitto koostuu urheilujournalistit yhteisen, tarjoaa alan koulutusta ja auttaa jäseniään kehittämään osaamistaan, verkostoitumaan ja saamaan arvostusta. Liitto ylläpitää suomalaista urheilun ja urheilujournalismin arvostusta palkitsemalla Vuoden urheilujournalistin, Vuoden urheilujutun, Vuoden digitaalisen hitin ja Vuoden tiedottajan sekä jakamalla Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustuksen liiton omassa palkitsemistilaisuudessa, Urheilujournalismin illassa. Liitto valitsee myös vuosikymmenten perinteellä Vuoden urheilijan.

Jäsenyys tuo monia etuja

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet ovat urheilusta kirjoittavia, kuvaavia ja sitä selostavia urheilujournalisteja. Liiton jäsenyys perustuu ammattiin, ei esimerkiksi koulutukseen. Jäseninä on myös alan opiskelijoita.

Liiton **A-jäseniä** ovat ammattimaisesti päätyönään urheilujournalismin parissa toimivat henkilöt. Liiton **opiskeli-**

jajäseniä ovat journalistiseen, urheiluun liittyvään ammattiin opiskelevat henkilöt. Liiton paikalliskerhojen **B-jäseniä** ovat urheilujournalismin parissa säännöllisesti sivutoimisesti työskentelevät henkilöt.

Jäsenenä saa monia etuja, mm.:

- A-jäsenenä saat pressikortin, jolla osoitat olevasi ammattimainen urheilujournalisti käyttäessäsi sitä työtehtävissäsi
- B-jäsenenä voit hakea pressikorttia erillisellä hakemuksella
- A-jäsenenä voit hakea monissa urheilun suur tapahtumissa akkreditointiin vaadittavan kansainvälisen urheilutoimittajien liiton (AIPS) AIPS-pressikortin, joka on voimassa aina kaksi vuotta kerrallaan
- jäsenenä saat kotiisi/työpaikalle laadukkaan Fair Play -lehden, jonka monipuolinen sisältö keskittyy urheilujournalismiin ja alan ajankohtaisiin aiheisiin
- jäsenenä voit osallistua liiton tarjoamiin koulutuksiin ja tapahtumiin pääsääntöisesti maksutta tai edulliseen hintaan

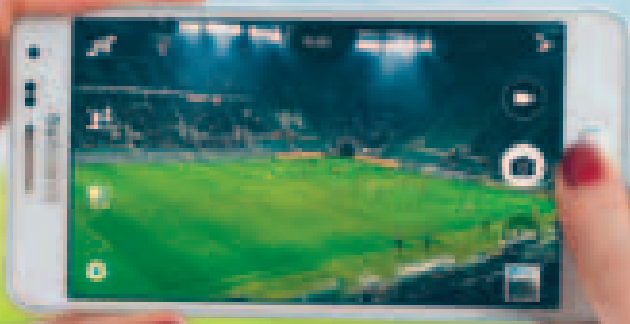
- jäsenenä olet oikeutettu osallistumaan vuosittain Vuoden urheilija -äänestykseen
- jäsenenä voit hakea koulutusapurahaa ja saat liiton neuvottelemia alennuksia (mm. vakuutukset, laivamatkat)

A-jäsenen jäsenmaksu on 62 euroa/vuosi ja uusien A-jäsenten liittymismaksu on 30 euroa. **Opiskelijajäsenten jäsenmaksu** on 32 euroa/vuosi ja uusien opiskelijajäsenten liittymismaksu on 15 euroa. **B-jäsenten jäsenmaksu** on paikalliskerhokohtainen.

URHEILUTOIMITTAJAIN
LIITTO

Tutustu Urheilutoimittajain Liittoon ja liity jäseneksi liiton verkkosivuilla:
www.urheilutoimittajat.fi

TULOSSA

LAJIEN PARHAAT URHEILIJAT JULKISTETAAN 13.1.

Lajien parhaat urheilijat julkistetaan 13. tammikuuta 2021. Vuonna 2020 lajeja on yhteensä 77, mutta koronapandemian takia kaikissa lajeissa ei valita lajin parasta urheilijaa, koska kaikissa lajeissa kilpailuja ei ole pystytty järjestämään. **Lue lisää** sivuilta 11.

UUDEEN URHEILIJA -ÄÄNESTYS ALKAA 14.12.

Vuoden urheilijan valinta on jälleen yksi urheiluvuoden kohokohdista. Vuoden urheilija -äänestys alkaa joulukuussa, jolloin äänestyslista julkaistaan vuoden viimeisessä Fair Play -lehdessä (14.12.). Vuoden urheilija -äänestykseen voivat osallistua kaikki jäsenmaksunsa maksaneet Urheilutoimittajain Liiton ja sen paikalliskerhojen jäsenet. Vuoden urheilija -äänestykseen voi osallistua ainoastaan sähköisellä äänestyslomakkeella. **Lue lisää** sivuilta 6–11.

SUOMEN URHEILUGAALA 14.1.

Suomen Urheilugaala järjestetään 14. tammikuuta 2021 koronapandemian takia pelkästään suorana tv-lähetyksenä Yle TV2-kanavalla klo 20.00 alkaen. Urheilugaalassa palkitaan mm. urheilutoimittajien äänestämä Vuoden urheilija sekä kolme muuta Urheilutoimittajain Liiton nimissä jaettavaa palkintoa: Vuoden valmentaja, Vuoden joukkue ja Vuoden nuori urheilija.

KIELENHUOLTOKOULUTUS MAALISKUUSSA

Urheilutoimittajain Liitto järjestää jäsenilleen kielenhuoltokoulutuksen webinaarina maaliskuussa 2021. Koulutuksessa keskitytään mm. urheilun uudissanastoon, jargoniaan ja kulu-neimpiin kielikuviin.

URHEILUTOIMITTAJAIN LIITON VUOSIKOKOUS 15.3.

Urheilutoimittajain Liitto pitää sääntömääräisen vuosikokouksen 15. maaliskuuta 2021 Helsingissä. Vuosikokous on avoin kaikille liiton jäsenille.

URHEILUTOIMITTAJAIN KEVÄT- SEMINAARI TOUKOKUUSSA

Urheilutoimittajain Liitto järjestää jäsenilleen Kevätseminaarin toukokuussa 2021 Helsingissä. Kevätseminaarin teemana ovat tulevat jalkapallon EM-kilpailut ja Tokion olympialaiset.

Tarkemmat lisätiedot Urheilutoimittajain Liiton tulevasta tapahtumista ja koulutustilaisuuksista seuraavassa Fair Play -lehdessä ja liiton sähköisissä viestintäkanavissa.

JÄSENEDET

Urheilutoimittajain Liiton A-, B- ja opiskelijajäsenyys oikeuttaa erilaisiin jäsenetuihin:

JÄSENKORTTI

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet saavat kuvallisen pressikortin liittyessään A- tai B-jäseneksi. Pressikortti on samalla myös liiton jäsenkortti. Jäsenkortin voimassaolo perustuu vuositarraan, jonka saa vuosittain maksettuaan jäsenmaksun. Jäsenkortilla voi osoittaa ammatillisen asemansa erilaisissa työtilanteissa. Jäsenkortti oikeuttaa ilmaiseen sisäänkäyntiin useimpiin kansallisiin urheilutapahtumiin. Poikkeuksena ovat ainoastaan jääkiekon SM-liigan ottelut ja tapahtumat, joihin täytyy erikseen akkreditoida.

KANSAINVÄLINEN LEHDISTÖKORTTI (HUOM! VAIN A-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton A-jäsenet voivat hakea myös kansainvälisen urheilutoimittajien liiton (AIPS) lehdistökortin. AIPS-kortti on voimassa aina kaksi vuotta kerrallaan. AIPS-kortti myönnetään vain jäsenmaksunsa suorittaneille liiton A-jäsenille (ei paikalliskerhojen B-jäsenille).

KOULUTUKSET JA SEMINAARIT

Urheilutoimittajain Liitto ja paikalliskerhot järjestävät jäsenilleen erilaisia koulutustilaisuuksia ja seminaarimatkoja, joista suurin osa on maksuttomia. Yksityiskohtaiset kuvaukset koulutusten sisällöistä sekä ilmoittautumismakkeet löytyvät liiton verkkosivuilta ja tapahtumakalenterista.

FAIR PLAY -LEHTI

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet saavat maksutta postitse kotiinsa neljä kertaa vuodessa ilmestyvän liiton Fair Play -jäsenlehden. Fair Play -lehdet löytyvät myös liiton verkkosivujen materiaalinkäytöstä.

KOULUTUSAPURAHAA

Urheilutoimittajain Liiton jäsenille on tarjolla myös koulutusapurahojakin. Liitto myöntää henkilökohtaisia opintostipendejä ammatilliseen koulutautumiseen. Apurahaa voi saada oman ammattitaidon kehittämiseen ja syventämiseen tähtääviin opintoihin (ei perustason opintoihin) sekä yleissivistävään itsensä kehittämiseen. Hakuaika on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Koulutusapurahaa saavan jäsenen on toimitettava Fair Play -lehden juttu apurahan käytöstä.

UUDEEN URHEILIJA -ÄÄNESTYS (VAIN A- JA B-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton jäsenenä on oikeutettu osallistumaan vuosittain Vuoden Urheilija -äänestykseen. Samalla voi äänestää myös Vuoden Joukkueen ja Vuoden Valmentajan.

IF:N JA KALEVAN VAKUUTUKSET

If tarjoaa liiton jäsenille mahdollisuuden päästä mukaan kattavaan If Etuohjelmaan ja saada sitä kautta alennusta vakuutuksista. If Etuohjelma palkitsee myös, kun vahinkoa ei satu: vahingottomilta vuosilta kertyy If Omavastuurahaa. Omavastuurahalla voi pienentää omavastuuta, jos vahinko sattuu. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva tarjoaa liiton jäsenille Primus-henkivakuutusedun, joka on sekä liiton jäsenille että heidän perheilleen tarkoitettu jäsenetu. Vakuutus antaa turvaa sairauden ja tapaturman aiheuttaman kuoleman varalle. Henkivakuutuksen jäsenetu on 47,3 %. Uusiin Primus-henki- ja tapaturmavakuutuksiin saa veloituksetta lisätuna myös 2 000 euron Selviytymisturvan.

VIKING LINEN LAIVAMATKAT

Viking Line tarjoaa liiton jäsenille matkoja erikoishintaan. Käytössä on myös kausittain voimassa olevia arvokuponkitarjouksia. Liiton jäsenille on tarjolla alennuksia mm. Helsinki-Tukholma-risteilyistä ja -reittimatkoista, Tallinnan päivärasteilyistä ja reittimatkoista Helsingistä sekä vuorokauden risteilyistä Turusta ja Turku-Tukholma-reittimatkoista.

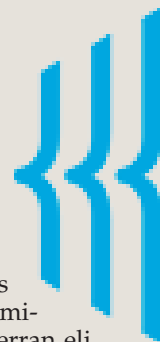
MEHILÄISEN ASIAKASETUOHJELMA

Mehiläinen tarjoaa liiton jäsenille Asiakasetuohjelman, jossa on hyödyllisiä etuja terveyden ja hyvinvoinnin tueksi. Edut saa käyttöön lataamalla puhelimeen maksuttoman OmaMehiläisen-sovelluksen ja rekisteröitymällä sen käyttäjäksi. Etuja saa rokotepalveluista, laboratoriotutkimuksista, terveyspalveluista, suun terveyden palveluista ja Mehiläisen yhteistyökumppaneilta. Edut ovat voimassa sekä itselle että sovellukseen liitettyille perheenjäsenille ja ne löytyvät OmaMehiläisen-sovelluksesta kohdasta Lisää/Edut.

Lisätiedot kaikista jäseneduista liiton verkkosivuilta:
www.urheilutoimittajat.fi

Curlingia ja telemarkia – vai kurlausta ja niiausta?

Tulevien kesäolympialaisten uusia lajeja ovat baseball (ja sen sukulaislaji softball), lainelautailu, rullalautailu, kiipeily ja karate. Osa lajien nimityksistä on vierasta alkuperää, osa kotoperäisiä.

Kielen asiantuntijat ovat kirjoittaneet paljon urheiluun liittyvistä nimityksasioista. Tässä muutamia poimintoja vuosikymmenten varrelta. Urheilu muuttuu, urheilukielikin.

Nykyisen yleiskielen mukaiset kirjoitusasut voi tarkistaa Kielitoimiston sanakirjasta, ja oikeinkirjoitusapua saa myös Kielitoimiston ohjepankista. Ohjepankissa on muun muassa tietoa urheiluun liittyvien nimien alkukirjaimista (ohje 232).

www.kielitoimistonsanakirja.fi

www.kielitoimistonohjepankki.fi

www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/232

Jotkut kurlaavatkin?

Onko sitten ylipäättään mahdollista löytää enää niin hyvää suomennosta, että se voisi korvata tämän kansainvälisen pelin kansainvälisen nimityksen curling? Suomalaiset ääntävätkin sitä jo sujuvasti suomalaisittain. Myös kurlauksesta (ei: "curlaus"!) on tosin alettu nyt puhua tiedotusvälineissäkin, mutta vakavasti otettavaksi lajinnimeksi siitä tuskin on.

* Taru Kolehmainen: Curling – luutapallosta kurlaukseen (Kieli-ikkuna, 28.2.2006)

https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit_artikkelit_ja_esitelmät/kieli-ikkuna_%281996_2010%29/curling_luutapallosta_kurlaukseen

Tule alas niiaten?

Telemark-alastulo ei ole suomalaisessa urheilusanastossa aivan yhtä vanha sana kuin telemark. Sekään ei kuitenkaan ole uusi tulokas eikä enää helposti päihitettävissä. Ehdoitettua niiausalastuloa vastaan puhuu juuri sen tulokkuus sekä sen liika laajuus: kaikissa muissakin mäkihyppyn alas-

tuloissa kuin telemark-alastulossa – myös tasajalka-alastulossa – on alastulon onnistumiseksi notkistettava polvia ainakin jonkin verran eli niiauttava.

* Minna Haapanen: Laskettelua ja mäkihyppyä suomeksi (Kielikello, 4/2007)

<https://www.kielikello.fi/-/laskettelua-ja-makihyppya-suomeksi>

Jalkapalloa juoksematta

Kävelyjalkapallo (engl. walking football tai slow football) keksittiin Isossa-Britanniassa kuluvaan vuosikymmenen alussa. Uuden urheilumuodon kehittämisen lähtökohtana oli ehkäistä ikääntyvien miesten sosiaalista syrjäytymistä. Nyt tämä lempeä laji on levinnyt jo kymmeneen maihin, ja Suomessakin se on tunnettu jo vuosia.

* Kuukauden sana elokuussa 2018

https://www.kotus.fi/nyt/kuukauden_sana/kuukauden_sanat_2018/kavelyjalkapallo.28554.news

Värikästä lätkäkieltä

Hienojen pelisuoritusten lisäksi jääkiekossa voi ihastella lajin värikästä kieltä. Lätkeä seuraamalla tutuksi tulevat pusut, lätyt, rännikiekot ja ristikulmat. Myös erityyppisiä maalintekotapoja on nimetty: Vanhanaikainen syntyy, kun hyökkäävän joukkueen pelaaja kiertää vastustajan maalin ja ujuttaa kiekon heti sen jälkeen verkkoon. Ylämummo soi, jos kiekko lauotaan maalin ylänurkkaan.

* Riina Klemettinen: Taivutuspulmia kiekkokaukalossa (Kotus-blogi, 3.11.2020)

https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/satunnaisesti_kirjoittava_kotuslainen/taivutuspulmia_kiekkokaukalossa.35036.blog

Kieli pelittämään -palstalla käsitellään urheiluun liittyviä kieli-asioita monenlaisista näkökulmista. Palstan sisällöistä vastaavat Kotimaisten kielten keskuksen asiantuntijat. Kotimaisten kielten keskus: www.kotus.fi.

BILANSSI

EST. 1971

REHELLISTÄ PUHETTA HYVILLE YRITYKSILLE

facebook

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

twitter

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

Maria Vesterisestä ei tullut opettajaa vaan urheilutoimittaja

Tuskinpa Turun opettajankoulutuslaitoksessa 1990-luvulla opiskellut nuori **Maria Lehtovaara** osasi ajatella, että parisenkymmentä vuotta myöhemmin hän työskentelee kasvatustieteiden maisterina *Turun Sanomien* urheilutoimituksen päällikkönä eikä suinkaan luokanopettajana jossain turkulaisessa alakoulussa.

Teksti: Pekka Järviö Kuva: Riitta Salmi

Avioitumisen myötä Vesteriseksi muuttuneen 47-vuotiaan Marian ura urheilutoimittajaksi on kulkenut samanlaisia polkuja kuin monen kollegan.

– Aloitin *Turun Sanomissa* urheiluavustajana jo opiskeluaikoina 1990-lu-

vun alkupuolella. Kirjoitin ennen kaikkea voimistelusta. Sitä ennen en ollut tehnyt minkäänlaisia lehtijuttuja, Vesterinen muistelee.

– Harrastin siihen aikaan aktiivisesti joukkuevoimistelua SM-tasolla, ja seurani Turun Urheiluliiton puuhanainen

Riitta Asanti oli närkästynyt, kun *Turun Sanomissa* kirjoitettiin niin vähän voimistelusta. Hän melkein pakotti minut soittamaan *Turun Sanomien* urheilun silloiselle päällikölle, joka oli luvannut, että voimistelujuttuja voidaan julkaista enemmän, jos vaan kirjoittaja löytyy.

Sanomalehtien digitalisoituminen on nykyään merkittävä osa toimittajien työtä. Se aiheuttaa lisää töitä ja kiirettä. – Mutta kehitystä ei voi jarruttaa ja mukana pitää olla, sanoo Maria Vesterinen.

Vesterinen sai *Turun Sanomista* kehoituksen tehdä näytejuttu seuraavista voimistelukilpailuista.

– Sain siitä sellaisen palautteen, että kyllä meillä huonompiakin juttuja julkaistaan. Sain siis ryhtyä kirjoittamaan, Vesterinen nauraa.

Avustajapestin kautta aukesi ovi *Turun Sanomiin*. Vuosina 1996 ja 1997 Vesterinen oli kesätoimittajana urheilussa ja vuonna 1998 taittamassa niin kutsutussa keskuspyödyssä. Seuraavana vuonna Vesterinen sai pitkän määräaikaisen sopimuksen, joka sittemmin muuttui vakituiseksi työsuhteeksi. Hän ei siis ole tehnyt päiväakkään opettajan töitä paitsi useita sijaisuuksia opiskeluaikana. Vuoden 1998 Vesterinen oli *Turun ylioppilaslehden* päätoimittaja.

– Oikeastaan jo ensimmäisen kesätoimittajakesän jälkeen ajattelin, että tälle alalle haluan suuntautua.

– Avustaja-aikoinani kirjoitin osan jutuista "miesten keskellä" urheilutoimituksessa ja osoitin silloin, että uskallan

tulla siihen joukkoon. Kaipa se auttoi pääsemään kesätoimittajaksi aikana, jolloin oli jollain lailla muodikasta ottaa urheilutoimituksiin myös joku nainen, Vesterinen toteaa positiivisesti.

– Olen kiitollinen kollegoille, jotka opettivat minulle tämän ammatin. Olen tykännyt kirjoittaa, olen taittanut monta vuotta ja tykkään myös editoida. Tykkään jopa tämän hetken "säättämisestä", eli kun päällikön ominaisuudessa pitää hankkia avustajia, katsoa, että juttuja on riittävästi, mutta ei liikaa, tilata kuvaajia ynnä muuta. Töitä on paljon, mutta kaikesta selviää, kunhan tekee.

Urheilutoimituksissa nopeimmat kirjoittajat

Kun Vesterinen tuli *Turun Sanomien* urheilutoimitukseen, vuorolistalla oli 13 nimeä, joista kolme oli taittajia. Nyt urheilussa on Vesterinen mukaan luettuna kolme toimittajaa, ja hänellä itsellään on osittain vastuullaan myös lehden luke-
mistopuoli.

– Oikeastaan laskenkin itseni vain puolikkaaksi urheilutoimittajaksi, koska en ehdi kirjoittaa täysipäiväisen toimittajan verran. Onneksi taittoporukka on nykyisin erikseen.

Sanomalehtien digitalisoituminen on nykyään merkittävä osa toimittajien työtä. Se aiheuttaa lisää töitä ja kiirettä.

– Mutta kehitystä ei voi jarruttaa ja mukana pitää olla.

– Jos verrataan, miten toimituksissa toimittiin 20–30 vuotta sitten, nyt eletään aikataulullisesti ja työtehollisesti aivan erilaisia aikoja.

– Kirjoittavien toimittajien kannalta hiukan harmittaa, että vaikka tietotekniikka kehittyi, taittoaikataulut kiristivät. Paljon puhutaan, että jutuilta vaaditaan enemmän analyttisyyttä, kun tulokset löytyvät netistä. Kuitenkin aikataulut ovat niin kireät, että on kohtuutonta vaatia suurta analyysiä, jos pelin päättymisen ja dead linen välillä on vartti aikaa.

– Onneksi urheilutoimittajat ovat ammattilaisia ja kestävät sen kiireen. He ovat varmasti toimituksien nopeimpia kirjoittajia, Vesterinen arvioi.

Vapaa-ajalla liikuntaa, lukemista ja kutomista

Enää tänä päivänä ei ihmetellä, että on nainen ja urheilutoimittaja. 2000-luvun alkupuolella sanomalehdissä ei kuitenkaan vielä ollut montaa naispuolista urheilutoimittajaa.

– Jonkin verran on joskus ihmetelty, mutta en ole pitänyt sitä pahana. En tosin ole pahastunut siitäkään, jos joku on työtötellyt minua.

– Kun ensimmäisiä kertoja menin isoihin kisoihin hieman arkaillen ja mietin, "mitä mä täällä teen", aina sain kollegoilta paljon apua.

Vesterinen on ollut toimittajana Torinon talviolympialaisissa vuonna 2006 ja kaksi vuotta myöhemmin Pekingin olympialaisissa. Myös yleisurheilun MM-kilpailut, Keski-Euroopan mäki-
viikko sekä monia kotimaisia merkittäviä kilpailuja hän on kiertänyt.

– Tällä hetkellä annan mielelläni muiden matkustaa.

Vesterinen on jäsenenä Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -valiokunnassa, joka tekee ehdokaslistat Vuoden urheilijan, Vuoden valmentajan ja Vuoden joukkueen äänestyksiin. Kuluva vuosi on tunnetusti poikkeuksellinen.

– Suomessa on kuitenkin urheiltu, ja näyttää, että suurimpaan osaan lajeista pystytään valitsemaan lajinsa paras. Uskon, että Vuoden urheilija saadaan valittua ihan kunniakkaasti.

Vapaa-aikana Maria Vesterisen perheen löytää usein urheilukentältä ja katso-
moista.

– 10-vuotias Alvar pelaa nappulaliigajoukkueen maalivahtina, ja 8-vuotias Laura harrastaa kilpa-aerobicia. Viihdyn erinomaisesti nappulajalkapallokentän laidalla, se on ihan parasta viihdettä. Laura on vasta kilpauransa alussa. Myös hänen kisoissaan on mukava olla katsomossa, vaikka äitinä jännittää ihan eri tavalla kuin toimittajana, Vesterinen myhäilee.

Omiksi harrastuksikseen Vesterinen mainitsee liikunnan, lukemisen ja kutomisen.

– Vain harvoin on niin mielenkiintoinen tai jännä peli, kisa, sarja tai elokuva, että katsoisin televisiota ilman kudinta. ♦

"Kirjoittavien toimittajien kannalta hiukan harmittaa, että vaikka tietotekniikka kehittyi, taittoaikataulut kiristivät. Paljon puhutaan, että jutuilta vaaditaan enemmän analyttisyyttä, kun tulokset löytyvät netistä. Kuitenkin aikataulut ovat niin kireät, että on kohtuutonta vaatia suurta analyysiä, jos pelin päättymisen ja dead linen välillä on vartti aikaa."

Maria Vesterinen

Reijo Majasaari 1934–2020

Opetusneuvos ja urheilutoimittaja **Reijo Majasaari** kuoli 14. elokuuta 86 vuoden ikäisenä Porissa. Majasaari syntyi Laihialla 1934 myllärin ja pienviljelijän perheeseen. Majasaari oli viidestä lapsesta toiseksi vanhin. He asuivat myöhemmin Seinäjoen Törnävällä ja Ilmajoen Rengonkylässä.

Majasaaren elämää ohjasivat vapaakirkollinen nuoruus ja eteläpohjalaiset juuret, vaikka hänestä kasvoi myös vahva Porin puolestapuhuja. Karhukaupunkiin hän muutti juuri viihtyn nuorikkonsa, sairaanhoitaja Tuulan kanssa 1960, kun sai paikan Cygnaeuksen kansakoulun opettajana.

Heille syntyi kolme lasta: Matti, Marja-Liisa ja Ville. Lapsenlapsia on yhteensä seitsemän.

Alun perin Majasaari suunnitteli kaupallista uraa. Hän kävi kauppakoulun Turussa, jonne muutti vain 16-vuotiaana. Valmistuttuaan 1952 hän toimi monipuolisesti Törnävän osuuskaupan tehtävissä.

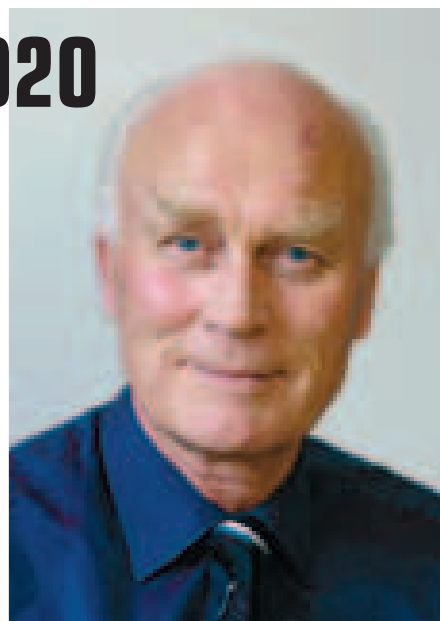
1950-luvun puolivälissä Majasaari haki Kajaanin seminaariin, josta valmistui opettajaksi 1960 erinomaisin arvosanoin. Ison osan opettajan urastaan Majasaari työskenteli Porissa Väinölän ja Itä-Porin koulujen rehtorina. Eläkkeelle hän jäi 1990-luvun alussa, 56-vuotiaana. Sen jälkeen hyväkuntoinen, aina terveitä elämäntapoja vaalinut eläkeläinen pääsi omistautumaan kokonaan urheilukirjoittamiselle. Sen hän oli aloittanut 1960-luvulla toimittamalla koulujen välisten kilpailujen tuloksia lehdille.

Jo opettajavuosina urheilutoimittamisesta rakentui työtehtäville miehelle toinen ammatti. Majasaaren urheilujuttuja julkaistiin lähes kaikissa Suomen maakuntalehdissä sekä Ilta-Sanomissa. Hänen lempilajinsa oli paini, jonka MM- ja EM-kilpailuihin Ilta-Sanomien lähetti hänet etenkin 1970-, -80- ja -90-luvuilla. Vuosikymmeniä hän kirjoitti myös Ässien SM-liigan otteluista Ilta-Sanomien edustajana ja jakoi otteluissa suuren suosion saavuttaneita IS-tähtiä.

Hän oli vuosikymmenien ajan vahvasti mukana Porin Urheilutoimittajain Kerhon toiminnassa.

Majasaaren urheilujuttujen runsas leikekokoelma on tallessa Suomen Urheilumuseossa.

Hän ei kuitenkaan vierastanut muistakaan aiheista kirjoittamista. Majasaari oli perehtynyt kulttuuriin ja musiikkiin. Hän teki ahkerasti teatteri-, levy- sekä kirja-arvosteluja.

Rentoutuksensa Majasaari löysi kuntoilusta ja hyötyliikunnasta kesänviettopaikoissaan Kihniössä Nerkoojärven rannalla ja Merikarvian Luotokulmalla. Myös matkat Lappiin ja Espanjaan olivat tärkeitä hengähdyshetkiä.

Isä pysyi terävänä ja jänosi elämää 2009 iskeneen aivoinfarktin jälkeenkin, vaikka vakava sairaus vei osan voimista. Silti hän rakenteli yhä polkuja osallistua tapahtumiin sekä matkoille, etenkin painin suomalaisiin arvokilpailuihin ja turnauksiin sekä Lappiin Äkäslompolaan. Näillä retkillä tukena ja apuna matkustivat Voitto-veli ja parhaat ystävät.

Isä oli periaatteen mies, oli sitten kyse opetustyöstä tai kirjoittamisesta, harrastuksesta terveys- ja raittiusyhdistyksissä kuin oman perheen hyvinvoinnista huolehtimisesta. Mihin isä ryhtyi, hän teki sen aina täydestä sydämeästään ja paneutuen. Toinen vahva piirre oli luontainen auktoriteetti ja karisma. Isä oli vanhan ajan herrasmies, ja hänellä oli vahva aura. Sen kokivat niin perheen jäsenet kuin sukulaiset, ystävät sekä urheilijoista ja tuttavista koostunut tuhansien ihmisten joukko.

Missä isä kulki, hän huomioi kanssaihmisensä ja jätti pohdinnan arvoisia ajatuksia jälkeensä.

Matti Majasaari

Kirjoittaja on Reijo Majasaaren poika

PAIKALLISKERHOKUULUMISIA

Anneli Lujaselta lahjoitus Lahden hiihtomuseoon

Pohjois-Karjalassa pitkään vaikuttanut toimittaja **Anneli Lujanen** on lahjoittanut Lahden hiihtomuseolle mittavan lehtileikekokoelmansa. Kokoelmassa on 14 lehtileikevihkoa, kuusi tulosvihkoa ja lisäksi erikoisuutena Lahden puisesta hyppymäestä vuoltuja säleitä.

Lehtileikkeiden valokuvat ovat vuosilta 1957–1966, ja ne edustavat yhtä

suomalaisen mäkihypyyn kultaista aikakautta, jolloin **Juhani Kärkinen**, **Niilo Halonen**, **Veikko Kankkonen** ja **Ensio Hyytiä** voittivat maailmanmestaruus- ja olympiamitaleita.

Mukana on myös lehtikuvia- ja leikkeitä kiteeläisestä yhdistetyn Suomen mestarista **Heikki Kainulaisesta** ja juttu Kiteellä mäkiennätyksen, 53 metriä, hypänneestä Veikko Kankkosesta.

Lahden vanhasta puuhyppyristä on paljon muistoja ja valokuvia, mutta ai-noat konkreettiset jäänteet ovat Anneli Lujasen kesällä 1962 voimat puusäleet.

Susirajan Urheilutoimittajissa vaikuttavan ja nykyään Kuopiossa asuvan Lujanen ehdoton suosikkilaji on ollut mäkihyppy, jota hän on seurannut aktiivisesti lapsuudesta lähtien. ♦

Kilpakiipeily haluaa murtaa ennakkoluuloja

Teksti: **Matti Ahola** Kuva: **Matti Tieskola**

Kiipeily on noussut herrain harrastuksesta suosituksi liikuntamuodoksi. Nykyisin kiipeilijä voisi Suomessa olla myös Vuoden urheilija. Kiipeilykeskuksessa vierailleet oululaiset toimittajat saivat todeta, että heidän tietämyksensä lajista oli kapea.

Kiipeily on nouseva laji. Avausvirke sisältää kaskun, mutta myös totuuden. Kiipeilyn harrastajamäärät ovat kasvaneet niin Suomessa, Euroopassa kuin maailmalla. Aatelisten 1800-luvulla harrastamasta vuorikiipeilystä on kehittynyt myös sisätiloissa harrastettava urheilulaji.

Monelle kyse on liikuntaharrastuksesta ja eräänlaisesta elämäntavasta, mutta kiipeilyssä voi myös kilpailla. Isolle yleisölle asia valkeni, kun kilpakiipeily hyväksyttiin olympialajiksi Tokion ensi vuoteen siirrettyihin olympialaisiin.

Vuoden urheilija -listoille laji pääsi vuonna 2019, jolloin kiipeily sai arvonnousun yhdessä agilityn, rullalautailun ja taitouinnin kanssa. Harva urheilutoimittaja osaisi kuitenkaan nimetä tuoloin lajin parhaaksi valittua urheilijaa. Hän oli Helsingin Kiipeilyurheilijoiden **Enni Bertling**. Yhdenkin kilpakiipeilijän nimeäminen saattaisi olla liian vaikea rasti.

Oulun Seudun Urheilutoimittajien (OSUT) välle kilpakiipeilyn salat aukenivat edes jonkin verran, kun OSUT vieraili marraskuussa Oulun Kiipeilyseuran luona. Kiipeilyseuran **Juho Riskun** mukaan uusi ja outo urheilulaji joutuu kohtaamaan myös ennakkoluuloja ja vähättelyä, vaikka kiipeilyn vaikeus ja urheilullisuus aukeavat myös lajia huolesti tunteville.

– Moni ei tiedä, kuinka isosta lajista on kysymys. Meillä on Suomessa 60 000–70 000 harrastajaa. Esimerkiksi jalkapallossa kaupunki rakentaa ja maksaa suorituspaiikkoja, mutta kaikki isommat kiipeilypaikat ovat yksityisiä.

Tuukka Simonen näyttää nousemisen mallia boulderoinnin harjoitusseinällä Oulun Kiipeilykeskuksessa. Kiipeilykokeilua tarjottiin myös Oulun Seudun Urheilutoimittajien jäsenille, mutta kaikki kieltäytyivät tarjouksesta kohteliaasti.

Alvar Aallon suunnittelemat puitteet

Oulu on yksi suomalaisen kiipeilyn pääpaikoista. Seudulta ei löydy juurikaan luonnollisia ulkoliikuntapaikkoja, mutta lajin harrastamiseen on erinomainen mahdollisuus Oulun Kiipeilykeskuksen ansiosta. Meri-Toppilaan, vanhaan Alvar Aallon suunnittelemaan paperitehtaan voimalaitokseen on rakennettu moderni kiipeilykeskus, joka kerää päivittäin yhteen monen tasoisia harrastajia. Viereisessä rakennuksessa sijaitsee boulderointiin tarkoitettu halli. Boulderoinnissa ei tarvita köysiä eikä valjaita, vaan kiipeily tapahtuu matalalla, josta pudotaan paksulle patjalle. Tarkoituksena on kiivetä mahdollisimman vaikeita ja lyhyitä reittejä.

Lajin spesialisti **Tuukka Simonen** näyttää esimerkinomaisesti muutamia huimia suorituksia. Nuori mies taittelee itseään ylöspäin miinuskulmaisella harjoitusseinällä. Onnistunut suoritus vaatii voimaa, notkeutta ja tekniikkaa, mutta myös älykkyyttä.

– Harrastin ennen hiihtoa. Leirillä koekelimme kiipeilyä, ja se oli heti kivaa. Kiipeily on elämäntapa, jossa hauskuus

ja yhteisö ovat iso osa, mutta myös kilpaileminen kuuluu tähän.

Simonen on Oulun Kiipeilyseuran ylpeyden aihe. 18-vuotias boulderoija on noussut jo Suomen huipulle, ja lahjat riittävät myös korkeammalle. Ensi kesän olympialaiset tulevat vastaan vielä liian aikaisin. Tokiossa urheilijoiden pitää pärjätäkseen kilpailla ja onnistua kaikissa kolmessa kiipeilymuodossa: lead-kiipeily eli vaikeuskiipeily, speed-kiipeily eli nopeuskiipeily ja boulderointi.

Boulderoinnin erikoismies onkin siirtänyt katseensa neljän vuoden päähän.

– Seuraavissa kisoissa järjestelmä saattaa muuttua. Mutta jos se ei muutu, niin pitää treenata muitakin lajeja boulderoinnin lisäksi, Simonen suunnittelee.

Suomalaisittain parhaita arvokilpailumenestystä on saatu jääkiipeilystä, joka on yksi kiipeilyurheilun muodoista. Oulun Kiipeilyseuralla on oma jääkiipeilytorni muutaman kilometrin päässä Oulun keskustasta, mutta korkealle kohoaa myös suunnitelma seuraavasta rakennushankkeesta. Oulun Nallikariin valmistellaan ympärivuotista ulkokiipeilypaikkaa, jossa olisi tarkoitus pystyä järjestämään kaikkien eri kiipeilylajien MM-kisat. ♦

KIITOS!

UL GOLF CHAMPIONSHIP

30 VUOTTA 1991-2020

Ammattiurheilusäätiö Press Golf Open -kilpailun osanottajat iloitsivat syyskuussa Kullo Golf Clubilla Porvoossa pitkän perinteen jatkumisesta haastavista ajoista huolimatta. Kuvat: Markku Ulander

AUS PRESS GOLF OPEN 2020

Urheilutoimittajain Liiton 30:s golfmestaruus saatiin sittenkin ratkottua epävirallisesti syyskuussa, vaikka keväällä näytti siltä, että pandemia katkaisee vuonna 1991 alkaneen perinteen. Ammattiurheilusäätiö (AUS) lähti pikahälytyksellä mukaan nimisponsoriksi tapahtumaan, jossa kilpailtiin samalla Helsingin Urheilutoimittajien sekä Auto- ja liikennetoimittajien mestaruuksista. Ammattiurheilusäätiön ohella myös Porvoon kaupungilla ja Kullo Golf Clubilla oli merkittävä rooli turnauksen toteutumisessa.

Kiitoksen ansaitsevat myös muut tapahtumaa tukeneet tahot ja golfyhteisöt: Autoliitto, Butiken på Landet & Kulloon Kartano, Domaine Wines, Event Management Group, Halti, Knorring, Musiikkimuseo Fame, Risteilykeskus ja Viking Line sekä Bridgestone Golf, Minni & Roope Golf School, Jan Forsell Golf Academy, Anssi Nieminen Golf, Golf Coat, Linna Golf, Pickala Golf, Vierumäki Golf ja Vuosaari Golf.

Kisajärjestelyistä vastasivat Kristofer Andersson, Seppo Jolkkonen ja Jukka Suomela/Helsingin Urheilutoimittajat.

Urheilutoimittajain Liiton 30:s golfmestari Hannu Jalonen (kesk.) liikutti voittopuheellaan palkintojenjaossa ja poseerasi yhteiskuvassa hopealle yltäneen Timo Pasasen (vas.) ja pronssille kirineen Seppo Jolkosen kanssa.

AUS Press Golf Open -tapahtuman tähtivieras, Suomen kautta aikojen menestynein naisgolfari Minea Blomqvist-Kakko kilpailujohtaja Jukka Suomelan haastattelussa.

Nykäsestä värikkäästi mutta turhan tutusti

ELÄMÄ OLII LAIFFII

Marko Lempinen,
Jussi Niemi
Otava 2020
459 sivua

Mitä kirjoittaa miehestä, josta on kirjoitettu jo kaikki mahdollinen moneen kertaan? Tätä varmasti joutuivat pohtimaan **Marko Lempinen** ja **Jussi Niemi**, kun alkoivat rakentaa kirjaa mäkihyppylegenda **Matti Nykäsestä**. Onhan nelinkertaisesta olympiavoittajasta kirjoitettu miljoonia merkkejä tekstiä jo pelkästään iltapäivälehtiin ja Seiskaan.

Toisaalta *Elämä oli laiffii* -nimen saaneelle kirjalle oli siinä mielessä hyvät lähtökohdat, että jonkinlaiset myyntilukemat olivat jo etukäteen varmat. Ainahan Nykänen on kiinnostanut ihmisiä. Kun Nykänen oli lööpissä, lehteä myytiin. Näin se meni kaikki nämä vuodet.

Elämä oli laiffii on ystävien tekemä kirja. Lempinen, toimitaja, oli Nykäsen kaveri. Niemi, muusikko, kulki Nykäsen rinnalla keikoilla vuosikausia. Ystävyys on kirjan vahvuus. Kirjailijat ovat nähneet läheltä Nykäsen vauhdikasta menoa. He kertovat avoimesti kaunistelematta siitä päihteiden vauhdittamasta rumbasta, jonka pyörteissä mäkisankari ison osan liian aikaisen päättäneestä elämästään tanssi. Lempinen, joka epäilemättä on tehnyt pääosan kirjoitustyöstä, on hyvä kynäilijä, joten kaikki erilaiset Nykäsen tempaukset on runoiltu värikkäästi ja taitavasti.

Toisaalta ystävyys on myös kirjan heikkous. Lempisen ja Niemen suhde Nykäseen on kehittynyt vasta mäkiurien jälkeen, joten kirjan pääpaino on enemmän totilailu- kuin kultavuosissa. Se voi tuki jotakuta miellyttääkin, mutta ainakin minä lukisin mieluummin paljon enemmän lapsuuteni suuren sankarista, siitä maailman parhaasta mäkihyppääjästä kuin humalassa sekoilevasta Nykäsen toisesta persoonasta.

Eihän kirja toki pelkkää sekoilua ole. Nykäsen elämä käydään läpi klassisen kronologisesti. Lapsuusvuodet ja uran kohokohdat kerrataan aikalaisten haastatteluihin pohjautuen. Kovin paljon uutta tietoa niistä ei kuitenkaan ole löydetty, mutta se ei ole sinällään hyvien haastateltavien syytä. Se, miksi *Elämä oli laiffii* ei pysty täydellisesti kertomaan, miksi Nykäsestä kasvoi historian ylivoimaisin mäkihyppääjä, johtuu varmastikin eniten siitä, että asioista parhaiten tietävät ovat jo kenties kohdanneet jossain toisessa paikassa. Siis Nykänen ja valmentaja **Matti Pulli**.

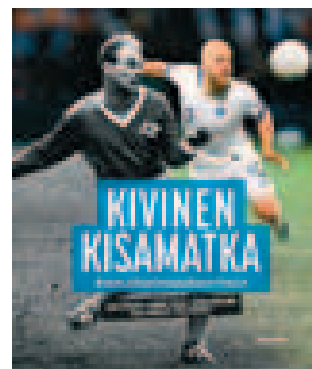
Nykäsestähän julkaistiin yhtä aikaa kaksi kirjaa. Siis miehestä, josta on jo hänen eläessään kerrottu kaikki mahdollinen moneen kertaan. Selvää on, että kaksi oli tässä kohdassa liikaa. Ymmärtääkseni niitä aloitettiin tehdä toisesta tietämättä.

Tommi Roimela

Eteenpäin on menty

KIVINEN KISAMATKA

Juha Kanerva, Markku Kasila, Jouni Lavikainen,
Kalle Rantala, Vesa Tikander
Docendo 2020
312 sivua

Suomen miesten jalkapallomaajoukkueen ensimmäisestä karsintojen kautta saavutetusta arvokilpailupaikasta on kohkattu ja kirjoitettu. Mutta miten tähän on tultu? Kysymykseen vastaa teos Kivinen kisamatka. Se kertoo Suomen maajoukkueen historian niin juurta jaksain kuin se yleensä on mahdollista.

Eteenpäin on ainakin menty. Näin teoksessa kerrotaan runsaan 40 vuoden takaisista tapahtumista:

*Kun Suomi aloitti karsinnat Moskovan 1980 olympialaisiin, olympiaryhmän valmentajaksi palkattiin Tšekkoslovakian ex-maajoukkuepelaaja **Jirí Pešek**.*

*Kun ensimmäinen olympialeiri järjestettiin Eerikkilässä loka-kuussa 1978, kahdeksan kutsun saanutta joutui jäämään pois työ-esteestä. Seitsemän Hakan pelaajaa saapui paikalle myöhässä, koska he olivat viettäneet edellisillan seuransa kauden päättäjaisissä. Osa seuroista katsoi karsaasti vierasmaalaista luotsia. Kuopion Kopareiden valmentaja **Keijo Voutilainen** ilmoitti elokuussa 1978, ettei hän päästä yhtään pelaajaa olympiajoukkueen leireille.*

*Pešek ei juuri puhunut englantia, joten kommunikointi pelaajien kanssa tapahtui (kakkosvalmentaja) **Jukka Vakkilan** tulkatessa saksan kielestä.*

Marraskuussa 1978 Pešek arvioi 30 pelaajan joukkiota: "Suomalaiset osaavat tekniikan paikallaan, mutta vauhdissa sitä ei hallita, eivätkä he tunnu tajuavan opeteltuja pelikuvioita."

Suomen olympiapaikka jäi ymmärrettävästi karsinnoissa haaveeksi, mutta toteutui yllättäen sekä Norjan että Saksan liittotasavallan boikotoitua olympialaisia Neuvostoliiton Afganistanin miehityksen takia. Kutsu tuli toukokuussa 1980. Pešek oli saanut lähtöpässit jo edellisenä syksynä. Olympialaisissa Suomea valmensi kaksikko **Esko Malm – Jukka Vakkila**. Suomi hävisi olympialaisissa yhden ottelun, pelasi yhden tasan ja voitti yhden. Jatkopaikkaa ei hellinnyt. Pettymystä purettiin päätöspelin jälkeen. Olympiakomitean silloinen pääsihteeri **Kosti Rasinperä** on sanonut, ettei ollut aiemmin nähnyt yhtä huonosti käyttäytyvää porukkaa. Tuntuuko tutulta?

Kivinen kisamatka tarjoaa paljon muitakin mielenkiintoisia käänteitä Suomen A-maajoukkueen historiasta. Monenmoista suhmurointia on matkalle mahtunut, valmentajarekrytointeihin eritoten. Osaa niistä voisi jopa luonnehtia herkkuisiksi anekdooteiksi.

Tuoreimmat tapahtumat ovat tietysti monilla muutenkin muistissa, mutta siihenkin osastoon on löydetty kivoja nos-toja. Kirjaimellisesti oma lukunsa on kirjan lopussa oleva satasivuinen tilasto-osio. Se sisältää muun muassa Suomen kaikkien A-maaotteluiden (1911–2019) molempien joukkueiden kokoonpanot pelaajien seurajoukkuetietoja myöten. Mahtava aarreaitta tietokilpailukysymysten laatijoille!

Pikanttina yksityiskohtana mainittakoon, että kirjan henkilöhistoriaan on päässyt myös Bubi-huuhkaja, siis eläin.

Matti Hannula

Kalen näköinen ja arvoinen tilinpäätös

KALE – RAUTAKANSLERI

Jari Korkki &
Kalervo Kummola
Otava 2020
422 sivua

Kalervo Kummola, 75, tunnetaan erityisesti ansioistaan suomalaisen jääkiekkoilun kehittäjänä. Hän on toiminut kotimaisen ja kansainvälisen kiekkoilun parissa seitsemällä vuosikymmenellä.

Kummolasta kehittyi varhain parempi seurajohtaja kuin maa-livahti. Jääkiekkojohtajasta kasvoi myös televisiovaikuttaja, poliitikko, kansanedustaja ja melkein ministeri.

Kummolan uraan ja elämään mahtuu monenlaisia käänteitä, värikkäitä kohtaamisia ja merkittäviä tapahtumia. Oli korkea aika, että erilaiset asiat ja hetket vihdoin kirjattiin kansien väliin, kun Kummola oli vielä itse niistä kertomassa.

Kirjassa käydään läpi Kummolan matka tavallisesta turkulaisperheestä Australian kautta urheilun ja politiikan huipulle. Tarinat pohjautuvat pitkälti Kummolan erinomaiseen muistiin. Siksi Kummola itse kutsuukin kirjaa osuvasti muisteloiksi.

On hyvä, että teoksen kirjoittajaksi on valittu **Jari Korkki**, joka ei ollut etukäteen liian läheinen Kummolalle, mutta tuntee hyvin urheilua, politiikkaa ja Tamperetta. Loogisesti, muttei kronologisesti, etenevä kirja on kattava ja monipuolinen kooste urheilumiehestä, politiikan ja talouselämän vaikuttajasta sekä ihmisestä kaikkien roolien takana.

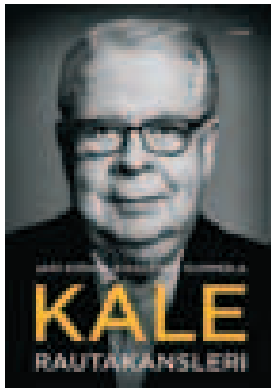
Kummolan suurin vahvuus on aina ollut kyvyssä tehdä nopeita päätöksiä. Kun muut ovat jahkailleet, Kummola on astunut esiin ja jyrähtänyt, että näin tehdään. Jos päätös on osoittautunut huonoksi, Rautakansleri on myöntänyt mokansa ja tehnyt uuden päätöksen.

Kummola jyrähti vuosien varrella melkein jokaisessa lehdistutussa ja otsikossa. Jyrähtelyä riitti niin paljon, että jopa perheen tyttäret ihmettelivät nuorempina, miksi isä aina jyrähtää eikä koskaan sano mitään.

Suoraviivaisen kiekkopersoonan jalkoihin on jäänyt iso joukko matkalle osuneita, mutta silti kirjan haastateltavilta kuuluu vain vähän soraääniä. Toisaalta kirjan herkullista antia on 43 jututettua henkilöä, joiden kommentit tuovat hyvin esiin Kummolan todellisen persoonan – sen herkemmänkin ja huumorintajuksen puolen.

Kirjan lopusta löytyvä henkilöhakemisto on lievästi ilmaistuna vakuuttava. Hakemisto kertoo oleellisen paitsi Kale-kirjasta, myös Kummolasta – mestarillisena verkostoitujana. Tunnetun jääkiekkovaikuttajan elämäntarinaa höystävät lukemattomat mielenkiintoiset kohtaamiset eri elämäntilanteiden edustajien kanssa.

Kalervo Kummola osoittautuu kirjan sivuilla mainioksi tarinankertojaksi. Aiheita riittää kaikilta elämäntilanteilta – eikä suurimpia pettymyksiäkään peitellä. Kokonaisuus on Kalen näköinen ja arvoinen tilinpäätös.

Jussi Heimo

Porin Bolt ja Porin Travolta

LEO-PEKKA TÄHTI

Harri Laiho ja Juha Luotola
Tammi 2020
341 sivua

Ratakelaaja **Leo-Pekka Tähti** ei ole ollut helppo. Tähti on tehnyt monellakin tavalla pioneerityötä ja joutunut murtamaan lasikattoja tiellään vammattomien urheilijoiden rinnalle.

Satakunnan Kansan urheilutoimittajien **Harri Laiho** ja **Juha Luotola** kirjoittamassa elämäkerrassa kuvaillaan, miten Porissa syntyneestä Tähdessä kasvoi viisinkertainen paralympiavoittaja. Tähti tosin itse täsmentää kirjassa, että kirja ei ole elämäkerta, vaan puolikas tarina hänen elämästään.

Tähti ei ole koskaan jäänyt tuskailemaan rajoitteitaan. Hän tiivistää ajattelunsa toteamalla, että elämässä jaetaan käteen kortit ja on jokaisen oma valinta, miten niiden kanssa pelaa.

Kirjan luettuaan on helppo todeta, että kilpailuvietti oli vahva jo lapsena eikä pyörätuoli estänyt erilaisia harrastuksia. Tähti ilmoitti vielä joskus kilpailevansa paralympialaisissa. Hän laski jo vuodenkin valmiiksi: 2004.

Ja vuonna 2004 todellakin jysähti, kun Tähti kelasi paralympiakultaa 100 metrin ja 200 metrin matkoilla. Vuonna 2016 Tähti juhli Riossa jo neljättä peräkkäistä 100 metrin paralympiavoittoa.

Arvostuskin on noussut vähitellen. Yksi iso merkkipaalu oli valinta Vuoden urheilijaksi 2016. Kirja palaa Urheilugaa-lan iltaan, joka oli täynnä suuria jännitteitä. Paraurheilijaa ei ollut milloinkaan aiemmin valittu Vuoden urheilijaksi.

Tähden medianäkyvyys suorastaan räjähti, mutta sponsoreita oli edelleen haastavaa hankkia. Manageri **Jukka Virtanen** koki lyövänsä päätään seinään, vaikka yritti olla aktiivinen ja neuvotella Tähdelle aiempaa parempia sopimuksia.

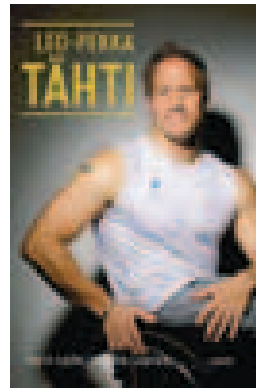
Kirjan päähenkilöitä ovat Tähden ohella hänen valmentajansa **Juha Flinck** ja isä **Pekka Tähti**. Molemmat ovat olleet suurissa rooleissa Tähden urheilu-uran taustalla.

Tähden arvokilpailumenestys ja ennätykset ovat saaneet viime vuosina yhä enemmän palstatilaa, mutta kirja avaa ansiokkaasti myös persoonaa tulosten takana. Seurustelu-elämän käänteitäkin valotetaan.

Tähti on säästynyt viihdepalstojen kohuotsikoilta, vaikka kirjassa kerrotaan rohkeasti toilailuista, joista monet muut olisivat päätyneet helposti sensaatiolehtien lööppeihin. Kirjassa todetaan värikkäästi, että kun Leo-Pekka Tähti menee pyörätuolinsa kanssa tanssilattialle, Porin Boltista tulee Porin Travolta.

Korona-aikakin on saanut loppuun oman lukunsa. Tähti valmistautui täyttämään höyryä Tokion paralympialaisiin, kunnes koko maailma pysähtyi maaliskuussa. Unelma viidenneestä peräkkäisestä paralympiakullasta ajaa miestä eteenpäin, eikä kukaan vielä tiedä, milloin ura on ohi.

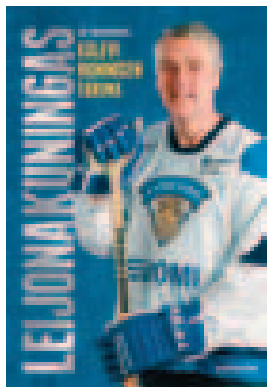
Matti Lehtisaari

Kallun testamentti tuleville polville

LEIJONAKUNINGAS – KALEVI NUMMISEN TARINA

Ari Mennander
Docendo 2020
600 sivua

Kalevi Nummisen ura suomalaisessa jääkiekkoilussa on ainutlaatuinen. Numminen oli huipputason pelaaja, valmentaja, johtaja ja välinevalmistaja. Nummisen saavutukset hakevat vertaistaan, mutta hänen merkityksensä Suomi-kiekolle on paljon enemmän kuin niiden summa.

Ari Mennanderin kirjoittama *Leijonakuningas – Kalevi Nummisen tarina* hehkuttaa, että ”Kallu” on suomalaisen jääkiekkoilun suurmies ja lajin historian merkittävin yksittäinen vaikuttaja.

Siitä voidaan keskustella, onko hän todella merkittävin, mutta ilman vastaväitteitä todella edistysellinen tekijä Suomen nostajana kansainväliselle huipputasolle monella tapaa ja monesta eri vinkkelistä katsottuna.

Numminen oli innovatiivinen uudistaja, jonka intohimoinen suhtautuminen lajinsa kehittämiseen sen kaikilla osaluilla oli täysin poikkeuksellista koko suomalaisen urheilun mittakaavassa.

Nummisen suurin perintö ja ansio on, että hän halusi läpi uransa pelaajana, valmentajana ja johtajana tehdä kaikki asiat vielä paremmin ja eri tavalla kuin mihin oli totuttu.

Numminen näytti, miten voi paremmin harjoitella, kehittää ja myydä mailoja, pelata, valmentaa, johtaa, uudistaa ja brändätä. Tapparän ja Leijonien valmentajana hän näytti suunnan, miten voi tavoitella sillä hetkellä mahdotonta: Neuvostoliiton ja Tshekkoslovakian voittamista.

Leijonakuningas on tyhjentävä elämänekerta, joka kertoo Nummisen ja hänen perheensä – vaimo **Pirkko**, tytär **Kirsi**, pojat **Teppo** ja **Teemu** – monipolvisen tarinan sekä vaikutuksen jääkiekkoilun monissa tehtävissä ja rooleissa. Kirjan suurin ansio on kokonaisvaltaisessa kerronnassa, joka valottaa ansiokkaasti suomalaisen kiekkoilun kehittymisen 1940-luvun harrastamisesta nykypäivän täysammattilaisuuteen. Teoksessa on mukana paljon mehuikkaita yksityiskohtia, mutta paikoitellen myös sellaisia nippelitietoja, joita ilman olisi hyvin erilaisten aikakausien kuvailuissa pärjätty.

Leijonakuningas on Nummisen testamentti suomalaiselle jääkiekolle. Oli korkea aika saada hänen tarinansa esiin ja äänensä kuuluviin. Etenkin nuorelle polvelle olisi suotavaa lukea vielä kerran siitä yhteiskunnan ja olosuhteiden muutoksesta, joka vieläkin hyvävoimaisen Nummisen, 80, elämän aikana Suomessa ja jääkiekkoilussa on tapahtunut.

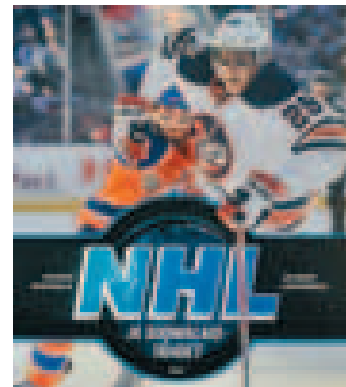
Erittäin perusteellisessa teoksessa on peräti 600 sivua. Järkälä on jaettu selkeisiin lukuuihin, joten sen voi nauttia paloittain historiallinen aikakausi kerrallaan. Kaiken kaikkiaan Leijonakuningas-kirjaa voi pitää merkittävänä kulttuuritekona suomalaiselle jääkiekolle.

Jussi Heimo

Kovaa kamaa pehmeässä paketissa

NHL JA SUOMALAISTÄHDET

Hannu Kauhala,
Marko Leppänen
SKS 2020
240 sivua

Pasi Kostiaisen vuonna 2000 kirjoittamasta ja WSOY:n kustantamasta ansiokkaasta *Suomalaiset NHL:ssä* -teoksesta oli jo aikakin julkaista ”päivitetty versio”. Kostiaisella oli toki erilainen

lähtökohta. Kaksikymmentä vuotta sitten NHL:ssä oli pelannut vasta 79 suomalaista. Vielä silloin oli järkevää tehdä kirjaan oma artikkelinsa jokaisesta suomalaisesta. Niin Kostiaisen oli tehnytkin. Nyt NHL:ssä pelanneita suomalaisia on jo 230. Jo **Hannu Kauhala** ja **Marko Leppänen** teoksen nimikin, *NHL ja suomalaistähdet*, kertoo, että nyt on poimittu vain rusinat pullasta. Kirjaan on päässyt viitisenkymmentä suomalaista NHL-hahmoa, ja rima on pystytty asettamaan kohtuullisen korkealle. Karkea jako kirjoittajien kesken on ollut, että Kauhala on keskittynyt takavuosien tähtiin, Leppänen nykypelaajiin. Eli molemmat ovat olleet vahvimmalla alueellaan. Lisäksi kirjassa on kerrattu NHL:n historiaa sen tärkeimpien käännekohtien osalta.

Kirjan NHL-rajaus ei ole sentään niin tiukka, etteikö mukaan olisi mahtunut jokunen sivu 1970-luvulla pelattua WHA-liigaakin. Sen myötä näihin kansiin ovat päässeet myös WHA:n suomalaishistorian kannalta merkittävimmät nimet **Veli-Pekka Ketola** ja **Heikki Riihiranta**. ”Vellu” tosin pelasi NHL:ssäkin, muttei olisi niillä meriiteillään läpäissyt karsintaa.

Pelaajatekstit perustuvat pääosin – ja siltä osin kuin mahdollista – tuoreisiin haastatteluihin. Mitään mullistavaa uutista kirja ei sillä saralla tarjoa, mutta on vähintäänkin kertauksen vuoksi riittävän mielenkiintoista kahlattavaa.

Pelaajatekstien lomaan sijoitettujen faktaboksienkin anti on runsas eikä pelkkää triviaalia tietoa täynnä. Siltä osastolta löytyy myös kirjan kenties paras kevennys: Stanley Cup-pokaalissa on nimittäin lukuisia kirjoitusvirheitä. Esimerkiksi **Bob Gainey** on kerran kaiverrettu muotoon ”Gainy”, ja kun New York Islanders vuonna 1981 oli mestari, pyttyyn kaiverrettiin ”Ilanders”. Foneettisesti toki yksi lysti, mutta silti jälkimmäinen moka melkein vetää vertoja sille, kun jalkapallon naisten Suomen cupin voittajajoukkueelle Åland Unitedille viime lokakuisen finaalin jälkeen luovutetussa pokaalissa luki ”2020 HJK”. Eikä HJK edes ollut finaalin hävinnyt osapuoli.

Mutta takaisin jääkiekkoon: Kauhala ja Leppäsen teoksen kuvitus, josta vastaa lähes yksinomaan International Hockey Archives, on pääosin laadukas. Muutama kuvavalaistus kummastuttaa, kuten myös kustantajan päätös painaa teos pehmeiden kansien sisään. Opus olisi ansainnut kovat kuoret perinteiseen tietokirjojen tyyliin.

Matti Hannula

Kun naiset olivat rautaa ja sukset puuta

ÄITEE – SIIRI RANTASEN TARINA

Jari Porttila, Osmo Kärkkäinen
Docendo 2020
214 sivua

Suomen ensimmäisen naispuolisen hiihdon olympiavoittaja **Siiri Rantasen** (s. 1924) tarina tähän saakka on vihdoinkin yksien kansien välissä. Urheilutoimittaja **Jari Porttila** on yhdessä tietokirjailija **Osmo Kärkkäisen** kanssa kerännyt kirjaan Rantasen muistelujen lisäksi hajanaisista lähteistä ”Äiteen” saavutukset, joita ei ole löytynyt tällä tavalla koottuna yhdestä lähteestä.

Äitee – Siiri Rantasen tarina nostaa Rantasen ansioista arvokilpailumenestyksen lisäksi vähintään yhtä tärkeäksi hänen pioneerityönsä suomalaisen naisurheilun arvostuksen eteen. Tohmajärvellä syntyneen ja sittemmin lahtelaistuneen hiihtäjän parhaiden vuosien kertomus on ollut kamppailun miesurheilun valta-asemaa, Hiihtoliiton ja Lahden Hiihtoseuran auktoriteetteja sekä venäläisiä, ammattimaisesti urheileita kilpasiskoja vastaan.

Vanhimmalla elossa olevalla suomalaisella olympiavoittajalla oli napit vastakkain erityisesti Hiihtoliiton päävalmentaja ja toimitusjohtaja **Veli Saarisen** kanssa. Rantanen selvittää myös, miten Lahden Hiihtoseura asetti menestyksekkäimmän naisurheilijansa kilpailukieltoon vuoden 1962 SM-viestien seurauksena. Ylivoimaisena ennakkosuosikkina kilpailuun lähteneen joukkueen jäsenet olivat keskenään päättäneet, että sen paras hiihtäjä ei osallistu viestiin, sillä joukkue oli ilman Rantastakin varma voittaja.

Myös lempinimen ”Äitee” syntytarina selviää kirjan sivuilta. Siiri Rantanen oli ainoa, joka uskalsi laittaa vastaan Hiihtoliiton miesjohtajille ja puolustaa naisurheilijoiden asemaa. Lempinimi kuvaa hyvin myös sitä, että Rantanen voitti kaikki kahdeksan arvokilpailumitaliaan tultuaan äidiksi.

Rantanen on valittu huippu-urheilijauransa aikana neljä kertaa Vuoden naisurheilijaksi, mutta hänen työnsä naisurheilun eteen huomattiin vasta paljon myöhemmin. Kirja kertoo Rantasen värikkäällä kommentilla kuorutettuna hänen parhaiden vuosiansa kilpailuista. Tämä onkin teoksen parasta antia. Kerronnassa on hiukan toisteisuutta, mutta parhaimmillaan Rantasen muistelot yksittäisistä kilpailuista heräävät hienolla tavalla eloon.

Teksti maalaa myös kuvaa sitkeästä ja itsenäisesti ilman taloudellista tai paljon muutakaan tukea harjoitelleesta naishiihdon legendasta. Rantasen luonnetta valottaa hyvin kuvaus lentomatkaista Cortina d’Ampezzon talviolympialaisiin 1956. Lento oli melkoisen epätasaista ilmakehien takia, ja moni matkustaja joutui turvautumaan oksennuspusseihin. Rantasen mukaan ryhtyminen ei häntä haitannut, ja ”Äitee” auttoi henkilökuntaa kantamaan pusseja koneen vessaan.

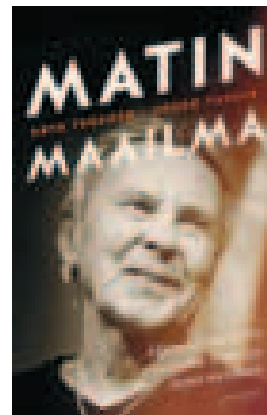
Siiri Rantanen on kirjan mukaan tyytyväinen saavutuksiinsa, mutta hän toivoo tulevaisuudelta vielä yhtä asiaa: Vuonna 2024 joulukuun 14. päivä hän viettäisi 100-vuotissyntymäpäivää.

Mies nimeltä Matti

MATIN MAAILMA

Arto Teronen – Jouko Vuolle
Kirjapaja 2020
319 sivua

Kun kirjan takakansi on otsikoitu ”Mies nimeltä Matti”, jokainen suomalainen tietää kenestä on kyse. Taustan teksti päättyy lauseeseen ”*Matin maailma on rehellinen ja puhutteleva kuvaus ihmisestä, jonka me kaikki luulimme tuntevamme.*” Tuolla yhdellä sanalla – luulimme – kirjoittajat herättävät onnistuneesti mielenkiinnon teostaan kohtaan.

”Työn kun näkee, niin tekijän tietää” pätee monessa asiassa. Ainakin me kaksikon **Arto Teronen – Jouko Vuolle** tunnustuksia keränneen sarjan *Kiveen hakatut* läpilukeneet tiedämme, mitä heiltä odottaa. Pilkuntarkkaa oikeakielisyyttä, huolellista taustatyötä ja päähenkilön tunteiden haastatteluja mieluummin paljon kuin vähän. Kun he piirtävät tekstillään kuvan ihmisestä, se tehdään kokonaisuena, ei kaunistellen. Jokaisesta päähenkilöstä löytyy aina myös varjoja ja rosoja. Niitä ei jätetä kertomatta. Silloin lopputuloksena on särmää ja elämänmakua.

Matti Nykäsestä on kirjoitettu todella paljon. Hän kuului kaikista tunnetuimpiin suomalaisiin lähes 40 vuoden ajan. Siihen nähden ei voi olettaa, että uusia paljastuksia värikkästä elämästä huolimatta enää löytyisi. Terosen ja Vuolteen kirjan yksi plussa onkin avata lukijan silmät sille, kuinka paljon Nykänen ehti elämänsä aikana olla mukana myös viihdemaailmassa. Tuhansia keikkoja ilman laulutaitoa on saavutus, johon kykenee vain Matti Nykänen.

Myös Nykäsen lapsuuden ja nuoruuden kuvaaminen useiden aikalaishaastattelujen avulla on kirjan vahvuuksia. Niiden avulla on loogista ymmärtää, miksi kaikki lopulta meni niin kuin meni. Nykäsele tärkeintä oli mäkihyppy – ja vain se. Koulusta ja opiskelusta viis. Sitten kun maailmanmestaruudet ja olympiakullat olivat enää muisto, tyhjiötä astui täyttämään jo urheilu-urankin aikainen ”ystävä” alkoholi ja lopulta myös sekakäyttö.

Lähinnä omaa etuaan ajaneet managerit, tiuhaan vaihtuneet morsiamet ja lukuisa siipeilijöiden joukko eivät nekään varsinaisesti olleet eduksi ihmiselle, jolla oli ollut oman elämänsä hallinta hukassa alusta alkaen. Tämäkään ei estänyt Nykästä olemasta kaikkien aikojen paras mäkihyppääjä. Tästä voisi erehtyä luulemaan, että kyse oli vain poikkeuksellisesta lahjakkuudesta. Sopivien fyysisten ominaisuuksien ohella Nykänen oli intohimoinen harjoittelija. Hän uskalsi myös kyseenalaistaa ja treenata eri tavalla kuin muut. Tämä yhdistettynä nuoreen lahjakkuuteen ja taitavaan valmennukseen johti Osloon sumusta alkaneeseen mäkihyppyn dominointiin.

Kari Linna

Esko Hatunen

Muille malliksi

KÄRPÄN RAAPAIKU

Ari Stenius
Mistake Media 2020
162 sivua

Jo 1980-luvun puolivälistä asti Oulun Kärppien koti- ja vierasottelut paikallisradioon selostanut **Ari Stenius** otti normaalia pidemmän kesätauon ansiosta urakakseen koota kansiin Kärppien kannattajien tarinoita fanitamastaan seurasta. Steniuksella kulkee puheen lisäksi kynäkin. Nyt hän on antanut muiden kertoa, mutta ottanut kuitenkin – kaiketi yhdessä kustantajan kanssa – stilisoijan roolin itselleen. Kirjassa on 34 lyhyttä tai lyhyehköä, numeroitua tarinaa. Jokaisen alussa on kyseiseen numeroon liittyvä kärppäfakta. Jos ei parempaa knoppitiedon aihetta ole johonkin numeroon löytynyt, niin pelinumeroistahan apua tietysti irtoaa.

Tarinoitsijoita on totta kai löytynyt. Onhan Kärpät ”puolen Suomen joukkue”. Tarinoitsijoiden skaala on laidasta laitaan, tarinoiden keskimääräinen taso vähintäänkin tyydyttävä. Pääasiassa kertojina on Kärpille syystä tai toisesta sydämensä menettäneitä tavallisia tallaajia. Jos ei **Lasse Kukkosta** (ja ehkä **Lyly Rajalaa**) oteta lukuun, oikeastaan ainoa ns. valtakunnanjulkis joukossa on näyttelijä **Jukka Rasila**. Hänen monisäikeinen kytköksensä Kärppiin on yksi teoksen mielenkiintoisimmista. Toki muitakin hyviä löytyy.

Tietysti odotin saavani lukea kirjasta myös **Suvi Teräsniskan** tekstiä. Petyin. Aika kova kärppäfani on muuten myös Rokotetutkimuskeskuksen johtajana viime aikoina paljon julkisuudessa ollut professori **Mika Rämet**. Vuosi sitten haastattelin Rämetiä Lastenklonikoiden Kummien lehteen hänen johtamastaan, ennenaikaisiin synnytyksiin liittyvästä tutkimuksesta. Ensimmäiset kymmenen minuuttia puhuimme jääkiekosta.

Steniuksella lienee siis ollut runsaudenpulaa tarinoitsijoita valitessaan. Tavallisten tallaajien kärppähistoria ja tärkeimmät elämäntapahtumat tulevat tarinoissa lähes poikkeuksetta riittävän hyvin esille. Joissakin kohdin olisin kaivannut täydentävää taustoitusta. Mutta oululaiset kärppäfanit (mukaan lukien tietysti EtäKärpät), joille kirja ensisijaisesti on suunnattu, varmasti tuntevat tai ainakin tietävät tyypit hyvin. Kaikille kärpän raapausun omakohtaisesti kokeneille kirjan anti on tietysti silkkaa mannaa alusta loppuun. Mutta altistuksen riskin tunnisti kirjaa lukiessaan jopa tällainen puolueeton pääkaupunkiseutulainen, joka on tosin jo usean vuoden ajan raportoinut Kärppien Helsingin-vierailut sanomalehti *Kalevaan*.

Vastaavatyypiseen teokseen en ole suomalaisessa urheilukirjallisuudessa aiemmin törmännyt. Herää kysymys: miksi en? Idea on loistava ja toteutus lähestulkoon kiittävä. Kirjassa on 138 tekstisivua, mutta sisään on taitettu tuhti, 24-sivuinen *Raapausun kuvakirja*. Mielenkiintoista sisältöä sekin.

Luulisi, että kotimaisista palloilulajeista – lähinnä jääkiekosta – löytyisi muistakin leireistä aineksia vastaavaan sapluunaan. Ari Stenius on avannut ladun. Te, joita *Kärpän raapausu* kenties oksettaa: Pankaapa paremmaksi!

Latvala tien päällä – ja tien ohessa

JARI-MATTI LATVALA – ELÄMÄN ERIKOISKOE

Riikka Smolander-Slotte
Otava 2020
256 sivua

Eniten MM-ralleja ajanut **Jari-Matti Latvala** syntyi kilpa-autoilun kiehtovaan maailmaan. Jari-Matin isä **Jari Latvala** pyöritti rallirattia SM-kullan arvoisesti. Autot kaikkienensa oli Jari-Matin lapsuudessa hänelle keskipiste kaikkeen.

Mikään ei ole tuosta muutunut. Autot elähdyttävät ja elättävät yhä nyt 35-vuotiaasta Latvalaa. Tuo selviää hänestä tehdystä elämäkertakirjasta *Jari-Matti Latvala – Elämän erikoiskoe*. Kirjakirjurina toimi Yleisradiosta tuttu urheilutoimittaja **Riikka Smolander-Slotte**.

Autonkuljettaja, ja nykyään myös remonttimies, on voittanut MM-ralleissa 18 osakilpailua. Hän on myös ajanut eniten MM-ralleja, 209 kilpailua. Kirjan esipuheeseen ei silti säilytetty vauhdin juhlaa ja sorateiden sinfoniaa. Esipuhe on otsikoitu: ”*Voi kaikki sirpaleiksi sälähtää*”. Esipuheesta löytyy Latvalan koruton toteamus: ”*Olen luuseri rallipoluilla, petturi parisuhteessa ja huijari verottajan silmissä*”.

Vuosi 2019 koetteli Latvalaa kovakouraisesti. Onneksi murheen alhosta päästään kirjassa Latvalan koko 35-vuotiseen elämäntarinaansa, josta löytyy myös iloa yllin kyllin.

Smolander-Slotte käytti aikaansa taustahaastatteluihin. Hän myös asusteli Latvalan luona Töysän (nykyään Alavus) Tuurissa. Montaakaan kiveä ei elämäkertakirjurilta jäänyt kääntämättä. Siksiäpä tuore teos on mitä mainioin luettava etenkin rallikansalle erikseen ja eteläpohjalaisille yhteisesti.

Smolander-Slotte ei ole profiloitunut erityisesti autourheiltoimittajaksi. Se ei välttämättä ole huono asia, sillä silloinhan ei tekstiin tapaa tulla liiaksi autourheilun perusjargonia. Smolander-Slotte lähti elämäkertakirjuriksi ikään kuin puhtaalta pöydältä, innokkaana ja tutkimushaluisena – se näkyy tekstistä.

On hyvä, että Smolander-Slotte haastatteli tarkoin Latvalan vanhempia ja hänen sisartaan sekä myös muita sukulaisia ja muutamia ikivistäviä. Tärkeää on myös se, että kartanlukijat **Miikka Anttila** ja **Juho Hänninen** sekä Toyotan tallipäällikkö **Tommi Mäkinen** saavat tässä yhteydessä sanoa sanottavansa.

Vuosi 2003 oli Latvalalle ensimetrien aika tehdasautolla, ja tuo vuosi aloittaa elämäkertakirjassa ”vuosilukusarjan”. Tuo sarja ja koko kirja on MM-rallia edes jossain määrin seuranneille kelpo kertausta – muistojen sirpaleista koostuu kattavaa antia. Latvala on ehtinyt saavuttaa ralliteillä paljon, mutta tosi usein hän myös niin sanotusti ja sananmukaisesti meni metsään.

Latvalan tyyli on tosiaan ollut kaikki tai ei mitään. Ulosajoja Latvalalla on runsaasti – myös merkittävistä ralleista. Äkkiniäisimmät saattavat ajatella, ettei Latvala ole milloinkaan löytänyt jarrupoljinta autoistaan.

Riikka Smolander-Slotten kirjoittama elämäkerta Jari-Matti Latvalasta on juohevasti etenevä ja kielellisesti kelvollinen. Kyllä siihen kelpaa tarttua.

Hannu Ranta

Matti Hannula

Sprinttihilhdon mittainen elämä

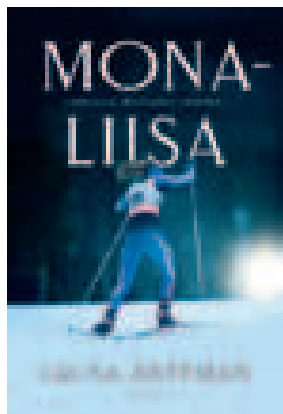
MONA-LIISA

Laura Arffman
Gummerus 2020
319 sivua

"Hän ei ollut maailmanmestari, ei olympiamitalisti, ei maailmankuulu artisti, mutta hän jätti jälkeensä esimerkin pelottomuudesta." Näin päättyy elämäkertateos **Mona-Liisa Nousiainen** (o.s. Malvallehto), joka kuoli pahanlaatuisen syöpään heinäkuussa 2019.

Laura Arffmanin kirjan alaotsikko kuuluu urheilija, muusikko, ihminen. Siihen voisi lisätä sanan potilas, sillä niin laajasti ja avoimesti nuoren naisen taistelua vatsasyöpää vastaan kirjassa kuvataan. Päähenkilön lapsuuden ja nuoruuden kuvaus ei yllä samalle tasolle.

Nousiainen kasvoi Rovaniemellä urheilullisessa perheessä, jossa asiat tehtiin hiihdon (ja kesällä yleisurheilun) eh-

doilla. Toki mukaan mahdutettiin myös musiikki, jota perheen kolme tyttöä harrastivat kotikonnuilla, eikä soittoharjoituksia jätetty väliin kilpailumatkoillakaan.

Kirjan kertojaratkaisua voi pitää hieman outona, koska Arffman aloittaa monta lukua omilla tuntemuksillaan ja muisteloilla sekä oman työuransa esittelyllä. Yleensä nämä asiat tuodaan esiin takalieveen esittelytekstissä ja esipuheessa. Nyt "LA stories" varastaa muutaman kerran show'n päähenkilöltä. Kirjan perusteella Nousiainen oli tosin niin kiltti ja kultainen ihminen, että hän olisi tämän ratkaisun hyväksynyt.

Nousiainen oli superlahjakas hiihtäjä, joka menestyi nuorten arvokilpailuissa. Aikuisen sarjaan siirtyminen ei tuonut mitalisadetta, vaikka fyysiset ominaisuudet olivat huippuluokkaa. Hiihtäjä ajautui sairastelukierteeseen ja taistelemaan ylikuntoa (tai alipalautumista) vastaan kausi toisensa jälkeen.

Kirjassa syy epäonnistumisiin vieritetään usein jonkun muun kontolle. Esimerkiksi Nousiainen vuosina 2006–2009 valmentanut **Ismo Hämäläinen** saa kovaa kritiikkiä. Nousiainen aviomies **Ville Nousiainen** mukaan "valmentajan olisi pitänyt olla tiukempi lepäämisen suhteen".

Toisaalta, kun Hämäläinen oli sanonut suojatilleen, ettei tämän kannattaisi kuskata miestänsä lentokentälle yöaikaan, Nousiainen koki valmentajan puuttuvan hänen yksityiselämänsä. Kirjan suuri paradoksi onkin se, että alkuvaiheessa päähenkilön luonteesta jää kovin arvoituksellinen kuva, mutta lopun sairastamisvaiheessa hänestä kerrotaan kaikki.

Nousiainen seurusteli ikävuotensa 17–24 mäkiahvypääjä **Veli-Matti Lindströmin** kanssa ja muutti nuorena tämän luokse Lahteen. "Vellua" ei ole kirjaan haastateltu tai sitten hän ei ole haastatteluun suostunut. Hän olisi todennäköisesti pystynyt kertomaan päähenkilöstä asioita, jotka olisivat valottaneet monilahjakkaan Nousiaisen luonnetta uudesta näkövinkkelistä.

Kieliasultaan *Mona-Liisa* on kelpo luomus, vaikka kaikki kielikuvat eivät ole aivan onnistuneita ("pieni puhe", "hiihdon syvissä riveissä"). Tarina etenee varsin mallikkaasti lukuisista takauksista huolimatta. Tiivistämisen varaa tekstissä olisi ollut: sprinttihilhdon aika-ajotulosten ja alkuerien nimiluettelot ovat paikoin puuduttavaa luettavaa.

Tarkemmalla editoinnilla lukija olisi päässyt sujuvammin *Mona-Liisa* Nousiaisen elämän traagiseen käännekohtaan, jonka kuvaamisessa Arffman onnistuu erinomaisesti.

Juha Kanerva

MUUTTO

helposti ja ympäristöystävällisesti

- Ammattilaisemme hoitavat muuttosi huolellisesti ja nopeasti
- Kierrätämme tarpeettomat tavarasi vastuullisesti
- Varastoimme ne tavarat, joita et halua saman tien uuteen kotiin
- Kuljetamme kaiken 100 % fossiilittomalla polttoaineella

NIEMI PALVELUT OY
020 554 554
www.niemi.fi

NIEMI®
MUUTTA KAIKEN

Helsinki • Jyväskylä • Kuopio • Lahti • Oulu • Tampere • Turku • Vaasa

facebook

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

twitter

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

TULEVAISUUDEN
URHEILUVAIKUTTAJILLE

URHEILUTOIMITTAJAN
OPINNOT KESKELLÄ
HELSINKIÄ.

HEO

Ilmoittaudu mukaan
osoitteessa www.heo.fi

Luova. Luotettava. Akateeminen.

#vuodenurheilija

Jo vuodesta 1947.

